

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2010 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Věra Malinková

**Novodobí kočovníci – New Age Travellers. Co vede člověka
k touze putovat.**

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce:
Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) TIME STUDIES

2010 - 2013

BACHELOR THESIS

Věra Malinková

**Novodobí kočovníci – New Age Travellers. Co vede člověka
k touze putovat.**

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor:
Mgr. Libor Svoboda Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze, dne 10. června 2013

Věra Malinková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu Mgr. Liboru Svobodovi Ph.D. za pomoc a odborné rady. Dále děkuji všem kočovníkům, za to, že se nechali vyzpovídat, za vstřícné přijetí a za poznání, které z těchto chvil vzešlo.

Autorka

Anotace

Bakalářská práce se zabývá fenoménem dnešní doby tzv. New Age Travellers nebo také Techno Travellers, lidmi kteří jezdí ve svých obytných automobilech a maringotkách a pořádají parties po celém světě. Jaké to je žít jinak, než většinová kultura, žít na cestách, jak tuto subkulturu vnímá soudobá společnost a jak souvisí s novodobými nomády freetekno scéna. Autor krátce nastíní historii a motivy kočovnictví, vysvětlí co je to freetekno, jakým způsobem vzniklo a jak žijí lidé spjatí s touto komunitou a co ji utváří. V neposlední řadě si klade za cíl vyzkoumat, co vede novodobé kočovníky k touze putovat, jací vlastně jsou a po čem touží.

Klíčové pojmy

Bakalářská práce, cestování, DIY, freeparty, freetekno, komunita, New Age Travellers rozhovory, sound system, společnost, squatting, Techno Travellers.

Annotation

The thesis deals with a phenomenon of our age, so called New Age Travelers or also Techno Travelers, people who ride in their mobile homes and caravans and they hold parties all over the world. What is it like to live differently than the masses, to live on the road, how is this subculture perceived by our society and how are contemporary nomads related to the freetechno scene. The author will briefly outline the history and motives of nomadism, she will explain what is freetechno, how did it develop and how do people connected to this community live and what exactly forms this community. Last but not least, she aims to investigate what leads the contemporary nomads to the passion of peregrination, what are they really like and what do they desire.

Key words

Bachelor Thesis, Travelling, DIY, Freeparty, Freetekno, Community, Interview, New Age Travellers Sound System, Society, Squatting, Techno Travellers.

OBSAH

ÚVOD	8
1. CIVILIZACE A JEJÍ VLIV NA ČLOVĚKA	9
1.1 Subkultura.....	9
1.2 Teorie bloudění	11
1.3 Figura tuláka v dějinách.....	13
2. ŽIVOT KOČOVNÍKA	15
2.1 Nomádství jako životní styl	15
2.2 Motivy ke kočování	15
3. NEW AGE TRAVELLERS	17
3.1 Kdo jsou a kde se vzali	17
3.2 Techno Travellers, Ravers	17
3.3 Anglie kolébka Ravers (freetekno scény).....	22
3.4 Princip a myšlenka DIY (Do It Your Self)	24
4. FREETEKNO	27
4.1 Subkultura freetekno a její znaky	27
4.2 DIY a freetekno	28
4.3 Freetekno je především o hudbě	30
4.4 Sound system	32
4.5 Freeparty	34
4.5.1 Teknival	37
4.7 Freetekno scéna v České Republice.....	37
4.8 Symbolika, estetika a společné znaky subkultury freetekno	41
4.8.1 Význam symbolu spirály a čísla 23	41
4.8.2 Estetika freetekna.....	44
4.8.3 Společné znaky subkultury freetekno	47
4.9 Drogy versus freetekno	48
6. SQUATTING	51
7. CHARITATIVNÍ ČINNOST SUBKULTURY	55
8. VÝKUM	86
8.1 Cíle výzkumu a metodika	56
8.2 Analýza výzkumu	58
ZÁVĚR	60
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	61
SEZNAM OBRÁZKŮ	64
SEZNAM PŘÍLOH	64

*„Spatřit svět v zrnku písku a nebe v divoké květině,
zachytit nekonečno v dlani a věčnost v jedné hodině.“*

(William Blake)

ÚVOD

Subkultura New Age Travellers (i Techno Travellers) je skupina lidí, pro které je putování nejen zábavou, ale především životním stylem. Cíle jejich cest jsou různé, většinou je však spojuje potěšení z neustálé cirkulace, z navštěvování nových míst a také pořádání free parties¹. Se svými pomalovanými obytnými vozy kočují především po Evropě, kde se mapuje jejich vznik.

Nomádský způsob života, to znamená neustálý pohyb, amortizuje touhu po majetku a naučí tě skromnosti a větší soběstačnosti. Tato skutečnost tě ale staví do opozice proti systému. Znamená však odmítnutí stálého bydliště nebo touha po nezávislosti na systému politický postoj? Proč někteří lidé odmítají pohodlí teplého bytu a raději ho vymění za oprýskanou maringotku, často bez tekoucí vody, splachovacího záchodu a jiných výtvarných moderních lidských přibytků? Jaké to je být členem autonomní společnosti? Jak souvisí novodobé kočování s fenoménem freetekno²? Cílem bakalářské práce zjistit odpovědi na tyto otázky v kontextu s literaturou a jinými dokumenty, které se této problematice věnují. Zároveň doplnit tuto zatím zcela neprobádanou problematiku o informace zjištěné vlastním výzkumem.

¹ Free party je nekomerční taneční party, kde se většinou hraje hudební styl techno (neboli tekno), bez vstupného, určená všem bez předpokladů, pořádaná na vlastní náklady pořadatelů. Název free party je odvozen od slova freetekno party.

² Freetekno je hudební subkultura mládeže, hovoří se o ní jako o freetekno scéně.

1. CIVILIZACE A JEJÍ VLIV NA ČLOVĚKA

1.1 Subkultura

Subkultura je společenství lidí, kteří mají společné charakteristické znaky, jako jsou společné životní hodnoty, symboly, podobné chování, zvyky a vzhled. Záměrně udržují svou odlišnost vůči dominantní společnosti, jejím normám a některé zcela negují. Míra rozdílnosti subkultury se různě mění, může být jak v opozici proti celé kultuře (kontrakultura) nebo se může jen drobně odlišovat. Tyto rozdíly ovlivňuje celá řada faktorů, jako je věk (tzv. mládežnická subkultura), povolání, náboženství (sekty, rituální komunity), původ, národnost, etnikum, rasa, sociální pozice, sociální status, segregace a v neposlední řadě to mohou být společné zájmy, názory a vkus. Při větších odlišnostech subkultury vznikají často konflikty a situace mezi většinovou společností a subkulturou je napjatá. Z těchto důvodů je v poslední době subkulturám věnována zvýšená pozornost.³

Subkultura je fenomén, jenž zkoumá mnoho věd od sociologie, politologie či samotné teorie kultury. Výzkum subkultur začal někdy kolem 20. let 20. století v Americe. Sociologové zkoumali nejprve pouze etnické enklávy, mládež, zločince a další okrajové skupiny společnosti. „*K výzkumům těchto subkultur je přivedl funkcionalistický model společnosti jako ekvilibria. Společnost se jako systém snaží dosáhnout stabilního stavu, který by právě subkultury narušovaly.*“⁴ Proto dříve sociologové nahlíželi na subkultury primárně skrze prizma deviace. Pohled na výzkum subkultur vyústil až k tomu, že v 70. letech 20. století došlo k přechodu od sociologie ke kriminologii. Subkultury byly prezentovány jako nepřijatelné a jako sociální problém, jež je třeba řešit. Dokonce se i vyskytly tendence subkultury dokonce potírat. Společnost byla neinformovaná a zděšená, neboť tyto jevy pro ni byly nové. Média tomuto strachu samozřejmě napomáhala, neboť je zobrazovala značně zkresleně. Subkultury jsou někdy i neprávem spojovány se „*sociálně patologickými jevy, některé*

³ SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže – uvedení do problematiky*, Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-247-2907-7, s. 30

⁴ JANEČEK, P. (ed.), *Folklor atomového věku: kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti*, Praha: Národní muzeum, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2011, ISBN 978-80-7036-315-7, (Národní muzeum) ISBN 978-80-97398-11-1 (FHS UK), s. 91

*subkultury se stávají synonymem pro násilí, extravaganci, užívání drog, ale i pro pořádání protestů, demonstrací, happeningů či dobročinných koncertů.*⁵

Zcela jinak nahlížela na výzkum subkultur tzv. „birminghamská škola“, která nahlížela na subkultury jako na projev vzdoru a třídního boje mezi buržoazií a proletariátem. Teprve v 90. letech byl výzkum spjat s muzikologií, zde se poprvé objevilo označení „hudební subkultury“.⁶

V dnešní době se můžeme s hudebními subkulturami potkat všude kolem nás (folk, metal, punk, hip hop, techno aj.). Jak jsem uváděla, náš názor na subkultury často zkreslují média a tak může dojít k jevu, tzv.: „morální panika“. *„Masmédia subkultury demonizují, čímž přispívají ke vzniku tzv. morální paniky.“*⁷ Morální panikou je označován stav, kdy jsou nositelé určité subkultury společností nálepkováni jako deviantní, a jako takoví jsou chápáni za hrozbu pro společnost. Vývoj morální paniky probíhá obvykle v několika posloupných fázích. Nejprve je nějaký stav, událost, jedinec nebo skupina označen jako nebezpečný hodnotám a zájmům společnosti a masmédia jej začnou obrazem stylizovat do stereotypní podoby. Stejný osud bohužel stihl i subkulturu, kterou se zabývá můj výzkum zaměřující se na novodobé nomády pohybující se kolem freetekno scény (někdy nazývané též New Age Travellers, Techno Travellers, Ravers). Vlivem okolních podnětů se nenávratně změnil vývoj celé subkultury vedoucí k jejímu štěpení a v některých případech i rozpadu některých komunit. (podrobně viz. kapitola 3.2 situace v Anglii kolem Ravers a kapitola 4.7 kauza CzechTek). Zde pro představu uvádím jeden příklad morální paniky, jak ho popisuje respondentka Linda v dokumentu *Tekno je mý všekno*: *„Lidé se nás bojí. Četla jsem v novinách, že přenášíme AIDS a syfilis. Jsou to lži, kterejm se dá dobře uvěřit, protože*

⁵ SMOLÍK, J., *Subkultury*, s.17

⁶ KOLÁŘOVÁ, M. (ed.), *Revolta stylem: Hudební subkultury mládeže v České Republice*, Praha: SLON a soc. ústav AV ČR, 2011, ISBN 978-80-7419-060-5 (SLON), ISBN 978-80-7330-194-1 (soc.ústav AV ČR), s.34

⁷ Tamtéž, s. 101

jsme jiní, a kdo by ho měl vlastně jinej přenášet než my, my který standartní člověk nezná.“⁸

Dalším prvkem k zamyšlení je stupeň angažovanosti jedince do subkultury a míra nakolik se s danou subkulturou ztotožňuje sám a nakolik ho přijala. Jedinec může mít snahu o zařazení se do kolektivu a ten ho buď přijme, je oblíben, nebo se z něj může stát tzv. „outsider“⁹. Zda ho daná subkultura přijme, záleží na mnoha faktorech, jestli se na činnosti kolektivu aktivně podílí (vydávání časopisů, pořádání akcí apod.), či nikoliv. Prvotním faktorem je určitě míra zainteresovanosti, nakolik se on sám chce začlenit a zda se mu zařazení do kolektivu podaří.

1.2 Teorie bloudění

Podle Michaela Maffesoliho jsme my „*lidé žijící v moderním světě příliš zaslepeni logikou, podle níž musí mít všechno co nejrigidnější obrysy a docela jsme zapomněli na onen mocný a hluboce zakořeněný lidový relativismus, pro nějž je svět, do kterého při narození vstupujeme, brutální i krutý, ale současnost se vyznačuje i určitou božskou krásou.*“¹⁰ Toto zaslepení logikou bylo dle Maffesoliho „*zásadní drama konce dvacátého století, kdy se rozevírá obrovská propast mezi těmi, kdo svět prožívají a těmi, kdo o něm vypovídají nebo si myslí, že na něj působí.*“¹¹ Je tedy nasnadě otázka, kam se ubírá dnešní společnost? Zaslepuje logika naše vidění a upírá nám vidět smysl vlastního jsoucná? Chápala bych Maffesoliho pohled na věc tak, že cesta do podvědomí je cestou do nitra duše a vodítkem k poznání vlastní identity. Maffesoli pud bloudění chápe jako formu určitého tribalismu, což je, jak uvádí, touha patřit k určitému kmeni.

Osobně se zabývám myšlenkou, že pud bloudění je v nás zakořeněn stejně jako pud přežít, rozmnožovat se, dýchat. „*Člověk stále něco hledá. Hledá odpovědi na otázky. Jen někdo je v tom hledání lačnější, proto putuje. Je to jako v přírodě, některý zvíře má vyvinutější instinkty, jiný se brzo stane potravou. Někdo má v sobě ty pudy*

⁸ KOULA, K. A ŠPAČEK, R., ČESKÁ TELEVIZE, *Velký vůz: Tekno je mý všekno*, 2005 [online] [cit.2013-10-03] Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095908415-kosmopolis/205562210300024-tekno-je-my-vsekno/>

⁹ MAFFESOLI, M., *O nomádství*, Praha:Prostor, 2002, ISBN 80-7260-069-9, s.11.

¹⁰ Tamtéž, s. 11

¹¹ Tamtéž, s. 11

vyvinutější a tak hledá cestu. Někdo nehledá a rezignuje.“¹² V dřívějších dobách byl spojen s putováním za potravou do jiných lovišť. Lidstvo vždy chtělo objevovat kraje neznámé, neprobádané. S touhou objevovat je spojena jak věda samotná, tak dle mého mínění i touha cestovat. Přesto moderní společnost vidí tuláky jako něco nepřijatelného a asociálního. Staví jim překážky v podobě zákonů a jsou mnohdy odsunuti na okraj společnosti. Ten, kdo neusiluje o hmotný blahobyt, je pro většinu lidí nenormální. Já vnímám moderní nomádství do jisté míry jako touhu po vědění, touhu po změně a nespokojenost s nastoleným systémem, k návratu zpět ke kořenům a nenáročnosti žití. S touto myšlenkou si pohrává i Maffesoli: „*Obecná tendence, kterou tyto příklady podtrhují (to, co můžeme v jistém smyslu pokládat za antropologickou strukturu, přičemž by bylo pošetilé k této struktuře přihlížet), spočívá v tom, že nomádství není determinováno výhradně ekonomickou potřebou či prostou funkcionalitou. Jeho hnací silou je něco docela jiného: touha po úniku. Jedná se o jakýsi "migrační pud", podněcující ke změně místa, zvyklostí, partnerů, aby se tak realizovala mnohočetná proměnlivost osobnosti.*“¹³

Kromě pudu bloudění, ve smyslu instinktu, je tu ještě cesta k hledání sama sebe, cesta do podvědomí duše člověka. „*Cesta nemusí být nutně cesta na nějaký místo, může to být i cesta duchovní.*“¹⁴ Cesta, jež umožní vlastní individualizaci, cesta k hledání odpovědí na otázky. „*Každá cesta ti přinese dobrodružství. Nastanou situace, který tě donutí přemýšlet sám o sobě. Taková cesta je cesta do tvé duše. A hodně taky poznáš, jaký lidi jsou. Myslím, že lidi putují, protože hledají sami sebe.*“¹⁵ V dnešním přetechizovaném světě se toto vše vytrácí, jakoby ustupuje do pozadí. Lidé do jisté míry degenerují, cestu k sobě samému hledají jen velice stěží. Komunikují skrze média a odcizují se navzájem.

Bloudění se dá jistě chápat i jako zdrženlivou revoltu proti ustanovenému řádu především u mladých rebelantských generací a můžeme zde hovořit o tzv. „*postmoderním tribalismu*“¹⁶, vnímat ho jako potřebu jedince patřit k nějakému kmeni.

¹² Příloha C, *Rozhovor s Murphym*, s. XIX

¹³ MAFFESOLI, M., *O nomádství*, s. 63

¹⁴ Příloha B, *Rozhovor se Zuzkou*, s. XVI

¹⁵ Příloha D, *Rozhovor s Vee*, s. XXVI

¹⁶ MAFFESOLI, M., *O nomádství*, s.83.

V moderní době to znamená patřit k nějaké partě, gangu, komunitě neboli sociální skupině.

Pro kočovníka jsou toulky životním údělem a životním stylem. Životní styl lze vymezit jako „*souhrn životních forem, jež jedinec aktivně prosazuje.*“¹⁷

1.3 Figura tuláka v dějinách

Na figuru tuláka (neboli vandráka, čundráka, vagabunda, poutníka, cestujícího) bylo historicky pohlíženo s neklidem a fascinací, ale někdy s odporem. „*Cizinec je jakýmsi kolemjdoucím. Spolu s ním vychází najevo, že bytím sociálna je tekutost, cirkulace, že sociální sféra je nepřetržitým děním.*“¹⁸

U zrodu putování v pravěku, bylo putování spojeno především s obživou. Objevování nových lovišť, stopování kořisti, stěhování kvůli přírodním živlům. Bylo to přirozené jednání kmene, ovlivněné pudy.

Ve Starověku bylo nomádství bráno do jisté míry jako něco nepřipustného. Římané měli strach z barbarů, z jejich schopnosti pohybu. Měli hrůzu z cirkulace, která narušovala pokojný klid starousedlíků. Konání barbarů představovalo něco nepředvídatelného, něco jako bouři či záplavu. Již Platón poukazoval na to, že poutník, ať už je jeho cíl cesty jakýkoliv, je pouze stěhovavým ptákem a k jako takovému je dobré k němu přistupovat. Měl by být přijat, avšak s určitým odstupem a nejlépe mimo městský obvod. Platon doporučoval úředníkům, aby dohlíželi na jejich konání, neboť tuláci by mohli zavádět nějaké novoty.¹⁹

Zkusme se na nomádství podívat trochu jinak, putování v historii datujeme i jako zkoušku z dospělosti, nabytí zkušeností. „*Cesta je poznání. Je to výzva.*“²⁰ Například mladí jinoši v bájích a pověstech byli vysíláni do světa „na zkušenou“ (v Čechách např. postava Honzy). Pak tu máme různé badatele (například Kryštof Columbus by se dal do

¹⁷ SMOLÍK, J., *Subkultury*, s. 38

¹⁸ MAFFESOLI, M., *O nomádství*, s.55.

¹⁹ Tamtéž, s. 53

²⁰ Příloha C, *Rozhovor s Murphym*, s. XIY

jisté míry také pokládat za tuláka), nebo různé obchodníky, objevitele z řad dokonce aristokratických nebo naopak těch nejprostších sociálních vrstev. Maffesoli ve své knize popisuje rozdílnost motivace k putování: „*Hledání grálu není pouze záležitostí aristokratickou a nachází svůj výraz v nejrozmanitějších vrstvách populace. Ze stejného soudku jsou dozajista i ony cesty po Francii, které museli absolvovat tovaryši, než mohli vstoupit do cechovního sdružení, stejně jako iniciační putování mladých měšťanů, nemluvě o toulkách obchodníků. Když si celou věc srovnáme v hlavě, všechny tyto cesty představují současně příčinu i důsledek mimořádně pohyblivého „ducha doby“, který překračuje vše, co bylo v sociálních stavech omezující a ustrnulé.*“²¹

Ve starověku bylo putování spojováno i s umělci. Potulní básníci, kejklíři, hudebníci, ti všichni holdovali cestování. „*My cestujeme za účelem dělání párty, takže tam potkáváš strašně moc známých, lidi jsou nadšeni z hudby a z dalších věcí co tam děláme. Je tam ta zpětná vazba prostě.*“²² Ve Francii se objevil pro potulné umělce termín „Goliard“, představitel tohoto označení je například básník Villon. Goliardi měli přízvisko prostopášníků, hýřilů a vagabundů.²³

Dnes na prahu třetího tisíciletí bývají toulky spojovány zejména s revoltou, změnou, vzpourou. Novodobí nomádi se často vracejí zpět ke kořenům, k primitivnímu a nenáročnému způsobu života. V důsledku chaotické doby se poutníci zřikají svého bydliště a vydávají se na cestu, která je tou pravou alternativou k stereotypnímu způsobu života a obohacuje ducha. „*Pro mě stagnace je smrt. Takže strach ze smrti mě vede k touze putovat.*“²⁴

²¹ MAFFESOLI, M., *O nomádství*, s. 48

²² Příloha F, *Rozhovor s anonymní respondentkou*, s. XXXVI

²³ SERGIU NICOLAESCU, *François Villon – Poetul vagabon*, 2008, Rumunsko/Francie/Německo,

²⁴ Příloha B, *Rozhovor s Danem*, s. XIII

2. ŽIVOT KOČOVNÍKA

2.1 Nomádství jako životní styl

Nomádi (kočovníci, tuláci, cestovatelé, travellers) jsou lidé, jež žijí kočovným způsobem života, tzn. preferují neustálý pohyb před stálým bydlištěm. V angličtině se kočovník nazývá „Traveller“ (dříve „Gypsy“). Zákon upravující silniční provoz z roku 1959 specifikoval kočovníky jako „skupinu lidí, jenž se dopustí trestného činu, pokud se u veřejné cesty (chodník, travnatý okraj a odpočívadlo nevyjímaje) utáboří nebo si u ní postaví kiosek či stánek.“²⁵

Kočovníci žijí v komunitách, některé z nich jsou zároveň etnickou menšinou (např. romové atd.). Odhadem žije na zemi kolem 30-40 milionů nomádů. Nomádství má tradici v mnoha lidských kulturách, ale zejména v průmyslových zemích světa se stávají čím dál víc vzácnější

Mezi kočovníky lze zařadit cikány – Romy (název „cikáni“ užívám v souladu s historickým označením), irští a skotští traveleři, lidé žijící v maringotkách, kolotočáři, cirkusáci – tzv. „světští“. Dále lidé žijící trvale v hausboatech a „The Bargees“ (bárkaři) lidé žijící na lodích, různé domorodé národy stěhující se za účelem pastvy dobytka (např. Mongolové) nebo přesouvající se po lovištích (indiáni). Můžeme sem zahrnout i trempy a lidi žijící v karavanech (např. v kempech i mimo ně apod.), i když se jedná jen o sezónní putování, vykazují určité známky kočovnictví. Maffesoli má pro tuto skupinu pojmenování „sezónní migrace“²⁶. V neposlední řadě je to skupina tzv. „New Age travellers“ nebo novodobých techno kočovníků, jejichž způsob života je zatím končinou málo probádanou.

2.2 Motivy ke kočování

Co vede poutníky ke kočovnému způsobu života? Důvodů je jistě nepřeberné množství a zde vyjmenuji ty nejzákladnější:

²⁵ FRASER, A., *Cikáni*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998, ISBN 80-7106-212-X, s. 30

²⁶ MAFFESOLI, M., *O nomádství*, s. 34

Motivaci dělíme do dvou základních skupin:

- I. Dobrovolné rozhodnutí (např. upřednostnění tohoto životního stylu, distance před vnějšími vlivy, snaha o uchování kultury, pocit svobody a nezávislosti, potřeba obživy apod.) *„Na cestě neřešíš takový ty každodenní věci, co řešíš rutinně. Zažíváš s těma lidma okamžiky, na který nikdy nezapomeneš. Život na cestě, je úplně jinej druh existence.“²⁷*

- II. Vnější tlak, donucení (např. útěk před problémy, útěk před pronásledováním, diskriminací, dluhy apod.). *„Já jsem z části asi utíkala před problémama. Ať už partnerskýma, nebo finančníma. Z Čech jsem většinou utíkala z finančních důvodů. A z toho důvodu mě to táhne opět pryč. Jinak je to i touha poznávání té jiné země, ale tu člověk zase asi nemá, pokud je někde spokojen.“²⁸*

Život travellera se odlišuje jiným životním stylem, jinými hodnotami, morálkou, mají jiné vnímání času a mezilidských vztahů.

²⁷ Příloha F, *Rozhovor s anonymní respondentkou*, s. XXXVI

²⁸ Příloha A, *Rozhovor s Katchou*, s. III

3. NEW AGE TRAVELLERS

3.1 Kdo jsou a kde se vzali

Jejich zrod se mapuje ke konci 60. let především ve Velké Británii. Jsou to převážně mladí, žijící v pojízdných obydlích – nákladních autech upravených k bydlení, či marigotkách, v karavanech a stanech, připomínajících mnohdy pojízdná obydlí cikánů. Tato komunita byla velice podobná jak myšlenkami, tak vzezřením stoupcům „Hippies“ vzniklých ve Spojených státech. Proto se můžeme dočíst i o označení „Neohippies“. S postupem času se i tato komunita nomádů různě vyvíjela a štěpila, podobnost s Hippies se stále víc vytrácí a aktuálně nemá již moc společných znaků.²⁹

Jedna z prvních novodobých kočovných komunit se nazývala „Teepee People“, protože jejich stany připomínaly teepee³⁰ indiánů Siouxů. Poprvé se objevili v roce 1974 na Stonehenge festivalu. Později si koupili kus neobdělané půdy v západním Walesu a založili tam stanové městečko „Teepee Valley“, kde žili v souladu s přírodou inspirováni filosofií indiánů. V roce 1984 však neunikli pozornosti úřadů a obecní rada odhlasovala, ve snaze vypudit obyvatelstvo Teepee, nájemné z pěti liber na dvatisíce liber na den. Pro komunitu lidí, kteří tenkrát žili zejména z darů přírody a z toho co si vyrobili, byla tato represe likvidační.

3.2 Techno travellers, Ravers

Krátce po tom, co Teepee People upadli v zapomnění, vzniká subkultura tzv. New Age Travellers neboli Techno Travellers (historicky používáno i označení „Ravers“) – poutníci, které spojuje nejen ideologie kočovného života, ale především pořádání parties s taneční hudbou, zejména stylu techno (dříve označení rave, nyní tekno nebo freetekno), trance, house (hudební styly se různě prolínají a vyvíjí se). „*Je to něco co ke mně a mému životu patří. Cestuju takhle už od dvaceti let. Prostě jsme se jednou*

²⁹ KELLYOVÁ, I., Blisty, *No system! Aneb „nepolitická“ vzpoura jedné subkultury*, [online] [cit. 2013-31-05] Dostupné z: <http://blisty.cz/art/19809.html>

³⁰ Teepee je obydlí, velký kuželový stan vyráběný z kůže, který používali indiáni.

s klukama rozhodli, že budeme jezdit po světě a dělat party i pro další lidi.“³¹ Vznikají první evropské Sound systémy³² a squatty,³³ jež jsou často zimním útočištěm mnoha kočovníků. Ravers byli jak z řad jak kočovníků, tak z řad různých alternativních umělců, squatterů a punkerů, kterým myšlenka putování byla blízká. „Novodobí nomádi ovšem vzešli i z prostředí anarchistických punkerů a squatterů a za řadu z nich jistě vděčíme asociální politice paní Thatcherové. Ačkoliv byla původní snaha o neplacené party, které by byly opakem komerčních akcí v přeplněných klubech, hnacím motorem, jenž dal vzniknout freeteknu, s naložením sound systémů do aut a objížděním letních festivalů se zrodil alternativní životní styl, nikoliv jen občasná zábava.“³⁴ Margaret Thatcherová se jako první zasadila o platnost zákonů proti shromažďování. Mimo jiné tím potlačila i stávkou horníků v 80. letech. Soud však označil později takové jednání vlády za nezákonné.

Obrázek 1. New Age Travellers před jejich příbytkem

Zdroj: MYSFACE.COM [online] [cit. 2013-6-1]. Dostupné z: <http://a3.ec-images.myspacecdn.com/images02/94/8ab2cf8bfd2f4ec2a322512deab50958/1.jpg>

³¹ Příloha C, *Rozhovor s Murphym*, s. XVIII

³² Sound systém je skupina lidí, kteří společně vlastní techniku potřebnou k pořádání hudebních parties. První sound systémy vznikly na Jamajce v 60. letech. Důvodem byla úspora peněz. Vystoupení kapel na různých místních slavnostech bylo nákladné, tudíž začali první DJs pouštět hudbu z gramofonových desek.

³³ Squatting je obsazování prázdných neobydlených domů.

³⁴ KELLYOVÁ, I., *No system!*, Dostupné z: <http://blisty.cz/art/19809>.

V květnu 1992 v Castlemortonu se odehrál týdenní open air free festival³⁵. To byl zlomový okamžik pro historii hnutí kolem free parties, které jsou označovány za průkopníka tzv. teknivalu.³⁶ Jelikož se festival setkal s nebyvalou účastí, odhadem až 25 tisíc lidí, vzbudilo to pozornost médií. V titulcích novin se píše o zničené půdě a o zfetovaných prasatech. Důsledky na sebe nenechaly dlouho čekat. „*Proběhla obrovská smršť v médiích, hlavně v bulvárních médiích typu deník Sun, smršť reportáží o dětech na drogách a o zdemolovaných pozemcích. Ty zprávy v sobě sice měly trochu pravdy, ale většinou byly hodně nadneseny a způsobily to, že ta scéna vlastně přestala být pro společnost tolerovatelná.*“³⁷ Společnost v Anglii je znepokojena a úřednický šiml na sebe nenechá dlouho čekat. Je zaveden zákon, který zakazuje srocování více než šesti vozidel kočovníků na zeleni mimo cesty nebo na ní. Porušení tohoto zákazu se stává trestným činem a policie má pravomoc takové místo vyklidit a donutit účastníky opustit území (za pomoci donucovacích prostředků jako vodní děla atd.). Dokonce jim může i zabavit jejich majetek (např. zvukové aparatury).

Jak napsal Bruce Chatwin „*Nomády na jejich cestách spojuje vztek a pobouření starousedlíků.*“³⁸ Už v roce 1985 tento vztek a pobouření přešel dokonce až k policejní brutalitě po zákazu festivalu ve Stonehenge, tzv. „bitvou o fazolové pole“. Sekce travellerů „The Peace Convoy“ napadla policie a více než 600 lidí, mezi nimiž byli i ženy a děti, nahnala do pole fazolí. Mnozí z nich byli zbyti, zatčeni a uvězněni. Dohrou o rok později bylo zabavení travellerských vozů a pokusy vzít cca 47 dětí od jejich rodičů. Naštěstí neúspěšně.³⁹

³⁵ Open air free festival je hudební festival pořádaný se pod širým nebem. Přívlastek „free“ znamená, že je pořádán bez vstupného. Předchůdce názvu free party.

³⁶ Teknival je festival taneční hudby především freetekno, je to kapacitně větší free party s různorodějšími účinkujícími. Je pořádán taktéž většinou bez vstupného.

³⁷ ČESKÁ TELEVIZE, *Tekno*, Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095908415-kosmopolis/205562210300024-tekno-je-my-vsekno/>

³⁸ CHATWIN, B., *Cesty písní*, 2002, Praha: Dauphin, ISBN 80-7272-015-5, s. 32

³⁹ H2G2, *A Brief History of The UK Free Party Movement*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A3647649>

Obrázek 2. Policie odvádí účastníci festivalu u Stonehenge i se synem

Zdroj: PHOTOBUCKET.COM [online] [cit. 2013-6-1]. Dostupné z:
<http://i7.photobucket.com/albums/y297/Jeza101/21.jpg>

Policie začala stále více po nomádkých komunitách tvrdě šlapat a vznikl úřad pro potírání takovýchto aktivit tzv. „Pay Party Unit.“ Zavedla databáze s jejich jmény, eviduje se jejich pohyb, poznávací čísla vozů a dokonce i výrobní čísla generátorů a zesilovacích aparatur, které jsou součástí technického vybavení každého sound systemu.⁴⁰ V roce 1994 vstupuje definitivně v platnost „Criminal Justice Act“ (CJA), čímž se zamezilo do jisté míry shromažďování Ravers, ale dotklo se to samozřejmě i všech ostatních lidí.

S legislativou zákona samozřejmě nebyly spokojeny organizace bojující za lidská práva. Důvodem bylo, že tato norma nestavěla mimo zákon pouze účastníky free parties s moderní, zesílenou hudbou „repetitivního beatu“, ale brala práva všem travellerům, squatterům, environmentalistům a dalším. Policie získala oprávnění rozpustit shromáždění osob, u nichž má podezření, že připravují nebo očekávají rave.⁴¹

Nesouhlas s CJA vyjádřila spousta nevládních organizací. Organizace Freedom Network srovnává CJA se zákony Enclosure Acts z roku 1760, díky kterým museli

⁴⁰ DAMIEN RACLOT-DAULIAC aka MR BONUS, *Heretik – We had a dream*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=vNILLCS1yOA>

⁴¹ TASH, *The criminal injustice act and dissent in the U.K.*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://tash.gn.apc.org/cjview.htm>

rolníci opustit veřejné pozemky, kde farmařili několik generací, protože jejich užívání bylo dáno tradicí a ne oficiálním dokumentem. „*Od chvíle kdy vešel CJA v platnost, stalo se nelegálním být kdekoliv, kde nejste majitelem nebo nájemcem – a to i když máte povolení tam být*“⁴²

Proti CJA se postavila řada umělců, ale i např. jedinci z řad policie. „*Mike Bennett, předseda Metropolitní policejní federace to okomentoval slovy: „Předpokládám, že policie má násilně vystěhovávat z území a zabráňovat v jeho užívání, i když toto území zůstane prázdné a lidé se oprávněně ptají, zda to bylo nutné? Vidím to jako problém vytváření kriminálních z lidí, kteří jsou označeni jako přebyteční, ti kteří squattují prázdné objekty s pozemky, kdo platí za plyn, elektriku a vodu – dokud nepřijde policista a nevystěhuje je. To není důvod, proč jsem se přidal k policii a stejně tak si to myslím o dalších policistech.*“⁴³

V praxi to vypadá následovně. Pokud policie usoudí, že účastníci shromáždění připravují rave, nařídí místo opustit. Pokud se tak nestane, nebo se účastníci vrátí během nadcházejícího týdne na stejné místo, odkud byli již jednou vykázáni, dopouští se trestného činu. Trest za porušení tohoto nařízení je tříměsíční vězení nebo 2500 liber. Dále CJA umožňuje zákonné odebrání vzorků vlasů, slin, kůže, pubické ochlupení, chlupy, krev, sperma (v případě nespolupráce může být použita „přiměřená síla“). Vzorky budou uloženy v databázi DNA.⁴⁴

Takhle popsal zkušenosti se zákonem CJA v praxi člen soundsystemu Murphy: „*Už nám jednou zabavili komplet celou aparaturu. Museli jsme začínat od začátku. Taký už hodně lidí z naší crew bylo zavřenejch nebo byli vyhoštěni. V Evropě už se na*

⁴² TASH, *The criminal*, Dostupné z: <http://tash.gn.apc.org/cjaview.htm>

⁴³ URBAN75, *The Criminal Justice and Public Order Act of 1994*, [online] [cit. 2013-02-28]

Dostupné z: <http://www.urban75.org/legal/cja.html>

⁴⁴ DAMIEN RACLOT-DAULIAC AKA MR BONUS & KRYSSTOF GILLIER, *World Traveller Adventures - 23 Minute Warning - Spiral Tribe*. 1994 [online] [cit. 2013-28-02] Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=RuOFQTherqw>

mnoha místech nedaj dělat freeparty. Je to otázka pouze jediného dne, kdy přijedou fízlové. Pak začínaj problémy. Hledá se organizátor a viník.“⁴⁵

CJA má dopad na celou rave scénu, ta se rozdělí na dva tábory – na tzv. clubbers⁴⁶ (scéna se přesouvá do oficiálních klubů a na oficiální komerční festivaly jako např. Glustonbury, mizí prapůvodní myšlenka „free“ a zabředává do snobství a elitářství) a „freetekno“ komunitu, která z většiny odcestuje do Indie a dalších zemí pryč z rodné Anglie. Označení Ravers se již dále nepoužívalo.

3.3 Anglie kolébka Ravers (freetekno scény)

Proč zrovna Anglie je kolébkou Ravers? Zrod scény se odehrál v období obecného konzumu a individualismu. Britská rave scéna vznikla zřejmě jako reakce na stav společnosti a pod vlivem anglických DJ's, kteří se nechali inspirovat taneční scénou na Ibise, jež je do dnes mekou extáze a taneční hudby. Na místo peněz a moci rave volal po empatii, intimnosti, spiritualitě a užívání si ztráty sebe sama uvnitř davu.⁴⁷ „*Prostě jsme chodili na party a spousta z nás byli DJs. Jenže nás nebavily ty party v klubech, všichni ti nažehlení frajírci a namyšlený pipiny. Chtěli jsme to dělat jinak, po svym a aby to bylo bez vstupného, pro normální lidi. Tak jsme dali peníze dohromady, postupně si pořídili svůj aparát a bylo to.*“⁴⁸

Objevuje se poprvé výraz „free party“ (svobodná party). Slovo „free“ zde vyjadřuje nejen svobodu pro party, ale i to, že party je bez vstupného, přístupná všem lidem. Od free party se později zřejmě i odvodil název freetekno – zase je zde důležitá vazba na svobodu. V kuloárech komunity se traduje, že označení freetekno se začalo používat v důsledku utajení, po úniku před represí ve Velké Británii.

⁴⁵ Příloha C, *Rozhovor s Murphym*, s. XXVI

⁴⁶ Clubbers jsou převážně mladí lidé, jejichž životní náplní je navštěvovat taneční párty, pořádanou v klubech. Jsou známy tím, že vydatně užívají drogy, především extázi (drogu na bázi amfetaminu, navozující stimulující a halucinogenní účinky).

⁴⁷ THESITE.ORG, *The history of rave culture*. [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://thesite.org/drinkanddrugs/drugculture/drugstrade/thehistoryofrave>

⁴⁸ Příloha C, *Rozhovor s Murphym*, s. XXVI

Po přijetí zákona CJA se scéna Ravers štěpí na ty, kteří se ztratí mezi zdi klubů, kde přestanou být na očích veřejnosti a na ty, jež vytváří komunitu stoupců freetekna. Dochází ke spojení tvůrců party s osazenstvem party, free party jsou pořádány sound systemy a vzniká multikulturní splynutí tančících lidí na stejný beat, držících se dobře známé zkratky PLUR neboli Peace, Love, Unity, Respect.⁴⁹ Pro pořádání free party bylo v oblibě využívat různé opuštěné tovární a skladištní haly, jelikož se tím předešlo možným zásahům policie.

Vzniká sound system Spiral Tribe (modla freetekno scény) a stojí za masivním rozšířením freetekna. Jejich produkce hlásá: „Svobodná párty, svobodní lidé svobodná budoucnost“. Za výsledkem Spiral Tribe stojí kmen složený z hudebníků, rapperů, DJs a cyberpunkerů, ztotožňujícím se s prapůvodním, všeobjímajícím symbolem spirály – symbolem reprezentujícím rozmanitost přírody a její neustálou proměnlivost. Mark ze Spiral Tribe v jednom rozhovoru pro dokument o New Age Travellers: „*Všechno je to spirála. Je těžké vystopovat náš začátek, ale dá se říct, že zlom nastal v okamžiku, kdy jsme vzali naši zvukovou aparaturu, se kterou jsme doposud hráli jen v Londýně po různých skladištích a rozjeli se ven na festival. Nešlo tu o žádný vědomý záměr. Rozhodnutí u nás nikdy neměla moc místa. Každý moment má ale nekonečný dopad.*“⁵⁰ Někteří členové byli díky CJA zatčeni jako spolupořadatelé party v Castlemortonu a byl jim zabaven jejich hudební aparát.

Další velká jména kolektivů umělců byli londýnští Bedlam a Liberator, lutonští Exodus a skotští Desert Storm. Bohužel tito guru scény již pomalu upadají v zapomnění.

⁴⁹ SHM8, *Diplomová práce: Freetekno & CzechTek 2005*, Praha:2006, [online] [cit. 2013-28-02]
Dostupné z: <http://www.freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf> , s.39

⁵⁰ DAMIEN RACLOT-DAULIAC AKA MR BONUS & KRYSSTOF GILLIER, *World Traveller*,
Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=RuOFQThcrqw>

3.4 Princip a myšlenka DIY (Do It Your Self)

Do It Your Self (v českém překladu - Udělej si sám) je označení pro jakési „kutilství“. Dle tohoto principu si mohou zhotovit nějaký výrobek nebo poskytnout službu bez „profesionální“ a placené pomoci a drahého vybavení. Lidstvu byly praktiky DIY známy od pradávna, avšak novodobá kultura DIY se začala rozmáhat na začátku 70. let v západní Evropě a Severní Americe. Příčina popularity DIY byla díky rozmáhajícímu se konzumnímu způsobu života, kdy především studenti vysokých škol jako formu protestu proti nadnárodním korporacím začali vyrábět např. oblečení. Jedno z hesel hnutí bylo: „*Mysli globálně, jednej lokálně*“.⁵¹ V České republice se kutilství vždy těšilo velké oblibě, máme zde velkou tradici v chatařství a trampingu a s nimi je kutilství neodmyslitelně spojeno. „*Konzumní trh je tam tak přesycený, že lidi vyhazují funkční věci na ulici. Stačí se jít projít večer se psem a odneseš si domu třeba skříň. Co nenajdeš, můžeš si třeba vyrobit z jiných věcí. Jednou jsme si postavili pokojík z palet. No a v maringotce to není jinak. Hlavně tady použít "hotový" nábytek by znamenalo velké plýtvání omezeným prostorem, takže si vše vyrobím sama na míru ze starého nábytku. Rozebrat, nařezat, smontovat, natřít a je to.*“⁵²

Dnes už se ale ruční výroba tolik nenosí a přebytek zboží v obchodech spolu s rostoucí ekonomikou DIY vytlačuje (přednost má levné zboží z Číny). Zajímavé je, že pro většinovou společnost je DIY jen okrajovou zálibou, ale pro mnoho komunit spjatými s undergroundem (kulturní fenomén znamenající nezávislost na okolním světě) je to základní prvek jejich ideologie. Na otázku proč tomu tak je, je jednoduchá odpověď. Každá alternativa se chce stát autonomní. DIY je proto pomocník, aby se tak stalo. „*Když chceš spoustu věcí si můžeš vyrobit sám.*“⁵³

Obliba DIY u našich vzrostla v dobách komunistického Československa v 70. a 80. letech z důvodu nedostupnosti vhodných zdrojů k napodobení zahraničních vzorů pro všechny stoupence punks, skinheads a metalistů. „*Punkeři barví načerno lékařské*

⁵¹ WIKIPEDIE, *Do it your self*, [online] [cit. 2013-28-02] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Do_it_yourself

⁵² Příloha A, *Rozhovor s Katchou*, s. IV

⁵³ Tamtéž

*plátěné kalhoty a těžké kožené boty jsou suplovány vojenskými kanadami či botami pracovními.*⁵⁴ Jak je veřejně známo, tyto subkultury to neměly za totality lehké, byly jim mnohdy podsouvány politické postoje a režimem byly tvrdě potírány. *„Rozdíl mezi subkulturami západu a východu je ovšem také v povaze represí, jichž se jim dostávalo od většinové společnosti. Ta komunistická nálepkuje subkultury ideologicky, podsouvá jim (mnohdy nezáměrnou) politickou motivaci a tlačí je tak do pozice oponentů režimu.*⁵⁵

Princip DIY je blízký mnoha alternativním subkulturám a oslovuje jedince oddaným myšlenkám dobrovolnictví, ekologie, sociální rovnoprávnosti a lidských práv. Především je to ale volba, jak vyřešit problém toho, když sháním něco, co není k sehnání. Nebo naopak obrana proti masové výrobě všeho s přemrštěnými cenami. Masové nadprodukci se člověk ubrání jen svojí produkcí. *„Nač nakupovat haldy věcí, když se spoustu šikovnejch věcí válí na ulici. Svět je jedno velký smetiště a já jsem recyklátor těch odpadků.*⁵⁶

Body shrnující strategii DIY jsou:

1. Tohle bude ohromné – to si uvědom. Nech si narůst křídla, abys mohl létat.
2. Naslouchej novým lidem.
3. Sdílej odpovědnost s druhými.
4. Sobectví znič v samém zárodku – nedopusť žádné boje o moc.
5. Komunikace brání nedorozumění – proto mluv s druhými.
6. Pokud se tu necítíš dobře, předej svou práci jinému a jdi pryč!
7. Nikdy se nesměj těm vypaseným sviním nahore.⁵⁷

DIY je bezpochyby velice úzce spjato i s nomádstvím. Příklon k DIY je v tomto případě stěžejní, protože se taková komunita stává soběstačná. Od pěstování rostlin, chování dobytka, výroby různých užitkových předmětů, až po vydávání vlastních

⁵⁴ JANEČEK, P., *Folklor*, s. 90

⁵⁵ Tamtéž, s. 90

⁵⁶ Příloha C, *Rozhovor s Murphym*, s. XX

⁵⁷ SAUNDERS, N., *Extáze a techno scéna*, 1996, Praha:Jota ISBN 80-85617-93-5, s. 85

hudebních nosičů (viz. freetekno scéna, kapitola 4.), což bylo dříve výsadou jen velkých vydavatelských firem. Jak jsme si již řekli v první kapitole, důvody k nomádství jsou různé. Ať už se jedná o ekonomickou situaci (bezdomovci), či snahu vrátit se k přírodě, oprostít se od materiálu. Mezi kočovníky často najdeme profese jako kejklíři, performeři, malíři, básníci, spisovatelé, tanečníci, hudebníci a jiné umělecky založené jedince nebo také lidi ovládající všelijaká řemesla jako košíkáři, hrnčíři apod.

Obrázek 3. Leták na DIY karneval 2010

Zdroj: FNF.CZ [online] [cit. 2013-6-1]. Dostupné z: <http://www.fnf.cz/diykarnevalweb.jpg>

Obrázek 4. DIY skulptura vytvořená partou Mutoid Waste Company na akci Burning Man

Zdroj: FLICKRIVER.COM [online] [cit. 2013-6-1]. Dostupné z: http://farm4.static.flickr.com/3281/3073334683_944a444c5a.jpg

4. FREETEKNO

4.1 Subkultura freetekno a její znaky

Jako každá subkultura má i „freetekno“ svoje specifika, mezi něž patří:

- Snaha o nezávislost na mainstreamu – ale bez konfrontace s ním, spíše se jedná o ignoraci bez konfliktu. Technařské pojetí autonomie koresponduje s konceptem dočasné autonomní zóny: *„Skončil čas revolucí, je třeba odmítnout sen o celospolečenské emancipaci. Zbývá vymykat se v konkrétním místě a čase kontrole a vytvářet ostrůvky nekontrolované svobody, sounáležitosti a radosti. Autonomní zóna existuje sama pro sebe, jako prostor, který není pozorován. Jakmile je spatřena, mělo by to znamenat její konec- namísto střetu či hledání „modu vivendi“ se systémem, by se měla přeskupit a vzniknout nepozorována jinde.“*⁵⁸
- Důraz na kutilství a soběstačnost – hojně využíván princip DIY.
- Blízký vztah k nomádství – v České Republice je provozován jen okrajově, malou skupinou lidí, pro mnohé představuje lákavý, ale nedosažitelný ideál. *„U nás nikdy technotravelleri až na výjimky nebyli, a tak tu ani teď nejsou. Víceméně jde u většiny soundsystémů o prázdninové výjezdy za hraním ven.“*⁵⁹
- Technaři jako kočující kmen vykazují velice podstatné znaky autonomie – nezávislost na mainstreamu, nemožnost ovládnutí většinovou společností, nezávislost na společnosti a určitou svobodu z toho pramenící.
- Sounáležitost a soudržnost v komunitě – všichni jsou „rodina“, navzájem si pomáhají, respektují se a dodržují nepsaná pravidla.
- Otevřenost, svoboda - přívlastek „free“, který je používán (viz freetekno, freeparty apod.) vyjadřuje svobodu pro všechny, bez předsudků a sociálních rozdílů, party dělají lidé sami pro sebe (DIY).

⁵⁸ KOLÁŘOVÁ, M., *Revolta*, str. 89

⁵⁹ RYCHETSKÝ, L., pro A2, *Slavnost není každý den*, [online] [cit. 2013-10-3] Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2005/7/slavnost-neni-kazdy-den>

- Mobilita - zde vyjádřena pojízdnými sound systémy a obytnými vozy „Nomádský přístup k místu se materializoval pouze v klíčových okamžicích subkultury – při parties, kam většina účastníků přijíždí auty a vesměs kolektivně, na místo, které na několik dní změni svou přítomností a pak z něj zase zmizí, aby se do něj často už nikdy nevrátili.“⁶⁰
- Spojení přírody s technologií - open air party v přírodě, kam se přiveze veškerá technika potřebná k pořádání party. Úryvek z manifestu Spiral Tribe: „*Tento krok za dokonalostí, využívající nejmodernější digitální technologie, zkombinované s organickými životními systémy, má sílu mohutně otrást lidskými smysly.*“⁶¹
- Spiritualita, šamanismus – kombinace opakující se monotónní hudby, dlouhotrvajícího tance, blízkosti jiných lidí, kteří tančí spolu, umocněná požitím drog zlepšuje prožitek podobající se transu.
- Vliv cyberpunku⁶² - obliba v body modifikacích jako je tatoo, piercing, dreadlocks, postapokalyptické oděvy jako bombery, kapsáče apod., na flyerech⁶³ jsou často zobrazovány sci-fi výjevy,
- Komunikace skrze nová média - hojně využíván internet.
- Nekomerčnost - party jsou bez sponzorů, bez propagace veřejných médií, většinou bez vstupného.

4.2 DIY a freetekno

DIY je jedním z hlavních stavebních kamenů freetekna, vlastními silami je totiž vytvořena celá freeparty. Organizace freeparty, hudba, dekorace na party, mnohdy prodej výrobků ruční výroby. Freetekno scéna si tvoří hudbu sama, zakládá si své labely⁶⁴ (produkuje vinyly bez pomoci velkých nahrávacích společností), dělá si svojí propagaci prostřednictvím flyerů a tiskne si své trička se svým motivem pomocí

⁶⁰ KOLÁŘOVÁ, M., *Revolta*, s. 90

⁶¹ FREETEKNO.CZ, *Manifest Spiral Tribe*, [online] [cit. 2013-12-05] Dostupné z: <http://www.freetekno.cz/?d=1&id=52>

⁶² Cyberpunk je podžánr sci-fi, v němž hrají hlavní roli především informační technologie a umělá inteligence (roboti, biomechanoidi). Cyberpunkové příběhy jsou často z postapokalyptického prostředí.

⁶³ Flyer – anglicky plakát, je letáček zvoucí např. na parties.

⁶⁴ Label – značka, DIY vydavatelství vinylů

techniky sítotisku (grafická technika). Zejména prodej triček vlastní výroby se u technařů těší velké popularitě: „*Léta se věnuji sítotisku a dalším grafickým aktivitám, což mi především díky prodeji triček a mikin umožňuje přežívat, kamkoliv přijedu. Mobilní dílnu vozím všude s sebou. Když se daří, tak všichni žijeme i z toho, co na party vyděláme.*“⁶⁵

Sound system nabízí seberealizaci pro lidskou kreativitu, vybízí k všestrannosti a soběstačnosti, být autonomní. Výhodou DIY produkce je, že není omezena žádným autorským právem, kodexem či etikou. Tvůrčí svoboda je neomezená a to je přesně cílem této alternativy – zachovat a podporovat originální tvorbu, kterou nebude ovlivňovat strach a lákadlo „tržních mechanismů“.⁶⁶ (zapadlí travelleři)

V České Republice se pořádají tradičně tzv. DIY karnevaly v Praze. Spolu s mobilními sound systemy umístěnými v nákladních jde Prahou průvod masek. Tato setkání chtěla upozornit na různé globální problémy ve společnosti a freetekno scéna také chtěla v očích veřejnosti smazat negativní obraz, jež o ní vytvořila média, proto se free party přesunula do ruchu velkoměsta. Prohlášení k DIY karnevalu 2003: „*Demonstrace bývaly dobrým způsobem jak upozornit na to, co považujeme za problém a co bychom chtěli změnit. Jejich dopad je však stále menší a menší. Také jsme již dost dospěli na to, abychom se poučili, že celospolečenská revoluce není řešením. Nastal čas tiché revoluce, revoluce každého z nás, protože svoboda není něco vnějšího, je to vnitřní stav člověka. Nelíbí se nám způsob, kterým se věci dělají ve světě, ve kterém žijeme a proto je děláme po svém. To je duch a smysl DIY – Do it yourself – Udělej to sám. Na základě těchto principů začíná současnou společností prorůst nová, paralelní společnost či spíše společenství – decentralizovaná síť založená na principech, řídící se vlastními pravidly a do značné míry nezávislá na moci peněz a názoru většiny.*“⁶⁷

Karneval byl pořádán v letech 2003 – 2006, v roce 2007 byl úřady zakázán. Pořadatelé se rozhodli karnevaly již nadále nepořádat z důvodů masovosti akce, která

⁶⁵ RYCHETSKÝ, L., Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2005/7/slavnost-neni-kazdy-den>

⁶⁶ KOVALÍK, J., *Zapadlí travelleři v Čechách*, Praha: Respekt, 2004 [online] [cit. 2013-03-10] Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/c1-36218630-zapadli-travelleri-v-cechach>

⁶⁷ KOLÁŘOVÁ, M., *Revolta*, s. 117

freeteknu nesvědčí. V roce 2008 karneval obnovila jiná skupina, více aktivistická a hlásící se k mezinárodní organizaci Freedom not Fear (FNF). Česká iniciativa Freedom not Fear vznikla v reakci na vzrůstající máni sledování a kontroly, inspirována německou iniciativou Freiheit statt Angst a v roce 2008 se zapojila do celoevropských protestů. Impulesem ke vzniku iniciativy byl i tzv. akční plán HL. m. Prahy, který usiloval o vyhnání bezdomovců z města a o tvrdé potírání i banálních přestupků. FNF se spojila při svém vzniku s DIY karnevalem, který probíhal v centru Prahy. V roce 2007 sice zabránily jeho konání obstrukce úředníků a policie, ale v říjnu 2008 došlo k jeho znovuoobnovění. Předcházel mu soudní spor ohledně trasy pochodu, který skončil prohrou magistrátu. V září 2009 FNF spoluzorganizovala „Týden nepřizpůsobivosti“, který reagoval na nebezpečné nálepkování tzv. nepřizpůsobivých sociálních nebo etnických skupin ze společnosti. K FNF se připojil i kolektiv Milada, iniciativa squatterů ze stejnojmenného bývalého squattu. Týden nepřizpůsobivosti byl zahájen pokusem o obsazení nového squattu. V roce 2011 podpořil kolektiv blokádu proti pochodu neonacistů v Novém Bydžově a karneval nesl název „My jsme krize“, jako reakci na ekonomickou krizi rozpoutanou v Evropě. „*Mluví se pořád o krizi jako o nějaké přírodní síle stojící mimo nás, ale skutečná krize je, že vám už nevěříme. My jsme vaše krize, jsme vaše černé svědomí a přinášíme změnu.*“⁶⁸ Nadále se akce věnovala otázkám rasismu a xenofobie, tentokrát s mottem „Do it someone else! (udělej to někomu jinému) Všichni jsme cikáni!“ Události kolem posledních ročníků DIY karnevalů pod vedením FNF odstartuje rozštěpení scény, kdy se část komunity distancuje od FNF a odmítne se karnevalů zúčastnit. Důvodem je rozdílný názor na problematiku, jíž se ročníky pod vedením FNF zabývají, nebo se jedná o celkový nesouhlas s větší politizací akce (sama FNF ale politizaci DIY karnevalů odmítá).

4.3 Freetekno je především o hudbě

Freetekno je jeden z mnoha směrů taneční scény. Kultura spjatá s elektronickou taneční hudbou, s travellingem, spiritualitou, šamanismem, principem DIY, cyberpunkem a drogami. „*Všechny pilíře freetekna jsou vzájemně propletené, některé*

⁶⁸ FNF, *DIY Karneval*, [online] [cit. 2013-05-06] Dostupné z: <http://www.fnf.cz/>

přechází mezi sebou přímo a úzce, jiné navazují pozvolna. Pro většinu principů freetekna je společná touha po úniku z nepříznivé reality.“⁶⁹

Podle dokumentu, uvedeného v srpnu 2005 na ČT2 „Tekno je mý všekno“, byl důvodem zrodu této subkultury hlavně odpor k rockové a popové scéně. Mladým lidem se nechtělo platit za vstupné na koncerty tehdejších hvězd pop music, které se schovávaly za nabubřelou vizáž a mnohdy i politickou propagandu. Hledali proto alternativu, nový hudební směr tvořený „lidmi pro lidi“.⁷⁰

Freetekno je především o hudbě, tedy o tom, co slyšíme a o performanci, to co vidíme. Spojením těchto dvou vjemů dochází k jakémusi divadelnímu představení, v němž jsou všichni pořadatelé i účastníci (jak herci, tak i diváci). Freetekno nezná hranice mezi umělcem a publikem, jako jsou na komerčních parties. Interpreti zde nejsou hvězdami populárního charakteru. Hudba je pro tvůrce především koníčkem, na kterém se nechtějí obohatit. Na prvním místě je pobavení publika, přičemž na freeparty slovo publikum v podstatě neexistuje. Každý účastník party je performerem a příjemcem zábavy současně. Takhle popisuje fungování sound systemu Murphy: „*Prostě je to takovej organismus. Pulsuje a lidi v něm jsou jako vzájemně propojený částice toho organismu.*“⁷¹

Hudbu zprostředkovává DJ, který je většinou členem nějakého soundsystemu. DJ je osoba, která míchá a vytváří hudbu za použití nejmodernějších technologií. Nejčastěji na dvou gramofonech propojených s mixážním pultem (tzv. mixákem) „*Techno (nebo tekno) je založeno na výrazném rytmu generovaném prakticky výhradně prostřednictvím elektronických hudebních nástrojů a přístrojů (syntezátorů, samplerů, bicích automatů). V základu této hudby stálo spojování různých skladeb pomocí dvou gramofonů a mixážního pultu, dnes již většinou nahrazených počítači.*“⁷² O vizuální stránku se stará VJ, který zprostředkovává projekci, promítanou na plátno. K tvorbě používá VJ předpřipravené smyčky i aktuální „živý“ signál z kamer a ostatních zdrojů videosignálu.

⁶⁹ SHM8, *Freetekno*, Dostupné z: <http://www.freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf>, s. 15

⁷⁰ ČESKÁ TELEVIZE, *Tekno*, Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095908415-kosmopolis/205562210300024-tekno-je-my-vsekno/>

⁷¹ PřílohaC, *Rozhovor s Murphym*, s. XXI

⁷² JANEČEK, P., *Folklor*, s. 103

Mixuje jak analogové, tak digitální videomixy. Na parties jsou s oblibou předváděny různá žonglérská vystoupení, fireshow (tanec, žonglování, či točení s různými hořícími předměty) a jiné vizuální performance.

Charakteristikou tohoto hudebního stylu je rychlé tempo a určitá „monotónost“ opakujících se rytmů. Určitě tím ale nechci říci, že by byla monotónní nebo dokonce unylá, to vůbec ne. V jednom mixu nebo DJském setu je spousta různých zvuků, melodií, různě se zpomaluje a zrychluje tempo, někdy je doprovázen vokálně osobou zvanou MC – recituje, zpívá, rapuje a především baví publikum svou improvizací.

Opakující se rytmus beatu (basová linka) má svoji důležitost. Předlohou techna coby monotónní hudby doprovázené tancem jsou rozličné domorodé rituály. Tato monotónnost, umocněná dlouhotrvajícím tancem, někdy psychotropními látkami umocňuje prožitek a dochází k změně stavu vědomí až transu. „*V taneční elektronické hudbě se spojuje odkaz hudby domorodých kmenů s nejnovějšími digitálními postupy, s elektronickými a industriálními zvuky. A stejně jako kmenová hudba i ta elektronická taneční chce uvádět posluchače do transu a jiných stavů vědomí, spíše než zaujmout intelekt.*“⁷³

4.4 Sound systém

Freetekno scénu tvoří sound systemy. Členové sound systemu vlastní techniku potřebnou k pořádání parties. Je to zejména automobil (dodávku, nákladní automobil, autobus atd.) k převážení dalšího vybavení. K Technice k vytváření „zvuku“ patří agregát na výrobu elektřiny, výkonné reproduktory, gramofony, mixážní pulty, zesilovače zvuku, počítače, sekvencery, samplery, syntetizátory a grooveboxy. K vizuálnímu představení jsou potřeba světla, různé železné konstrukce pro jejich zapojení, plátno, projektor apod. Nepostradatelný je agregát na výrobu elektřiny, který

⁷³ HROUDA, J., *Absolventská práce - Freetekno: historie, charakteristika a kontext hnutí.*, Praha:2004 [online] [cit. 2013-05-06] Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0CDYQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.policejnistat.cz%2Flink%2Ffreetekno.doc&ei=9Yy3UdzYHsLJtQbl_IGIDg&usg=AFQjCNFdKLLirz3bAFwmuyC17mcwsstGQw&sig2=pWn7_fzQucewfYsVxKsg9w&bvm=bv.47810305.d.Yms&cad=rja, s. 16

se někdy jako ostatně i další věci půjčuje. Pokud sound system provozuje bar nebo nějaký stánek s občerstvením veze si potřebné propriety. Někdy je to stánek s prodejem vinylů, oblečení, či jiných předmětů vlastní výroby.

Sound system tvoří lidé, co do něj vložili nějaký kapitál, tzn. zaplatili technické vybavení, pak je tu DJ, který produkuje hudbu a ostatní, kteří tvoří zázemí sound systemu, pomáhají například na party stavět stěnu z reproduktorů, starají se o bar apod.

Jak již bylo řečeno, sound system nepořádá parties za účelem vlastního zisku. Do pořádání party vloží nějaký vklad (např. na nákup občerstvení na baru, na pronájem pozemku a záchodků atd.) a výdělek z baru, či příspěvky od účastníků party mohou pokrýt tento vklad. „Většinou skončíme na nule, jsme rádi, když skončíme na nule. Náš sound system se skládá z dvou investorů a třech DJů. Investoři vlastněj aparát, auto a DJs ti hrajou.“⁷⁴

V začátcích platila zásada, že DJ hraje jen pod jménem svého domácího sound systemu, aby se omezil tzv. „kult hvězd“, tzn. žádná podobnost s popovou kulturou v podobě uctívání idolu. DJové se neuváděli na flyerech samostatně. Jak se scéna vyvíjela, tak dnes už tato zásada neplatí. DJové mají i své projekty, mnohdy dělají své labely, vydávají své nahrávky, hostují u jiných sound systemů a jezdí individuálně na party i bez sound systemu

Určité uctívání idolu zde i tak existuje. Na „lidi od systemu“ se vždy nahlíželo s respektem a hlavně pro mladé účastníky bylo vzrušující seznámit se s někým od „soundu“.

U freetekno scény se hlavně oceňuje individualita a tvořivost. Součástí sound systemu se člověk může stát někdy i jen proto, že něco umí (např. dobře kreslí). Základní myšlenka této autonomie je, že jsou si všichni rovni, takže ač jsi DJ nebo „bedňák“⁷⁵, tak patříš do rodiny.

⁷⁴ ČESKÁ TELEVIZE, *Tekno*, Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095908415-kosmopolis/205562210300024-tekno-je-my-vsekno/>

⁷⁵ Bedňák nosí a staví aparaturu, slovo je odvozeno do slova „bedna“ = reproduktor

4.5 Free party

Free party, je festival taneční hudby (dříve název free open air festival) pořádaný komunitou spjatou s freetekno scénou. Před represemi ve střední Evropě se pořádaly tzv. „ilegály“ – party bez souhlasu majitele pozemku. V den pořádání party se většinou uskutečnil tzv. „meeting point“ – sraz účastníků, který následně společně odjel na místo konání free party, nebo se účastníci dozvěděli o místě konání skrze namluvený vzkaz na záznamníku mobilního telefonu. Místo kde se pořádal takový ilegál bylo většinou vybíráno tak aby se minimalizovali problémy – místo kde je v okolí malá nebo žádná zástavba a takové místo, aby došlo k co nejmenší destrukci přírody.

Je důležité zmínit, že pořádání ilegálů, nemělo v úmyslu jednat protizákonně. *„Slovo ilegál může konotovat záměrný střet se zákony. Ideálem technařů ale není střetávání se státní mocí, ale spíše šedá zóna v rovině takového porušování norem, které by nutně nevedlo k represivní reakci.“⁷⁶*

Po skončení freeparty je běžnou rutinou úklid po akci a odvoz odpadu. Právě nepořádek byl jeden z mnoha důvodů, proč je freetekno scéna kritizována společností. Není ale znám případ, kdy by po nějaké párty byla trvale zničena půda či jinak poškozen přírodní systém. Regenerace po devastaci (podupaná půda, výkaly) jsou spíše otázkou jedné sezóny, jak je tomu i na komerčních festivalech. Samozřejmě čím je daná párty větší, tím je zásah do přírody rozsáhlejší. Jelikož se freetekno scéna stále rozrůstá a těší se stále velké oblibě hlavně mladých lidí, kteří se jedou na party „jen pobavit“, musí se scéna vypořádávat se stále větším počtem problémů jako: malý zájem o úklid účastníků, nedodržování tzv. nepsaných pravidel, agresivita, krádeže, ničení majetku apod. S růstem popularity freetekna, do něj byly zavlečeny různé neřesti a někteří účastníci či subjekty na ní začali parazitovat. Ač je freetekno scéna alternativní a benevolentní, komunita nemá ráda, když se se tzv. nepsaná pravidla porušují. Vše začalo na již zmíněném „legálním“ teknivalu v Andělce⁷⁷. Objevili se zde různí prodejci občerstvení, kteří nepatřili k žádnému sound systemu, neměli dohodu s organizátory a

⁷⁶ KOLÁŘOVÁ, M., *Revolta*, s. 101

⁷⁷ Teknival v Andělce byl pořádán s podporou Ministerstva vnitra a pod dohledem policie, která si vše fotila a monitorovala.

prodejem nápojů a potravin se chtěli pouze obohatit pro své vlastní účely (nikoli pro pokrytí nákladů na pořádání technivalu).

Další neřestí bylo prodávání tzv. „veselých balonků“ naplněných plynem N₂O (rajským plynem), jehož dlouhodobější inhalování způsobuje otupělost, trvale poškozuje mozek a u slabších jedinců hrozí udušení. Z řad aliance⁷⁸ českých sound systemů byl vyřazen sound system s názvem Magion, jelikož nerespektoval dohodu neprodávat balony na parties. Na tuto dohodu byli několikrát upozorněni a i přes snahu dohodnout se s nimi, pokračovali dál v prodeji. Tlakové lahve byly proto na jedné z parties vypuštěny a peníze získané z prodeje balonu použity na úklid louky po skončení akce.⁷⁹

Mladým účastníkům party je vštěpováno několik pravidel. Každý účastník party by se měl chovat tak, aby svým chováním neomezoval ostatní, neničil majetek někoho jiného, udržoval si určitý odstup a učil se od starších a zkušenějších. Začaly se totiž objevovat zvyklosti, jako pokládání nápojů do zvukových aparatur, tahání za kabely, skákání po reproduktorech. Všeobecně se objevila agresivita v chování mladších účastníků party a naopak zmenšila se jejich tolerance k okolí. Ale to je možná globálně ovlivněno tím, že mládež je čím dál víc vyspělejší a bohužel s růstem životní úrovně se vytrácí vlastnosti jako úcta a pokora.

Jak jsem již zmínila v předešlé kapitole, tak se pořádání legálních freeparties neobejde bez výdajů. V praxi to vypadá následovně: je třeba si vyhlédnout pozemek, zjistit kdo je majitel, domluvit se s ním na pronájmu. Hojně se také využívá pronájmů tam, kde se již party pořádaly v minulosti (pozemky kde žije někdo z komunity, nebo party probíhaly bez problémů a asistence policie). Pronájem je jasně největší položkou z nákladů a bohužel se tím i vytrácí prapůvodní myšlenka freetekna o ilegálu. *“Součástí pojmu party je rovněž představa o dobrodružství. Ideálem je opět travelling, může mít ale rovněž limitovanou podobu cesty na party, zejména je-li pořádána jako klasický „ilegál“ nadivoko, s místem vybraným na poslední chvíli. Ústup akcí „na divoko“*

⁷⁸ Aliance českých sound systemů je označení pro celou Českou freetekno scénu. Toto označení vzniklo na webu freetekno.cz.

⁷⁹ CZECHTEK-2011, *Nepsaná pravidla, rady a doporučení*, [online] [cit. 2013-05-14] Dostupné z: <http://czechtek-2011.wz.cz/pravidla.php>

v důsledku represí znamená setření významného prvku prožívání subkultury. ⁸⁰ (*revolta stylem, str. 96*).

Mezi další výdaje potřebné k pořádání party patří nákup občerstvení, pohonných hmot do automobilů převážejících techniku a nafta do agregátu k výrobě elektřiny. Takový agregát napájí nejen celou hudební aparaturu, ale i světla a techniku potřebnou k projekci atd. Pokud sound system nevlastní svůj aparát, tak je další položkou výdajů ještě jeho zapůjčení u příslušné firmy poskytující tyto služby. Někdy se půjčuje například i konstrukce pro zapojení světel, projektory a další propriety.

Veškeré výdaje jsou většinou financovány jen z tržeb na baru a doplňkového prodeje různých DIY výrobků. Někdy se u příjezdové cesty na party vybírá dobrovolné vstupné. Pořádají se i party kde výtěžek z party je věnován na charitu.

Samozřejmě se ale pořádají party, kde je vstupné vybíráno. Platí to hlavně pro zimní měsíce, kdy se valná většina parties pořádá v klubech a jiných vnitřních prostorech. Pokud je party pořádána v klubu, není většinou (pokud se nejedná o prostor ve vlastnictví někoho z komunity) možnost hradit výdaje z tržeb na baru. Je důležité podotknout, že pokud nějaký sound system na party něco vydělá, tak tyto výnosy potřebuje pro nákup nebo opravu technického vybavení, DJ pro nákup nových vinylů apod., v obou případech se nejedná o levné záležitosti.

V Čechách je návštěvnost free parties velická, většinu z účastníků tvoří lidé, pro které je to jen „víkendovka“ (v sobotu přijedou, v neděli odjíždí domů) opravdových travellerů, najdeme na party pomálu, a když, tak se jedná většinou o cizince. Jediným tuzemským kočujícím sound systemem je „Cirkus Alien“. *„V českém prostředí můžeme hovořit o nomádké utopii: Jestliže v zahraničí představovalo kočovnictví reálný životní styl a část scény opravdu bydlela v dodávkách a přesouvala se, pro Česko se až na výjimky jednalo pouze o inspirující představu.* ⁸¹

⁸⁰ KOLÁŘOVÁ, M., *Revolta*, s. 96

⁸¹ Tamtéž, s. 90

Obrázek 5. Fotografie freetekno party v Čechách

Zdroj: FBCNDS-SPHOTOS [online] [cit. 2013-6-1]. Dostupné z: https://fbcdn-sphotos-h-a.akamaihd.net/hphotos-ak-frc1/c0.93.851.315/p851x315/538210_10151355745823369_438131222_n.jpg

4.5.1 Teknival

Teknival (slovo je odvozeno od - tekno a festival) je freetekno festival pořádaný vícero sound systemy (lokálními i zahraničními). Mnohdy se pořádá každý rok ve stejnou dobu a může být spojen s nějakou oslavou či může být výroční. V Čechách se pořádal mediálně známý CzechTek, v Holandsku DutchTek, v Bulharsku BulgariaTek atd.

4.6 Freetekno scéna v České republice

První freeparty v ČR se uskutečnila v roce 1994 v Hostomicích, kam přijela komunita cizinců jako do jedné ze zastávek na své pouti. Bylo to uskupení Mutoid Waste Company se svou rezavou kavalerií různých skulptur a vozidel vyrobených z kovového šrotu a sound system Spiral Tribe. Na tuto cestu dál na východ se vydali po uzákonění CJA. Do jejich příjezdu znala Česká republika jen klubové techno a house. Na této party bylo jen pár stovek lidí a na řadu z nich tato akce silně zapůsobila a ovlivnila jejich život. Freetekno si získalo popularitu především u punkáčů a squatterů z Ladronky, jednoho z nejznámějších bývalých squattů v Praze. Právě na Ladronku totiž Spiral Tribe a Mutoid Waste Company také zamířili. Poté se v Praze chvíli

„poflakovali“ v Libni. Po pár měsících vznikl jeden z prvních českých sound systemů Cirkus Alien.

V rozhovoru uvedeném na serveru freetekno.cz popisoval Honza Kokotek (Cirkus Alien) setkání s travellery takto: „*Přišel jsem tehdy s přáteli na Libeňák, kde tábořili a chystali akci. Fascinovaly mě tam industriální skulptury, vojenské nákladáky s vyčnívajícími kly zpod kapoty a další bizarní vozidla, jejichž posádky připomínaly postavičky z kyberpunkového komiksu. Minimalistická elektronika, bzučící všude kolem z reproduktorů, byla totálně něco jiného, než se toho času hrálo v Praze na house parties, které mě nebavily a nevyhledával jsem je. Celé to na mě působilo jako zjevení z jiné planety, jako ufoňi, kteří znenadání přistáli uprostřed města a začali žít svým vlastním životem. Ten zážitek byl tak silný, že se stal impulsem k naší vlastní aktivitě v kultovní technivaly v Hostomicích a tahle subkultura začala nabírat na rozměrech. Spousta lidí začala nacházet v „sound systémech“ seberealizaci.⁸²*

Ve stejné době vznikly další sound systémy jako Technical Support, Direct Drive, Mayapur a NSK. Parties se pořádaly v Praze, nejprve na Ladronce, v klubu 007, na opuštěném statku Cibulka a poté i mimo Prahu v různých klubech i vojenských či industriálních prostorách. České sound systémy uspořádaly první party u příležitosti oslav „pálení čarodějnic“ a slunovratu, které se pak stanou každoroční tradicí. Nyní je v České republice něco kolem 180 fungujících sound systemů.

V Praze se objeví fenomén „Street party“ – party pořádaná jako pochod doprovázející hudbou v pojízdných sound systémech. Tyto party byly pořádány s politickým záměrem, kritizovaly globální kapitalismus. V Praze se konaly dvě akce tohoto druhu, a to 16.5.1998 Global street party a 29.8.1998 Local street party. Roku 1999 byla pořádána v Praze akce proti MMF (Mezinárodní Měnový Fond) a Světové bance s názvem Street party, ale ta již proběhla bez účasti sound systemů, tedy ne v režii freetekno scény.

⁸² SHM8, *Freetekno*, Dostupné z: <http://www.freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf>, s. 53

Freetekno scénu v České Republice stihne podobný osud jako Ravers v Anglii, začnou se o ní zajímat média, na parties začne jezdit čím dál víc lidí a postupně se tak vytrácí původní myšlenka free parties. Technivaly v rozmezí 1994 – 2003 jsou ještě společností relativně tolerovány.

Zlom nastal u CzechTeku 2004, pořádaném na soukromém pozemku u Boněnova na Tachovsku, který se setkal s vlnou odporu místního obyvatelstva ventilovaného skrze média (především senzacechtivé TV Novy), a jelikož se vynoří pochybnosti o legálnosti nájemní smlouvy o pozemku, po čtyřech dnech konání technivalu je nařízeno vládou jeho vyklizení. Jelikož se však na louce v tu dobu nachází pouze úklidová četa, policie zatkla člověka, který tento úklid organizoval.

V roce 2005 již policie nechce nechat nic náhodě a připravuje se dopředu k zabránění konání technivalu. Monitoruje internetové stránky a diskuze, a dokonce již na hranicích preventivně varuje cizince pomocí letáků o protiprávním jednání v souvislosti s freetekno party. Na začátku července 2005 byl vydán policejní rozkaz k provedení opatření „CzechTek 2005“, jehož cílem bylo zajistit ochranu osob, jejich majetku a veřejného pořádku v době pořádání CzechTeku 2005 na území České Republiky. Z tohoto rozkazu vyplývá, že byl namířen proti ilegální formě party. Místo, kde se měl CzechTek odehrávat, však bylo legálně pronajaté. V pátek 29.7.2005 před půlnocí se začínají sjíždět první auta na pozemek, kde se měl konat technival. Policie, reagovala rychle a zablokovala průjezd vozidel na pozemek. Jelikož technaři odmítli pokračovat dál po dálnici, došlo k jejímu zablokování a 10 km dlouhé koloně aut. Druhý den se začaly v médiích objevovat zprávy, že majitel pozemku odvolal souhlas s konáním party. Následně o pár hodin později chce majitel pozemku, aby mu policie ukázala protokol o tom, že svůj souhlas odvolal. Tvrdí, že smlouva je platná. Mezitím na louce je pár stovek účastníků a kordon policejních těžkooděnců. Je jasné, že tohle nedopadne dobře. Kolem poledne policie vyzývá ampliony k uvolnění sjezdu z dálnice, když se tak nestane, použije policie vodní děla a řidiči prostor opustí. Dálnice se stává opět průjezdnou. Účastníky technivalu to však neodradí a na místo proudí pěšky, sejde se jich něco kolem 5 tisíc. Kolem čtvrté hodiny policie spolu s tlumočnický vysílá zprávu v několika jazycích, aby opustili prostor. Přes hluk hudebních aparatur ji však nikdo

neslyší. Policie spustí vodní děla a vyšle rojnici policistů ozbrojených obušky a dýmovicemi. Na bitevním poli je spoustu lidí na obou stranách zraněno.⁸³

Zákrok vyvolal vlnu zděšení a v Praze i Brně se scházejí lidé k vyjádření protestu proti zásahu. Později se konala řada demonstrací, které měly požadavky ke zřízení nezávislé vyšetřovací komise, prozkoumání oprávněnosti zásahu, odstoupení ministra vnitra Františka Bublana a předsedy vlády Jiřího Paroubka (na protest se konal tzv. ParoubTek).

CzechTek 2005 se stal symbolem politizace části scény a terčem kritiky je především Jiří Paroubek spolu s celou ČSSD. To nahrává do karet ostatním politickým stranám, které pak populisticky útok proti Czechteku odsoudí. Ačkoliv principem freetekno kultury je být apolitická, tak určitá část komunity se aktivně zapojí do voleb „Šok z brutálního rozehnutí Czechteku se během protestů přetavil v rozhodnou negaci Paroubka, který se stal symbolem této represe – a potažmo rozhodné odmítání celé sociální demokracie. Své rozhodnutí technaři často rámuji jako negativní volbu „Já jsem nevolil ODS, já jsem volil proti ČSSD.“⁸⁴ V roce 2006 dokonce využila Strana Zelených zátahu proti CzechTeku, konkrétně jejich stoupenec Matěj Stropnický a konal se tzv. „Volební StředoTekk, který přímo vybízel účastníky k tomu, aby volili Stranu Zelených. Tento počín byl valnou většinou scény kritizován a účast na něm byla nízká.

V roce 2006 byl poslední CzechTek částí scény zrealizován pod záštitou Ministerstva Obrany, které technařům poskytla pozemek v Mašřově. Technival rozdělil scénu na tu, jež nabídku přijala a CzechTek zrealizovala a na tu, jež se od technivalu nadobro distancovala. Ač tato party byla dle ohlasů podařená a zúčastnilo se jí něco kolem 40 tisíc lidí, již ztratila kouzlo freeparty. Policisté zasahující v roce 2005 proti účastníkům Czechteku pravděpodobně figurovali jako jakýsi bodyguardi při Czechteku 2006 a organizovali spolu s antikonfliktním týmem poklidný průběh celé akce. V roce 2007 se rozhodla celá scéna, že další CzechTek se již konat nebude. Některé sound systemy vydali prohlášení: CZECHTEK 2k7 RAVE TO EAST! „Vzhledem k tomu, že

⁸³ SHM8, *Freetekno*, Dostupné z: <http://www.freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf>, s. 56

⁸⁴ KOLÁŘOVÁ, M., *Revolta*, s. 112

situace kolem CzechTeku je dále neudržitelná, došli zástupci české freetekno komunity k tomuto radikálnímu rozhodnutí. Letos a s největší pravděpodobností a už ani nikdy v budoucnu se žádná akce v rozsahu a pod názvem CzechTek neuskuteční. A to z těchto důvodů : Postupná likvidace původních myšlenek freetekna, parazitismus subjektů nesouvisejících se scénou včetně valné většiny samotných účastníků, neschopnost a neochota respektovat elementární principy chování ve svobodném prostoru.“⁸⁵

Část sound systemů se po tomto prohlášení vydala na cestu na východ, aby pořádaly party např. v Bulharsku, Rumunsku na Ukrajině.

4.7 Symbolika, estetika a společné znaky subkultury freetekno

4.7.1 Význam symbolu spirály a čísla 23

Symbolika je pro kulturu a logicky i pro subkulturu velice podstatná. A to jak z hlediska estetiky, kdy vizáže dávají najevo, že patří k nějakému kmeni, tak z hlediska duševního – symbol je důležitý rituální artefakt. Freetekno scéna má dva nejpoužívanější symboly. Jsou to spirála a číslo 23.

Spirála byla v historii zobrazována jako keltský symbol a vyskytovala se v mnoha variacích. Její pravý význam není zcela znám. „*Existuje teorie, že symbolizuje cestu z vnitřního světa k vnější duši nebo do vyšších duševních úrovní; představuje růst, rozšíření a vesmírnou energii, to závisí na kultuře, která ji použila. Ve starověkém Irsku se používala jako symbol slunce.*“⁸⁶ Ovšem jak s tím souvisí freetekno scéna? Jako první použili symbol spirály Spiral Tribe a dodnes jej rádi používají např. na svých letácích apod. Dnes se spirála používá ať už po vzoru Spiral tribe, tak proto že má svoji skrytou sílu. Často je zobrazována na různých Flyerech a plachtách (výzdoba na freeparties), ale také mladí účastníci freeparties si ji s oblibou kreslí na oděv.

⁸⁵ CZECHTEK WEB BLOG, *CzechTek 2k7...Rave to east*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://bloguje.czechtek.net/515742-czechtek-2k7-rave-to-east-prohlaseni-freetekno-komunity.php>

⁸⁶ ESKANOIZZE.COM, *Význam symbolu 23*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://eskaniozze.com/historie-freesceeny-2-dil-tajemnstvi-cisla-23/>

Zaměříme-li se na výklad symboliky spirály, tak můžeme zjistit, že někteří živočichové mají spirálovité ulity a například struktura DNA je dvoušroubovice. Naši předci spirálu využívali v léčitelství a byla zobrazována jako symbol plodnosti a života.

Číslo 23 je další symbol, který je velice často zobrazován ve spojení s freeteknem. Kolem čísla 23 koluje spousta různých dohadů a spekulací, kde se vzalo a co vyjadřuje. YANIZZ pro dokument Tekno je mý všekno: „*Dvacet tři je symbolem kultury. Nechci přesně říkat vo ce de, protože to má něco do sebe, že to každéj neví. To číslo má v sobě určitou magii. Člověk, který se vo to zajímá, na to určitě přijde, co to znamená.*“⁸⁷ Asi nejvíc rozšířená teorie je, že 23 je ve skutečnosti „to free“ nebo „to be free“ či dokonce „too free“ – v překladu tudíž volnost, být volný, více volnosti (svobody).

Traduje se, že poprvé s číslem 23 jako něčím zvláštním, přišli američtí anarchisticky ladění spisovatelé R. Shea a R. A. Wilson v trilogii Illuminatus, kterou napsali v letech 1969 až 1971. Knihy s konspiračním námětem, jsou plné tajných organizací a mystických náboženských kultů, odehrávající se v 80. letech v USA. Autoři v knihách zamíchali všechny záhady, provázející lidstvo od jeho počátků. Tajné služby, templářští rytíři, kult uctívачů bohyně matky, Tajemná sekta iluminátů, jejíž kořeny sahají až do věku Atlantidy. V ději se číslo 23 objevuje běžně a je jím označován bůh chaosu.

Jeden z dalších kdo číslo 23 používal, byl hudebník Genesis P-Orridge, zakladatel bláznivé kapely „Throbbing Gristle“. Právě tato kapela bývá považována za průkopníka hudebního stylu „industrial“, tedy šumu a chaosu v hudbě. Později se stává Genesis P-Orridge členem uskupení známého jako Psychik TV, avantgardních stoupenců acid parties konce 80. let.

Myšlenka mystického čísla 23 byla tak fascinující, že inspirovala Spiral Tribe a ti jej začali používat jako symbol, společně se spirálou. Domněnky jsou, že jednu z

⁸⁷ ČESKÁ TELEVIZE, Tekno, Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095908415-kosmopolis/205562210300024-tekno-je-my-vsekno/>

prvních parties pořádali Spirálové kolem silnice *M23*, že počet členů systému byl 23 a že jim průměrně bylo 23 let.

Pak je tu Bill Drummond a Ken Campbell. Oba spolupracovali v divadle na představení - adaptaci sci-fi bestselleru *Illuminatus*, kde se objevuje symbol 23 a jakožto symbol chaosu ho přivádí k dokonalosti, když v roce 1987 společně s Jimmym Cautym zakládá projekt *The KLF* (dříve *The JAMS*, *The Timelords*). *KLF* doslova okupují špičky hitparád *MTV*, aby vzápětí ukázali jak na komerční a konzumní hudební průmysl kašlou. Při předávání cen *Brit Awards* 1992 vystupují společně s kapelou *Extreme Noise Terror (ENT)*. Drummond se slovy „*This Is Television Freedom*“ odstartuje jejich pekelné vystoupení. Členové *ENT* řezou do nástrojů, jejich dva zpěváci přes sebe řvou, Drummond do mikrofonu něco huláká, není to ale původní text skladby. Publikum je zmateno, protože to co slyší, není ta úžasná skladba, co znají z *MTV*. Drummond je udivenými pohledy diváků pobaven a zmizí z podia. Náhle se znovu objeví, má v puse zapálený doutník a v ruce samopal. Chvíli se apaticky pohupuje, pak zvedne zbraň a začne do publika střílet slepými náboji. Na konci skladby padá opona a do nastalého ticha se ozve předtočená věta: „Dámy a pánové, *The KLF* právě opustili hudební průmysl.“ Tím jejich představení nekončí, protože nechají na oficiální after party organizátorům jako dar doručit uříznutou ovčí hlavu a dva kýble ovčí krve. Drummond a Cauty rozpouštějí uskupení a smažou mastery skladeb, které vytvořili, aby nemohly být již nikdy vydány. Dne 23. 8. 1994 odjedou s vydělaným milionem liber do Skotska a před televizní kamerou jej spálí v krbu. Pak podepíší dokument, v němž se zavazují 23 let nepromluvit o projektu spálených peněz. *The KLF* předvedli hudební chaos, provokaci, revoltu proti konzumu, ale i svobodu, která nemá v historii obdoby.

Bill Drummond a Jimm Cauty vydali v roce 1988 knihu *KLF Manuál – Jak se dostat na vrchol hitparády*. Dnes již kultovní kniha je návod, kde je vtipně popsána cesta jak bez peněz, talentu a zkušeností vytvořit hit číslo jedna. Je to vlastně takový *DIY manuál* jak se stát slavným.⁸⁸

⁸⁸ [ESKANOIZZE.COM](http://eskanoizze.com/historie-freesceny-2-dil-tajemnstvi-cisla-23/) Dostupné z: <http://eskanoizze.com/historie-freesceny-2-dil-tajemnstvi-cisla-23/>

O pravdivosti těchto mýtů se vedou v komunitě už řadu let spory a každý má jiný názor. Kde je pravda, by nám asi sdělili pouze zakladatelé prvního sound systemu Spiral Tribe.

4.7.2 Estetika freetekna

Jak jsem již naznačila freetekno má blízko ke kultuře cyberpunku. Prvky cyberpunku využívá například k vytváření tzv. brikoláží⁸⁹. Na freeparties je pak tato brikoláž – totem, znázorněn různým industriálním odpadem (např. hadičky, plynové masky, matičky, šroubky, kusy plechu a jiného materiálu), z kterého je vytvořena jakási skulptura - modla v podobě různých robotů, biomechanických tvorů, strojů apod., které pak esteticky dotváří atmosféru na akci. Z této činnosti je opět patrné, že subkultura má v oblibě recyklaci všech již nepotřebných věcí, aby se dále nějakým způsobem využily (v tomto případě jako ozdoba).

Freetekno holduje „černobílému světu“. Plachty, flyery, obrázky na tričkách jsou většinou zdobeny černobílou grafikou. Důvodem je snaha o odlišení se od komerční scény, která je barevná. Zde příkládám obrázky pro ilustraci:

⁸⁹ Brikoláž (Bricolage) je označení archaického způsobu myšlení, jehož produktem jsou klasifikační systémy pracující s různými přírodními a sociálními fenomény, které představitelé evolucionistické antropologie identifikovali jako totemismus – zde je pak důležitý prvek totému.

Obrázek 6. Leták na party sound systemu Cirkus Alien

Zdroj: RAJČE [online] [cit. 2013-6-1]. Dostupné z:

http://img12.rajce.idnes.cz/d1201/6/6539/6539740_0ad577f8e927e267d5829cbac21f553d/images/481561_10152836277330431_2053036655_n.jpg?ver=0

Obrázek 7. Leták na komerční festival Creamfields

Zdroj: JHOOAKLEY.COM [online] [cit. 2013-6-1] Dostupné z: <http://www.jhooakley.com/news/wp-content/uploads/2013/03/creamfieldsJHOsite.jpg>

Obliba v cyberpunku je patrna i na vizáži technařů, kteří rádi zdobí svá těla různými bodymodifikacemi⁹⁰ a nosí oblečení jako vystřížené z Fallouta⁹¹, tzn. co nejvíce praktické, aby odolalo vrtochům počasí a dlouhému tanci.

Obrázek 8. Estetika freetekna – vizáž technařek

Zdroj: RAJČE [online] [cit. 2013-6-1] Dostupné z:

http://img7.rajce.idnes.cz/d0703/6/6962/6962803_a65fe986588701467f59a2770

Obrázek 9. Estetika freetekna – bomber, plynová maska a těžké boty

Zdroj: PHOTOSHELTER.COM, JAN SOCHOR [online] [cit. 2013-6-1] Dostupné z: <http://latin-america.photoshelter.com/img/pixel.gif>

⁹⁰ Bodymodifikace (Body Mod) je zdobení těla tetováním, piercingem a jinými ozdobami trvalého rázu.

⁹¹ Fallout je postapokalyptická počítačová hra, vydaná roku 1997.

Freeparties jsou pořádány nejen v lesích, ale i v různých industriálních prostorách, a to především v zahraničí. Zastřešená párty je nejen praktičtější, protože odolává vrtochům počasí, ale dotváří celkovou atmosféru akce. Staré rozpadlé továrny, různé zemědělské a jiné objekty umocňují dojem jiné apokalyptické reality a také se v těchto místech nachází spousta šrotu a odpadků, vhodných pro tvorbu dekorací a soch.

Obrázek 10. Skulptura vyrobená ze starého šrotu

Zdroj: PANDORAFOTO.COM [online] [cit. 2013-6-1] Dostupné z:
<http://www.pandorafoto.com/en/slideshow/view/126>

4.8.3 Společné znaky subkultury freetekno

Každá subkultura má společné znaky, například svůj slang. Pro představu uvádím některé nejpoužívanější. Tak například výraz „Spirit“ (duše) neboli „Špirit“ se začal používat v důsledku vývoje scény a změnám, které proběhly (její štěpení, mladí nahrazují staré, represe, komercializace apod.). Zakladatelé, stará škola nebo stařešinové totiž vzpomínají na prvopočátky freetekna a do jisté míry odsuzují aktuální dění kolem scény. Vzpomínají na „staré dobré časy“ kdy ten „Špirit tam byl“ a vydávají se ho hledat, nebo komunitu opouští. Na různých sociálních sítích se dokola omílá, co to je ten pravý „Špirit“ a „Kdo kurví scénu“ neboli překračuje hranice nepsaných pravidel subkultury.

Označení „Ještěr“ vzniklo zřejmě ruku v ruce s výrazem „Spirit“. Nazývají se tak mladí a nezkušení účastníci freeparties, kteří zábavu jen konzumují a nijak se nepodílí na vytváření akce. Mladí ještěři ještě dostávají tuto nálepku pro jejich oblibu v konzumaci velkého množství drog a alkoholu a pro svoji nenápaditost a uniformitu (stejnokroj - maskáčové kapsáče, kšiltovka, šátek zvaný „Palestina“ atd.).

4.8 Drog versus freetekno

Užívání drog provází lidstvo od časů dávno minulých. Látky ovlivňující lidské vědomí hrály v dějinách a kultuře výraznou roli ve všech epochách dějin. Změněné stavy vědomí jsou popsány v nejstarších památkách různých kultur. Kultury lovců a sběračů nepochybně detailně studovaly svá loviště, tedy i rostliny, s psychotropními účinky, které se nacházejí prakticky po celé zeměkouli, vyjma antarktických pásem.

Taneční hudba byla vždy spojována s užíváním drog, ne jinak je tomu u freetekno scény. Položme si otázku, proč tomu tak je? Odpověď je jednoduchá. Při poslechu tekna, nejlépe přímo na party, najdeme podobnost s hudbou, jež používali různé indiánské kmeny při obřadech a rituálech.. Hlasitý rytmický beat navozuje již sám o sobě euforické stavy. Pokud tento stav podpoříme nějakým stimulantem (stejně jako při šamanských rituálech) je zákonitě prožitek o to hlubší. Jak vysvětluje konopný ombudsman Marek Jedlička v dokumentu Tekno je mý všekno - buben do kterého šaman bouchá palicí jednolitý rytmus po několik hodin, uvede tanečníka do transu. Pokud tanečník požije nějakou psychotropní látku, zcitliví organismus tak, že vnímá hudbu jinak, než za střízliva. Podobnou zkušenost popisuje i techno traveller Ivo Mathé: *„Opojení patřilo ke kmenové kultuře a kmenovým slavnostem vždycky. Osobně jsem mejdan pod širým nebem vždy chápal jako jakési travellerské pow wow (indiánská hudební a taneční slavnost – pozn. red.). Party je vyvrcholením dlouhodobé přípravy a život technomáda nejsou zdaleka jen parties. Mnohaměsíční příprava na party, rituál svého druhu, je zakončena divokou a nevázanou zábavou. Slaví se i setkání těch, kteří se dlouho neviděli. Slavnost ale není každý den. Je hodně lidí, kteří na party žádné drogy*

*neberou, pak jsou ti, kteří berou jen některé, a ti, kteří zkonsumují takřka vše. Každý slaví svým způsobem.*⁹²

Česká média v době kolem konání Czechteku 2005 informovala, že účastníci freetekno party berou tvrdé drogy, jako je pervitin a heroin. Jak však vyplývá z různých výzkumů a dokumentů, účastníci freetekno party tvrdé drogy odmítají. Nejčastější drogou, legální drogou, je samozřejmě alkohol. Jak je tomu globálně na všech hudebních akcích, i těch komerčních. K navození příjemných a extatických pocitů se požívají různé psychoaktivní substance jako je LSD a „taneční droga“ extáze. Nechci však spojovat automaticky freetekno s drogami, to by bylo zavádějící a nespravedlivé.

V souvislosti s Techno Travellery se také spekuluje o tom, že někteří z nich si vydělávají na živobytí právě prodejem drog. Názory na tuto problematiku se velice různí. Viz. odpověď respondenta v rozhovoru pro internetový čtrnáctideník A2: „*Nemá smysl zapírat, že část techno travellerů se přiživuje prodejem drog. Nikdy ale nejde o vyloženě tvrdé drogy a velké objemy, spíše o marihuanu či hašiš a halucinogeny, které se na freeparty požívají. Nejde také o prvoplánový prodej drog, ti lidé připravují party se vším, co k ní patří, a součástí těchto mejdanů halucinogeny vždy byly.*“⁹³ Oproti tomu člen francouzského sound systemu Ali má na problematiku dealování drog jiný názor: „*Dobry sound system nepotřebuje prodávat drogy. To je jednoduchý vydělávat hodně peněz prodejem drog. Když neprodáváš ve svém sound systemu drogy, pak jsi hrdý. Moje práce je moje muzika, prodávám svoje trička. Člověk nesmí sklouzávat ke zjednodušování.*“⁹⁴ Já jsem v rozhovoru s nomádem Murphym zjistila následující informace: „*Tvrď drogy jsou svinstvo a kurví lidem charakter. Už hodně lidí i komunit na to došlo. Náš sound drogy neprodává, na jointa ti darujem.*“⁹⁵ Někteří účastníci parties drogy vůbec neberou: V podobném duchu je i vyjádření respondenta pro

⁹² RYCHETSKÝ, L., *Slavnost*, <http://www.advojka.cz/archiv/2005/7/slavnost-neni-kazdy-den>

⁹³ Tamtéž

⁹⁴ ČESKÁ TELEVIZE, *Tekno*, Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095908415-kosmopolis/205562210300024-tekno-je-my-vsekno/>

⁹⁵ Příloha C, *Rozhovor s Murphym*, s. XXII

dokument SHORTTEKNOMOVIE: „*Myslím, že můžeš techno poslouchat i s čistou hlavou, stačí se do té muziky zaposlouchat.*“⁹⁶

Jak již bylo řečeno, freetekno komunita je velice liberální, toleruje tedy i užívání drog. Je třeba si ale uvědomit že: „*Jenom o drogách to určitě není. Je to hlavně o muzice, o kultuře a o svobodě.*“⁹⁷

⁹⁶ RYBÁŘ, O., Famo, *Shortteknomovie*, Písek:2008, [online] © [cit. 2013-06-10] Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=CuuHdBsAtoM>

⁹⁷ RYBÁŘ, O., Famo, *Shortteknomovie*, Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=CuuHdBsAtoM>

6. SQUATTING

Squatt – zimní útočiště New Age Travellerů nebo celoroční obydlí nejrůznějších alternativně smýšlejících jedinců, o které majitel nejeví zájem, neudrží ho. V České republice je squatting řazen dokonce mezi extremismus. Jiné země, např. Holandsko je ke squattingu liberální a přiměřeně ho toleruje. Podle manifestu „Obsad' a žij“ – Cíl squattingu je především upozornit na špatnou bytovou situaci a bytovou politiku. Na západu odkud squatting pochází, bylo běžné obsazovat i byty v luxusnějších čtvrtích, kde se majitelé snažili cíleně udržet vysoké ceny právě tím, že neuzavírali nájemní smlouvy s nižším nájmem.⁹⁸

Sami squatteři se proti nálepce extremistů ohrazují, že jednak nemají jednotný politický postoj a jsou spíše komunitou a zájmovým sdružením. Nehledě na to, že veřejnost má nálepku „extremista“ spjatou s něčím negativním a zlým. Squatty bývají jak čistě politické – většinou levico-anarchisticky smýšlející komunity, tak apolitické. Převážně je ale spojuje to, že slouží jako umělecká a sociální centra. Pořádají se zde nejrůznější přednášky, vydávají časopisy, koncerty a jiné kulturní akce. U nás nejnámější squatty byly statek Ladronka, Milada, Papírna, Cibulka a Bud'ánka v Praze, Nová zahrada v Brně a další řada squattů. V současné době již v ČR neexistuje žádný obydlený veřejně známý squatt.⁹⁹

Squatting je sociální jev, jež má nejrůznější motivace a cíle. Motivací ke squattingu může být jak řešení bytové situace, tak například zájem o vytvoření vlastního subkulturního prostoru. Nicméně musíme mít na paměti, že do squattu nemůže být přijat každý, kdo přijde z ulice. „*V majoritní společnosti prosazující určité hodnoty má nekonformně smýšlející subkultura mladých lidí touhu žít v názorově blízkém společenství, poukazovat na negativní společenské jevy, prosazovat morální a etické hodnoty a tímto způsobem vyvažovat myšlení a směr konzumní společnosti.*“¹⁰⁰ Dalším

⁹⁸ OBZOR – KNIHOVNA NONKOMFORNÍ LITERATURY, *Obsad' a žij*, 2004 [online] [cit. 2013-06-10] Dostupné z: <http://obzor.euweb.cz/Obsad-a-zij.pdf>

⁹⁹ RŮŽIČKA, V., *Squatty a jejich revoluční tendence*, Praha: Triton, 2006, ISBN: 80-7254-859-X, s. 12-14

¹⁰⁰ BEZMOCNOST.CO, SQUAT!NET, Experimentální Sokolík, Praha:2001[online] [cit. 2013-06-10] Dostupné z: <http://praha.squatt.net/stahuj/sokolburst.pdf>

aspektem jsou etické principy. Svým konáním vyzývají k řešení bytové krize a vytváření alternativ k žebříčku hodnot majoritní společnosti. „V našich podmínkách se jedná o střet přímé demokracie s demokracií zastupitelskou, o střet legitimacy a legality a uvažování nad nimi a o etický problém nazírání na legitimitu nedotknutelnosti nevyužívaného soukromého majetku.“¹⁰¹

Převážná část squattů měla a má za cíl vybudovat kulturně-společenské a informační centrum. v Praze se to podařilo hned na několika squattech (Ladronka, Milada atd.), fungovalo to a těšilo se velké oblibě u podobně smýšlejících lidí. Pořádaly se různé koncerty, parties, divadla, výstavy, work shopy, přednášky, akce pro děti a byl v nich zřízen improvizovaný bar nebo čajovna. Na Miladě fungovala i knihovna. Řada squattů se aktivně podílela na různých charitativních akcích.

Obrázek 11. Leták na benefiční work shop sítotisku na squattu Milada

Zdroj: CZECHTEK.NET [online] [cit. 2013-6-1] Dostupné z:
<http://bloguje.czechtek.net/img/sitotisk.gif>

¹⁰¹ BEZMOCNOST.CO, Experimentální Sokolík, Dostupné z:
<http://praha.squatt.net/stahuj/sokolburst.pdf>

Obrázek 12. Vyklízení squattu Milada policií

Zdroj: LIDOVKY.CZ [online] [cit. 2013-6-1] Dostupné z:
http://i.lidovky.cz/09/064/Ingal/MTR2c1c57_p200906300396501.jpg

Pro mnoho nomádů jsou squaty dočasným útočištěm nejenom při nepřízní počasí. Lidé ve squattech žijící trvale, jsou většinou názorově blízká skupina. Většina travellerů kombinuje putování s pobýváním na squattu. *„Jako squatter máte kolem sebe lokální podporu místních alternativců, ale i nejrůznějších nevládek, které mohou v případě problému přispěchat na pomoc. Můžete alespoň myšlenkově legalizovat okupaci tím, že tu pořádáte přednášky, koncerty, zkrátka ten prostor nevyužíváte jen pro svou vlastní potřebu, ale otevíráte ho směrem ven. Třeba i tím, že na pozemcích necháte stát travelleru. Jako kočovník se musíte mnohem více spoléhat sami na sebe, dostanete se do míst, kde žádná podpůrná síť alternativců neexistuje, a konflikty se systémem zažíváte zpravidla daleko častěji nežli ve squatu.“*¹⁰²

Uskupení Cirkus Alien svého času zakoupil statek v Lubenci, kde šest obyvatel (mezi nimi opravář aut, student, novinář a zedník) žije podle principu DIY. Společně hospodaří na statku, kde každý využívá svého umu a potenciálu. Takhle se k problematice vyjádřil Ivo Mathé: *„Squaty jsou fajn, ale nedávají jistotu. Policie je*

¹⁰² RYCHETSKÝ, L., *Slavnost*, Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2005/7/slavnost-neni-kazdy-den>

může kdykoli vyklidit. A my jsme chtěli vytvořit stálou základnu pro lidi, kteří míří dál na východ nebo sever a zároveň i pro lidi z Čech.“ Statek funguje i jako takový azyl pro spřátelené travellery. (zapadlí traveleři)

Obrázek 13. Statek sound systemu Cirkus Alien

Zdroj: RESPEKT [online] [cit. 2013-6-1] Dostupné z:
<http://respekt.ihned.cz/c1-36218630-zapadli-travelleri-v-cechach>

Bydlení na squattu také umožňuje větší zázemí pro různou uměleckou tvorbu, která je pro mnohé techno travellery velice důležitá. V obytném karavanu nebo autě je totiž každý limitován prostorem (ne každý si sebou vozí sítotiskovou dílnu apod.).

7. CHARITATIVNÍ ČINNOST SUBKULTURY

Zákon Criminal Justice Act sice scénu ovlivnil tak, že došlo k jejímu rozpadu, ale na druhou stranu tvrdé jádro zůstalo, ještě více se semklo a přidali se k němu další více zapálení jedinci, jež jsou současným systémem znechuceni a chtějí být více soběstační. Snažit se tvořit a tvorbu dělat především pro druhé. V této době se Techno Travellers začali věnovat charitativní činnosti a beneficím. Průkopníkem bylo uskupení Desert Storm, kteří zdarma pořádali parties po celém Skotsku, na podporu odpůrců výstavby silnice M77 přes Pollockský park. Další jejich aktivitou byly cesty do válkou sužované Bosny, kam jezdili pobavit místní obyvatelstvo. K Desert Storm se přidali další nadšenci z Full On Dance Squad a společným konvojem aut odvezli humanitární materiál do Splitu, kde navíc uspořádali vánoční večírek pro utečence, vojáky OSN a humanitární pracovníky. Ačkoliv party byla hlasitá, tak místní policii vůbec nevadila, naopak byli nadšeni, že se místní usedlíci přišli také pobavit.¹⁰³

Další komunita lidí kolem sound systemu Exodus se nechala inspirovat myšlenkou Boba Marleyho: „*Chceme z našeho života vypudit násilí, zbavte se rasových rozdlůů, žijte v harmonii. Osvobodte se od duševního otroctví.*“¹⁰⁴ Exodus vybudoval v opuštěném statku obydlí pro bezdomovce a farmu. Pořádal také parties v opuštěném hotelu, kde prodejem nealkoholických nápojů vydělal na opravu squattu. Ikdyž byl Exodus ztělesněním dobra a radosti, místní policisté byli jiného názoru. Vlna zásahů policie na hotel a jejich farmu měla za výsledek jednatřicet zatčených. Ačkoliv byli všichni zadržení nakonec propuštěni, policejní zásahy vyvolaly nedůvěru veřejnosti ke společenství Exodus a ta ho postupně ztratila.

Ve stejném duchu pokračují i některé dnešní sound systemy. Pořádají rozmanité akce na pomoc slabším a parties dělají především pro druhé.

¹⁰³ SAUNDERS, N., *Extáze*, s. 130

¹⁰⁴ tamtéž

8. VÝZKUM

Realizace výzkumu probíhala od ledna 2013 do června 2013 mezi členy New Age Travellers.

8.1 Cíle výzkumu a metodika

Při výzkumu jsem využila techniky kvalitativního výzkumu, takže jsem mohla skloubit více technik při sběru dat. V některých případech jsem použila metodu pozorování, vytvořila jsem si polostrukturované dotazníky, které sloužily jako vodítko při pokládání otázek v rozhovorech, jež byly z části improvizované. Také jsem pracovala s již existujícími dokumenty (důvodem byl malý počet účastníků). S každým účastníkem rozhovoru jsem se potkala osobně, vyjma respondenta Marka, který žije ve Španělsku.

Rozhovory jsem pořizovala ve třech případech přímo v mobilních obydlích kočovníků, kde bylo možné hodně informací i vypořizovat, ve třech případech v kavárnách a v jednom případě skrze chat na facebooku a a-mailovou poštu. Respondenty jsem sháněla za pomoci známých, přes komunikační server nyx.cz a jedna z respondentek je mou dobrou přítelkyní. Použila jsem metodu narativních rozhovorů¹⁰⁵. Na začátku výzkumu jsem měla přislíbenou spolupráci zhruba 20ti respondentů, jelikož jsou ale nomádi stále na cestách, rozhovor se nakonec podařilo uskutečnit jen se sedmi z nich – Vee, Murphy, Katcha, Zuzka, Dan, Marek a jedna anonymní respondentka, která nechtěla vystupovat ani pod svým jménem a ani pod pseudonymem (uměleckým jménem). Přála si, abych jí označila pouze „anonym“. Někteří spolupráci odmítli hned na začátku, protože nechtějí komunitu ještě více zprofanovat a chtějí, aby zůstala pro většinovou společnost zcela anonymní. Do výzkumu jsem začlenila ještě rozhovor s nomádem Ivem Mathé, ze sound systemu

¹⁰⁵ Narativní rozhovor je zvláštní formou nestrukturovaného rozhovoru. Cílem je větší porozumění účastníkovi rozhovoru skrze jeho vyprávění příběhu. Tímto způsobem může posluchač lépe porozumět logice jeho motivů, přání, životních témat, zápletek atd. Narativní rozhovor je více empatický, emotivní a lze z něj vyčíst i informace, které nejsou doslova řečeny. Prakticky se tomu říká „číst mezi řádky“.

Cirkus Alien, pro časopis A2. Respondenti byli jak členové sound systemů (anonym, Murphy, Ivo, dříve i Marek), tak přátelé sound systemů. Ve všech případech ale mají k freetekno scéně blízko. Věk dotazovaných byl v rozmezí 21 až 38 let a jednalo se o čtyři ženy a tři muže. Všichni respondenti byli předem seznámeni s průběhem rozhovoru, za jakým účelem výzkum dělám a dva z nich vůbec otázky předem neviděli (Dan a Zuzka). Čtyři z nich měli zhruba pět minut na seznámení s otázkami a jeden z respondentů je dostal e-mailovou poštou (Marek). Všem zúčastněným byly pokládány doplňující otázky dle toho, jak rozhovor probíhal. Všechny odpovědi byly zaznamenány na nahrávací zařízení a poté zpracovány do písemné podoby. Výjimku tvoří respondent Marek (z důvodu nemožnosti osobního setkání), který na ně odpovídal písemně přes chat a e-mailem.

Zdrojem informací pro můj výzkum byl především internet, moje paměti a zkušenosti (v této komunitě jsem se řadu let pohybovala) a několik málo vysokoškolských prací, které se tomuto, nebo příbuznému tématu věnují. Největším zdrojem informací, které jsem sama neznala, byl především uzavřený komunikační portál nyx.cz, kde se pohybuje většina lidí z freetekno scény. Na tuto komunikační síť se jde přihlásit pouze přes pozvánku od jiného uživatele nebo skrze motivační dopis, který se musí zaslat správci sítě. Ten pak rozhodne, zda zájemci umožní přístup na server, či nikoliv. Já jsem členem „nyxí“ komunity již zhruba 5 let a byl mi umožněn přístup jak díky pozvánce od kamaráda, tak díky schválenému motivačnímu dopisu (dříve byly podmínky pro přijetí přísnější). Další inspirací byly četné dokumenty shlédnuté na sociální síti youtube.com.

Cílem výzkumu bylo zjistit, co vede tyto novodobé kočovníky k touze putovat, proč dávají přednost životu na cestách, ve svých obytných příbytcích. Jaké to je žít v komunitě a z jakých důvodů v ní žijí oni. Pátrala jsem po tom, co je pro ně v životě důležité a zda nějak zásadně ovlivnila freetekno scéna jejich životy a proč chtějí být zcela soběstační. Dále mě zajímalo, jaký je jejich postoj oproti většinové společnosti a jak je společnost vnímá, zda jim vychází vstříc, či jim staví do cesty překážky. Cítí se svobodní nebo je něco omezuje?

8.2 Analýza výzkumu

Analýzou všech rozhovorů, jsem došla k následujícím závěrům:

Touha putovat - Všichni kočovníci mají k putování silné pouto, a i když se mu někteří z nich již aktivně nevěnují, tak se touto myšlenkou alespoň zabývají do budoucna.

Motivace ke kočování - Pro všechny kočovníky souhrnně je to zábava a něco co je obohacuje. Pro některé je to životní styl a jediná možná cesta (Murphy, Dan, Ivo), někteří sdělili, že je to cesta k hledání sebe sama (Murphy, Katcha, Vee, Zuzka) a pro dva z nich, kteří jsou členy sound systemu (Murphy, anonym, Ivo) má cestování konkrétní účel v podobě pořádání free parties.

Typ příbytku - Převážná část z nich (Murphy, Zuzka, Dan, Katcha, Ivo, do jisté míry i anonymní respondentka) dává přednost mobilnímu obydlí před stálým bydlištěm. Žádný z nich, kromě Vee, nebydlí nastálo v bytě. Pro některé respondenty je bydlení v bytě dokonce nepřijatelné (Murphy, Zuzka, Dan, Katcha, Marek). Pro mnohé z nich je cílem vybudování hospodářství (Katcha, Murphy, Dan, Zuzka) a jeden z nich již hospodářství vybuodoval (Marek). Důvodem, proč většina z nich nechce bydlet v bytě, jsou jednoznačně sousedí a nemožnost vlastního prostoru pro oblíbené aktivity (např. pěstování rostlin a chov hospodářských zvířat).

Komunita - Všichni respondenti mají zkušenosti se životem v komunitě. Někteří z nich v ní stále žijí (anonym, Ivo, Murphy). Všichni znají z vlastní zkušenosti, jaké má výhody a nevýhody život v komunitě. Část z nich by v ní ráda žila, za určitých podmínek (Katcha, Zuzka a Dan).

Životní hodnoty - Všichni z nich potřebují k životu prostor, přátele a svobodu. Peníze chápou jen jako prostředek k získání svobody a někteří by raději, aby společnost nefungovala na moci peněz (např. Dan, Zuzka a Katcha). Ani jeden z nich nelpí na materiálním luxusu, ale svého majetku si váží a žádný z nich není boháč. Převážná část z nich by rádo mělo více peněz, aby mohli cestovat.

Vztah k mainstreamové společnosti a touha po soběstačnosti - Všichni vyjadřují touhu být nezávislý na většinové společnosti a převážná část je nespokojená s aktuálním stavem v jakém se společnost nalézá (Murphy, anonym, Dan, Katcha atd.). Žádný

z nich nesouhlasí s konzumním stylem života a všichni se zapojují alespoň částečně do nějakých aktivit vedoucích k osvětě nebo nápravě.

Vliv freetekna na život – Všechny respondenty setkání s touto subkulturou nějakým způsobem ovlivnilo, všichni měli na první setkání kladné vzpomínky a jezdí buď pravidelně nebo alespoň jednou za rok na free parties (Marek, Vee). Někteří se stali součástí scény a aktivně se na ní podílí (anonym, Murphy, Ivo).

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce byla charakteristika novodobého kočovného způsobu života v kontextu s pořádáním free parties, života v komunitě a popis historie nomádství, ale především zjištění motivace travellerů, kteří se pro tento alternativní způsob života rozhodli. Autor tyto cíle zkoumal jak prostudováním příslušné problematiky z různých zdrojů, tak vlastní výzkumnou činností.

Výsledkem výzkumu jsou zjištění, že motivace k putování (případně za účelem pořádání parties) je především filosofií členů této subkultury, do které vstupují rozličné osobní důvody jako: únik od rutiny, útěk před problémy, hledání sebe sama nebo odpovědí na otázky, nabytí zkušeností a v neposlední řadě zábava a dobrodružství.

Dnešní doba je doba médií, lidé získávají informace, dojmy a zážitky spíše než reálně, prostřednictvím určitého média. Putováním člověk prožívá opravdově a nefalšovaně. Autor cíleně zvolil toto zajímavé téma, aby donutilo čtenáře k zamyšlení a inspirovalo ho.

Přínosem práce je zmapování problematiky, která zatím není příliš odborně popsána a nikdo se jí podrobně nevěnoval.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

1. JANEČEK, P. (ed.), *Folklor atomového věku: kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti*, Praha:Národní muzeum, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2011, ISBN 978-80-7036-315-7 (Národní muzeum), ISBN 978-80-97398-11-1 (FHS UK)
2. KOLÁŘOVÁ, M. (ed.), *Revolta stylem: Hudební subkultury mládeže v České Republice*, Praha: SLON a soc. ústav AV ČR, 2011, ISBN 978-80-7419-060-5 (SLON), ISBN 978-80-7330-194-1 (soc.ústav AV ČR)
3. RŮŽIČKA, V., *Squatty a jejich revoluční tendence*, Praha:Triton, 2006, ISBN: 80-7254-859-X
4. SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže – uvedení do problematiky*, Praha:Grada, 2010, ISBN 978-80-247-2907-7

Seznam použitých zahraničních zdrojů

1. FRASER, A., *Cikáni*, Praha:Nakladatelství Lidové noviny, 1998, ISBN 80-7106-212-X
2. CHATWIN, B., *Cesty písni*, Praha: Dauphin, ISBN 80-7272-015-5
3. MAFFESOLI, M., *O Nomádství*, Praha:Prostor, 2002, ISBN 80-7260-069-9
4. SAUNDERS, N., *Extáze a techno scéna*, , Praha:Jota, 1996, ISBN 80-85617-93-5

Seznam použitých internetových zdrojů

1. CZECHTEK WEB BLOG, *CzechTek 2k7...Rave to east*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://bloguje.czechtek.net/515742-czechtek-2k7-rave-to-east-prohlaseni-freetekno-komunity.php>

2. BEZMOCNOST.CO, SQUAT!NET, Experimentální Sokolík, Praha:2001[online] [cit. 2013-06-10] Dostupné z: <http://praha.squatt.net/stahuj/sokolburst.pdf>
3. CZECHTEK-2011, *Nepsaná pravidla, rady a doporučení*, [online] [cit. 2013-05-14] Dostupné z: <http://czechtek-2011.wz.cz/pravidla.php>
4. DAMIEN RACLOT-DAULIAC aka MR BONUS, *Heretik – We had a dream*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=vNILLCS1yOA>
5. ESKANOIZZE.COM, Význam symbolu 23, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://eskanoizze.com/historie-freesceny-2-dil-tajemnstvi-cisla-23/>
6. FNF, *DIY Karneval*, [online] [cit. 2013-05-06] Dostupné z: <http://www.fnf.cz/>
7. FREETEKNO, *Manifest Spiral Tribe*, [online] [cit. 2013-12-05] Dostupné z: <http://www.freetekno.cz/?d=1&id=52>
8. 1H2G2, *A Brief History of The UK Free Party Movement*. [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A3647649>
9. HROUDA, J., *Freetechno: historie, charakteristika a kontext hnutí*. Absolventská práce, Praha:2004 [online] [cit. 2013-05-06] Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0C DYQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.policejnistat.cz%2Flink%2Ffreetechno.doc&ei=9Yy3UdzYHsLJtQbl_IGIDg&usq=AFQjCNFdKLLirz3bAFwmuyC17mcwsstGQw&sig2=pWn7_fzQucewfySvxKsg9w&bvm=bv.47810305,d.Yms&cad=rja
10. KELLYOVÁ, I., Blisty, *No system! Aneb „nepolitická“ vzpoura jedné subkultury*. [online]. [cit. 2013-31-05]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/19809.html>
11. KOULA, K. A ŠPAČEK, R., ČESKÁ TELEVIZE. *Velký vůz: Tekno je můj všekno*, [online] © rok výroby 2005 [cit.2013-10-03] Dostupné z

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095908415-kosmopolis/205562210300024-tekno-je-my-vsekno/>

12. OBZOR – KNIHOVNA NONKOMFORNÍ LITERATURY, *Obsad' a žij*, 2004 [online] [cit. 2013-06-10] Dostupné z: <http://obzor.euweb.cz/Obsad-a-zij.pdf>
13. RYBÁŘ, O., Famo, *Shortteknovie*, Písek:2008 [online] © [cit. 2013-06-10] Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=CuuHdBsAtoM>
14. RYCHETSKÝ, L., pro A2, *Slavnost není každý den*, [online] [cit. 2013-10-3] Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2005/7/slavnost-neni-kazdy-den>
15. SHM8, *Diplomová práce: Freetekno & CzechTek 2005*, Praha:2006 [online] [cit. 2013-28-02] Dostupné z: <http://www.freetekno.cz/Public23/freetekno-shm8.pdf>, s.39
16. TASH, *The criminal injustice ct and dissent in the U.K.*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://tash.gn.apc.org/cjview.htm>
17. THESITE.ORG, *The history of rave culture*. [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://thesite.org/drinkanddrugs/drugculture/drugstrade/thehistoryofrave>
18. URBAN75, *The Criminal Justice and Public Order Act of 1994*, [online] [cit. 2013-02-28] Dostupné z: <http://www.urban75.org/legal/cja.html>
19. WIKIPEDIE, *Do it your self*, [online] [cit. 2013-28-02] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Do_it_yourself

Seznam ostatních zdrojů

1. SERGIU NICOLAESCU, *François Villon – Poetul vagabon*, © 2008, Rumunsko/Francie/Německo,

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: New Age Travellers před jejich příbytkem.....	33
Obrázek 2: Policie odvádí účastníci festivalu u Stonehenge i se synem	34
Obrázek 3: Leták na DIY karneval 2010	36
Obrázek 4: DIY skulptura vytvořená partou Mutoid Waste Company na akci Burning Man	38
Obrázek 5: Fotografie freetekno party v Čechách	39
Obrázek 6: Leták na party sound systemu Cirkus Alien	51
Obrázek 7: Leták na komerční festival Creamfields	54
Obrázek 8: DIY Estetika freetekna – vizáž technařek	38
Obrázek 9: Estetika freetekna – bomber, plynová maska a těžké boty	39
Obrázek 10: Skulptura vyrobená ze starého šrotu	51
Obrázek 11: Leták na benefiční work shop sítotisku na squattu Milada	54
Obrázek 12: Vyklízení squattu Milada policií	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A	
Rozhovor s Katchou.....	I.
Příloha B	
Rozhovor s Danem a Zuzkou.....	IX.
Příloha C	
Rozhovor s Murphym.....	XVIII.
Příloha D	
Rozhovor s Vee.....	XXIII.
Příloha E	
Rozhovor s Markem.....	XXXI.
Příloha F	
Rozhovor s anonymní respondentkou.....	XXXV.

PŘÍLOHY

Příloha A – Rozhovor s Katchou

S Katchou mě seznámila kamarádka, protože jsem sháněla nějaký „vhodný vzorek“ k interview, týkající se mé bakalářské práce. Oslovila jsem ji, zda by měla zájem se zúčastnit a k mé veliké radosti souhlasila. Jedné lednové soboty jsem se vypravila do Úval, kde nyní pobývají se svým přítelem Bendoušem a kamarádkou. Pronajali si pozemek bývalých uhelných skladů, nacházejících se v obci. Katcha s Bendou bydlí v maringotce, plus ještě jako mobilní obydlí využívají Bendoušův obytný náklad'ák. Z dřevěných prken si postavili suchý záchodek, koupelnu a kurník pro slepice. Vše co k životu potřebují, mají na několika metrech čtverečních. V jejich obydlí s nimi ještě žijí dvě fenky a kocour.

Katcha je sympatická 28letá dredařka, vystudovala střední hotelovou školu v Rakousku, momentálně je nezaměstnaná. Má však v plánu udělat si profesní knížku a stát se řidičkou z povolání. Dřív hodně cestovala a rozhodně má v plánu zase někam vyrazit. Maringotku postavila sama jen s občasnou pomocí svých kamarádů. Když si ji koupila tak byla neobyvatelná. Nyní je komplet obložená dřevem, včetně dřevěné podlahy, má palandu, různé skříně a skříňky, kuchyňku s dřezem i vařičem a je útulná. Jejímu příteli Bendoušovi bohužel obytný autobus shořel. Plánuje ho kompletně zrekonstruovat a zase s ním někam vyrazit. Na „novej kabát“ čeká zatím v garáži.

Usadili jsme se s vínem k malému stolku a takto probíhal rozhovor...

Tazatelka:

„Katcho, jaký je tvůj vztah k rodině a kdo všechno je pro tebe rodina?“

Katcha:

„K mojí pokrevní rodině? Máme mezi sebou dobré vztahy, i když jsme každý někde jinde. Nebo možná je to právě proto a jsme si vzácní. Většinou se mi i rodinnou stane blízké okolí, lidi, se kterými bydlím. Ať už je to komunita, nebo jen náklad'ákoví sousedé na pozemku.“

Tazatelka:

„Jak rodina vzala fakt, že ses rozhodla bydlet v maringotce?“

Katcha:

„Tomu předcházela boj, když jsem squatovala v Anglii. Mamka furt chtěla, ať si najdu pronájem a bydlím někde v "bezpečí". Trvalo to a nakonec po několika diskuzích a rozepích to pochopila. Takže když jsem si pořídila maringotku, už to zas takový šok nebyl. Spíš mě potěšila, když ji viděla poprvé v tom hrozném stavu před rekonstrukcí, tak mi řekla "to bude pěkné". A taky pak přijela, když jsme bydleli na statku na pár dní za mnou na dovolenou i s mojí sestrou. Holky si to užívaly. I Babička pak za mnou dojela a taky byla nad míru nadšená.“

Tazatelka:

„Takže rodina za tebou jezdí i na návštěvy?“

Katcha:

„Máma se ségrou za mnou byli, ještě když jsem bydlela na statku a byly nadšený hlavně z ovcí a slepic. Máma pak viděla maringotku poprvé, to bylo ještě ve stavu před opravou na Discentru a tak z toho úplně rozebraná. Vlezla dovnitř a líbilo se jí to. Zároveň jsme ale věděly obě, že to bude hodně práce. Jednou v maringotce máma a ségra spaly a úplně si to osvojily. Když tu byla babička, pro kterou to byly vlastně normální podmínky, protože tam kde bydlela, tak taky neměla tekoucí vodu a splachovací záchod, ta byla unešená hlavně z naší koupelny. Já jí připravovala koupel a ona furt se koupala.“

Tazatelka:

„Jaký byl důvod, proč ses rozhodla bydlet jinak než většina lidí v bytě nebo v baráku?“

„V pubertě se mi hrozně líbilo hnutí hippies a ty jejich Volkswageny. Jak jsem se ale seznamovala s "moderníma hippiekama" zjistila jsem, že na bydlení člověk potřebuje větší auto. Bohužel se mi nepodařilo na svoje ještě našetřit, a když jsem chtěla vypadnout z bytu, rozhodovala jsem se mezi obytným přívěsem a maringotkou. Ta nakonec vyšla výhodněji. Svůj sen o obytném nákladáku mám furt v kapse. K maringotce potřebuje člověk pozemek. Ten zatím žádný nemáme. Ani peníze na něj. Ale nejvíc by se mi líbil nějaký statek.“

Tazatelka:

„Nebude ti chybět město nebo přátelé?“

Katcha:

No kdyby už jsme si měli pořídit statek, tak by jsme do toho nešli sami, je to pořád věc komunity a myslím, že by pár lidí šlo s náma. Město mi chybět určitě nebude a kamarády mám různě po světě, normálně se taky moc nevidáme, ale když už se vidět chceme, tak se navštěvujeme, nebo potkáváme náhodou... Jak se to říká s těma přátelema a hvězdama?“ (Smích)

Tazatelka:

„Co ty a cestování?“

Katcha:

„Od patnácti jsem dojížděla na internát a pak každý den z internátu do školy vlakem. Stalo se to takovou samozřejmostí měnit místa, vždycky za nějakou cestou něco čekalo, na každém místě potká člověk jiné lidi. Po škole jsem odjela pracovat do Rakouska a po pár odpracovaných měsících jsem se vracela na nějaký čas domu a pak zase zpátky do práce. Po dvou letech to chtělo změnu a odjela jsem na krátko do Čech, pak Holandska a nakonec na rok zůstala v Čechách, ale na opačné straně republiky. Tam jsem po roce opět chtěla poznat něco nového a odjela do Anglie a tak dál, až jsem se zas přes Berlín dostala opět do Čech, tentokrát do Prahy a už tu smrdím třetím rokem. I cesta může být cíl. A já cestuji ráda.“

Tazatelka:

„Povyprávěj mi, v kterých zemích jsi byla? Jak sis tam vydělávala peníze? Kde jsi bydlela?“

Katcha:

„Po střední, kterou jsem dělala v Rakousku (byla to hotelovka a nosili jsme tam uniformy) Jsem dva roky jsem střídavě pracovala v Tirolech jako servírka a střídavě se flákala v Čechách. V těch Tirolech jsem bydlela v Hotelu, kde jsem pracovala. V Amsterdamu jsme byli sice jen tři měsíce, ale tam jsem pracovala v prádelně u mandlu a bydleli jsme na squattech. V Londýně jsem za ty dva roky, kdy jsem mezitím občas také odjela do Čech, vystřídalala víc prací. Pracovala jsem tam jako prodavačka oblečení,

nebo uklízeč četa v klubu. Zkoušela jsem dělat průzkum trhu po telefonu, volala jsem do Německa a "otravovala" lidi, ptala se jich, jaký mají internet, nebo jaké používají tiskárny. Nebavilo mě se těm lidem vnučovat a i když za to bylo dost peněz, vykašlala jsem se na to. Za to pak uklízení na festivalech byla super práce. Bydleli jsme opět na squattech. V Berlíně jsem bydlela v projektovém domě u přítele, kde se platí minimální nájemné, a i když má dům majitele, funguje to tam jakousi samosprávou. Tam jsem pracovala jako prodavačka oblečení.

U nás v republice jsem byla rok ve Zlíně, kde jsem pracovala ve Skate shopu jako prodavačka, rok v Plzni jako prodavačka oblečení. Za tu dobu co jsem v Praze, jsem rok byla vedoucí malého butiku s oblečením a pak už jsem začala dělat zahradničinu.“

Tazatelka:

„Jaká profese tě nejvíc bavila a čím by ses chtěla živit teď?“

Katcha:

Asi to zahradničení jsem si nejvíc užívala. Člověk je pořád venku a v pohybu, takže nezakrní. A hlavně se furt o té přírodě něco učí. Čím bych se chtěla živit teď ani nevím, umím tak od všeho trochu. Jsem ochotná dělat skoro cokoliv, pokud to bude řádně ohodnoceno.

Tazatelka:

„Chtěla by ses opět vydat na cestu a chybí ti ta volnost být na cestě? Pokud ano, tak kam a proč?“

Katcha:

„Momentálně ano. Jak jsem psala, jsem v Praze třetím rokem. Po různých rozchodech jsem se rozhodla, že si vybuduju svůj svět, ne postavený na chlapovi. Co se ale nestalo, když jsem si ho vybuchovala, tak i ten chlap zase přišel. Momentálně si nemůžeme dovolit hned zítra někam odjet, ale už spolu plánujeme, že odjedeme. Po několika nezdarech usadit se a něco tvořit, jsme se rozhodli, že se oddáme opět cestování. K tomu se váže i ta volnost a nezávislost. Takže už se spíš těšíme. Mám z toho samozřejmě i nervózní šimrání v břiše, ale kdo nic neriskuje, nic nezkusí.“

Tazatelka:

„Co myslíš, že vede člověka k touze putovat? Co vede tebe osobně?“

Katcha:

„Po tom, co jsem se poslední tři roky nikam nehla, jsem nad tím taky přemýšlela. Já jsem z části asi utíkala před problémama. Ať už partnerskýma, nebo finančníma. Z Čech jsem většinou utíkala z finančních důvodů. A z toho důvodu mě to táhne opět pryč. Jinak je to i touha poznávání té jiné země, ale tu člověk zase asi nemá, pokud je někde spokojen.“

Tazatelka:

„Takže myslíš, že člověk putuje, protože něco hledá?“

Katcha:

„No a nebo před něčím utíká, nebo i poznává sám sebe... A taky si chce něco užít.“

Tazatelka:

„Co pro tebe znamená domov?“

Katcha:

„Pro mě je domov místo, kde se cítím dobře. Za domov považuji i dům mojí mámy na Moravě, i když už tam nemám svůj pokoj. Vracím se tam "domu.“ Ale stejně tak za domov považuji místo, kde momentálně v tu danou dobu žiju. Teď je můj domov maringotka.“

Tazatelka:

„Apropo, maringotka...pověz mi o ní více. Jak dlouho trvalo, než si ji opravila a kde jsi ji sehnala?“
„Když jsem před třemi roky přijela do Prahy, bydlela jsem v bytě, ale jak začalo jaro, nedokázala jsem si představit, že tam budu dál zavřená a koupila si maringotku. Sehnala jsem ji přes kamarády, co si koupili maringotku asi o půl roku dřív než já. Pán co jí jim prodal, měl ještě jednu. Byla po dělnících, takže různé díry v plášti, dovnitř zatékalo a všechno to bylo už tak na vyhození. Takže všechno staré ven, všechno vybrousit, znova natřít, zaizolovat a pak podle možností a financí jsem vytvářela vnitřek. Většinu věcí jsem zvládla sama a na co jsem neměla, tak mi pomohli kamarádi. Když si člověk zařídí vlastní "dům" nebo teda asi domov, má k tomu jiný vztah. Víš kde co a jak je. Hlavně si vše uděláš podle svých potřeb a představ. Mám ji už dva a půl roku a pořád to ještě není hotové. (Smích) Furt se dá co dodělat. Teď jsem i neměla peníze, tak jsem si nemohla koupit materiál, který jen tak zadarmo nenajdu. Ale zaizolovat si ji a postavit postel a nejnutenější věci mi trvalo asi 3 měsíce, do toho jsem ještě měla práci a angažovala se v komunitním životě.“

Tazatelka:

„Jaký je tvůj vztah k DIY? Jaké to je bydlet jinde než v bytě?“

Katcha:

„Na squatování bylo fajn to, že člověk vystřídal různé druhy bytů, domů a zkusil si různé možnosti, jak si zařídit prostor kolem sebe. Samozřejmě to stěhování nebylo vždy vítané, ale mělo to i svá pozitiva. V Amsterdamu i v Londýně sis mohla zařídit byt tím, co jsi našla na ulici, protože tam člověk fakt našel vše. Konzumní trh je tam tak přesycený, že lidi vyhazují funkční věci na ulici. Stačí se jít projít večer se psem a odneseš si domu třeba skříň. Co nenajdeš, můžeš si třeba vyrobit z jiných věcí. Jednou jsme si postavili pokojík z palet. No a v maringotce to není jinak. Hlavně tady použít "hotový" nábytek by znamenalo velké plýtvání omezeným prostorem, takže si vše vyrábím sama na míru ze starého nábytku. Rozebrat, nařezat, smontovat, natřít a je to.“

Tazatelka:

„Myslíš, že je v dnešní době reálné stát se nezávislým a soběstačným podle myšlenky DIY?“

Katcha:

„Kdy jindy než teď? Dnes máme takových zdrojů, z kterých můžeme sbírat vědomosti. Takže když člověk není úplně levý, může si najít třeba na internetu návod na vše. Jak opravit kterou věc, jak co postavit. Takže když chceš spoustu věcí si můžeš vyrobit sám. No ale ke všemu jsou asi taky základ peníze. Já tak nějak vidím tu soběstačnost v tom chovat si i vlastní hospodářské zvířata, pěstovat si zeleninu.“

Tazatelka:

„Jaký máš názor na dnešní svět? Politika, společnost, ekologie...“

Katcha:

„Myslím, že je to všechno špatně. Ale o tom bych ti mohla vykládat hrozně dlouho. Nejvíc mě štve lidská nevráživost, sobeckost a neohleduplnost. A ta se promítá jak v okolí, tak v politice. Každý chce co nejvíc pro sebe a to se nám stane osudným. Země už je skoro vyplundrovaná a zanesená jak lidmi, tak odpadky. Podle mě to takhle prostě nemůže jít dál“

Tazatelka:

„Zmínila jsi, že jsi žila na řadě squattů, kde se squattuje nejlépe a naopak, kde je to problematické?“

Katcha:

„V dnešní době už je to přiškrcené asi všude. V Anglii na to byly dokonce zákony, které chránili squattery. To už dnes taky neplatí. Teď tam můžou squattovat jenom nebytové prostory. Když jsme byli v Holandsku, tak to fungovalo obdobně. Squatter měl svá "práva" a byly pravidla jak takový squatt obsadit. Dnes už je to tam také zakázané. Nevím, jak to bylo přesně se squattováním v Berlíně, ale tam se ze squattu udělaly takzvané projektové domy, buď je nájemníci odkoupili, nebo je vlastní neziskovky a těm se platí malý nájem. Ale lidi tam žijí v komunitě a sdílí politické názory. Hlavně levičácké. Podle mě je škoda, že nemáme zákon, který umožňuje squattování i u nás. Když se člověk podívá kolik nemovitostí patří spekulantům a jsou prázdné, jak jsou drahé nájmy (speciálně v Praze), tak by to bylo pěkné východisko.“

Tazatelka:

„Byli to squatty politické – tzn. založené jako politický protest proti společnosti, nebo "útočiště" – místo kde složit hlavu?“

Katcha:

„Jak v Anglii, tak v Holandsku jsem bydlela na nepolitických squattech. Nebylo to jen, útočiště, nebo místo kde složit hlavu. Byl to náš domov. Každý se tam mohl nějak realizovat. Jeden si udělal sítotiskovou dílnu, druhá místo k šití nebo hudební zkušebnu, dílnu. Na co byl prostor a chuť.“

Tazatelka:

„Co si představíš pod slovem svoboda?“

Katcha:

„Mě rodiče říkali, že my máme tu svobodu cestovat. Dnes se to zdá samozřejmé. Dřív jak víme, to tak nebylo. To si představím, jako první. Ale pak je pro mě důležité téma svoboda, ve vztahu s člověkem. To už je ale věda. A hlavně svoboda jednoho začíná tam, kde končí svoboda toho druhého.“

Tazatelka:

„Cítíš se svobodná?“

Katcha:

„Ne, jsem vázaná penězi. V tomhle světě se točí vše okolo peněz. A pak taky čím víc člověk vlastní, tím míň je také svobodný.“

Tazatelka:

„Co je pro tebe v životě nejdůležitější?“

Katcha:

„Být spokojená. Takže když nejsem, snažím se v životě přerovnat věci tak, abych spokojená byla.“

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k přírodě? Co se ti vybaví při pojmech tribalismus, sounáležitost?“

Katcha:

„Jako děti jsme jezdili hodně na hory, k babičkám na chalupy, takže jsme o víkendech a prázdninách lítali v lese, nebo zkoumali dědovo hospodářství a ujídali babičce dobroty na zahrádce. Až po škole mě to táhlo za prací do měst, velkých měst a teď už se jim zase vzdaluju. Začala jsem pěstovat vlastní zeleninu, pořídili jsme si slepice a ovce. Když člověk správně komunikuje s přírodou, ukáže mu své kouzlo.“

Tazatelka:

„Zní to idylicky, není to ale svazující mít hospodářství? Nemůže se člověk sebrat a odjet.“

Katcha:

„No to nemůžeš. Ale naplňuje to podle mě podstatu DIY. Aneb být co nejmíň závislý na konzumním světě. Hospodářství je podle mě ale věc pro více lidí, takže určité možnosti cestování, by pak byli.“

Tazatelka:

„Trochu osobní otázka, ale plánuješ mít děti?“

Katcha:

„Já se osobně necítím na to, mít děti. Jednak v tom necítím důvod, nemyslím si, že jsme na tomto světě jenom proto, abychom se rozmnožovali. Pak jsou tady sociální a finanční podmínky atd.“

Tazatelka:

„Říkala jsi, že se vám několikrát nepovedlo něco vybudovat. Proč myslíš, že to vždy nevyšlo?“

Katcha:

Protože jsme byli vždycky na někoho vázaní. Jako třeba naposledy jsme bydleli u kamaráda, který zdědil statek a byl nadšený nápadem, že se tam o to budeme starat a vytvoříme komunitu na jeho pozemku. Co čert nechtěl, kamarád to přehnal s drogama a obvinil nás, že jsme tajní policajti a sledujeme ho. Dokonce i jeho maminka si myslela, že jsme nějaká tajná mafie. Což jsme nikdo z nás nemohli pochopit. Zelenina nám dozrávala, ovečky rostly a slepičky snášely vejčička. Já v tom žádnou mafii nevidím. A to jsme poctivě platili nájem.“

Tazatelka:

„Za jakých předpokladů může život v komunitě fungovat? Z našeho rozhovoru jsem pochopila, že za rozpad komunity ať už v případě kulturního centra Discentrum, kde jsi také chvíli žila, nebo na zmiňovaném statku mohl lidský faktor“

Katcha:

„No je to tak. Právě proto tak toužím po tom vlastním kousku země.“

Tazatelka:

„Chci se zeptat na hudební subkulturu kolem "Freetekna". Jaké bylo tvoje první setkání s touto subkulturou, tvá první párty?“

Katcha:

„No úplně poprvé jsem se s party setkala skrz mojeho bývalého přítele a jeli jsme na nějakou party do Olomouce. Z toho žádný velký zážitek nemám, ale když jsme odjeli do Amsterdamu a byli tam na squatt party, mělo to úplně jiný nádech. Všichni byli přátelštější, byla tam bohatá dekorace a všechno mi to přišlo hrozně uvolněné. Největší zážitek mám ale z CzechTeku. Byl to můj první a k tomu s nájezdem policajtů.“

I tak jsem z toho byla nadšená. Spousta lidí, co bydleli v dodávkách a panovala tam taková svobodná nálada. Následovali demonstrace a tak nějak jsem pocítila, že někam patřím.“

Tazatelka:

„Ovlivnilo setkání s FreeTekno kulturou nějak tvůj život?“

Katcha:

„No asi určitě jo. Stýkala jsem se pak s lidma, které jsem tam potkala a naučila se od nich spoustu věcí.“

Tazatelka:

„Máš nějaké zkušenosti s drogami? Jaký je tvůj vztah k drogám a závislosti na čemkoliv?“

Katcha:

„S drogami jsem začala experimentovat na střední, ale na ničem jsem si nevybudovala závislost. Beru je pro pobavení, nebo relaxaci. Každodenní život by mi ani neobohatily. Myslím si, že drogy můžou člověku otevřít různé obzory a můžou mu něco dát, ale nesmí jich zneužívat. V tom případě můžou taky hodně vzít.“

Tazatelka:

„Jakou hodnotu pro tebe mají peníze a vůbec materiální statky?“

Katcha:

„Bez peněz toho neska moc neuděláš, že jo. Tady v Čechách jsou peníze potřeba hodně, v Anglii třeba nejsou zas tak moc potřeba, nemusel člověk tolik pracovat. Tady musíš platit nájem, nikdo tě nikde zadarmo nenechá. Pak je tu jídlo. Můžeš sice kontit, ale musíš mít na to čas. Když si chceš jídlo koupit, tak peníze potřebuješ, jídlo je drahý, hlavně to kvalitní. Peníze sou pro mě věc, kterou asi nikdy mít nebudu. Chtěla bych si koupit nákladňák, ale peníze nemám.“

Tazatelka:

„A byla by ses třeba ochotná právě kvůli tomuto důvodu odstěhovat někam jinam, do jiné země?“

Katcha:

„Do Anglie už se nechci vrátit, ale přemýšleli jsme, že bychom si na léto udělali spíš jako výlet po sběrech, třeba do Francie.“

Tazatelka:

„Takže jen nárazově, ne nastálo?“

Katcha:

„Asi ne. Ale já nejsem nikdy nikde nastálo. Už od těch 18ti je to rok sem, rok tam.“

Tazatelka:

„Které z věcí, co vlastníš, pro tebe mají největší hodnotu?“

Katcha:

„Jsou to věci, co mám po babičce. Tady je všude vidíš. Jsou různě zakomponovaný do interiéru. Jsou to věci, ke kterým mám jiný vztah. Jsou to pro mě vzpomínky. Pak mám věci jako třeba foťák, kterej byl hodně drahej a ty peníze, co stál, už mít třeba znova nebudu. Proto si ho taky patřičně vážim.“

Tazatelka:

„Má v tvém životě místo revolta?“

Katcha:

„Můj vzdor je proti něčemu, co mi přijde nelogický a nesmyslný. Systém je postaven celý na penězích, což je právě nelogický a je to špatně. Můj vzdor pramení z logického úsudku.

Tazatelka:

„Považuješ svůj vzdor například i to, že žiješ v maringotce?“

Katcha:

„Asi svým způsobem jo, protože nemám na byt, nemám na barák, takže to pro mě bylo logický řešení situace. Já ale žiju víc ekologičtěji, než lidé s vodovodem, co jen na čištění zubů, vyplývají 10 litrů vody.“

Katcha před svou maringotkou

Dílna

Příloha B – Rozhovor s Danem a Zuzkou

S Danem a Zuzkou mě seznámila Katcha v době kdy probíhalo jedno z našich sezení. Přijeli za Katchou a Bendou na návštěvu a já narychlo zaimprovizovala rozhovor. Dan se Zuzkou bydlí ve svém obytném nákladáku společně se svými psi. Zuzka ve volném čase vyrábí kabelky z papíru a jiných recyklovaných materiálů. Snaží se je prodávat, ale bohužel ač jsou nápadité, o ně není moc velký zájem. Jelikož se oba odmítli nechat vyfotit, tak nemám žádnou fotodokumentaci k rozhovoru, který jsem si celý amatérsky natáčela na fotoaparát a později doma přepsala. Škoda, že jsem na rozhovor neměla tolik času a tak jsme nestihli probrat všechny otázky. S díky jsem odmítla nocleh u nich v příbytku, protože u mých rodičů na mě čekal můj teprve roční syn.

Tazatelka:

„Můžeš se mi prosím krátce představit? Kolik ti je let, jaké máš vzdělání a co právě děláš, pokud něco děláš?“

Dan:

„Dobrá otázka! (smích) Je mi 29 let, studoval jsem fotku, kterou jsem nedostudoval. Pak jsem se tím chvíli živil, byl jsem fotograf na plný úvazek a teď jsem zevlák.“ (Směje se)

Tazatelka:

„Jsi na podpoře, nebo byl si někdy na podpoře?“

Dan:

„Ne, nikdy jsem nebyl na podpoře!“

Tazatelka:

„Tak to nejseš zevlák.“

Dan:

„To teda jsem. Jenom nejsem socka, ale jsem normální zevlák.“ (Směje se)

Tazatelka:

„Dobře. Tak další otázka: Jaký máš vztah k rodině? Kdo všechno je pro tebe rodina?“

Dan:

„Myslím, že vztah k rodině mám dobřej, relativně. Doufám, že si to myslej moje rodiče. Rodina jsou pro mě rodiče, brácha a babička – poslední žijící prarodič.“

Tazatelka:

„Můžeš definovat tvůj vztah k přírodě, tribalismu a sounáležitosti.“

Dan:

„Hm...“ (dlouho mlčí)

Tazatelka:

„Tak začni třeba tou přírodou. Je pro tebe důležitá?“

Dan:

„Je“

Tazatelka:’

„Jak moc?“

Dan:

„Moc“

Tazatelka:

„Ráda bych tě trochu rozpovídala.“

Dan:

„Já jsem hrozně nemluvněj člověk mimochodem.“

Tazatelka:

„Tak jinak. Je pro tebe tak důležitá, že by ses byl ochoten třeba odstěhovat někam mimo civilizaci?“

Dan:

„Do tohoto bodu se chci přesně dostat. Doufám, že budu někdy žít uprostřed lesa a k sousedům to bude pár kiláků.“

Tazatelka:

„Takže lidi by ti vůbec nechyběli?“

Dan:

„Ale tak jako vůbec, určitě je skupinka lidí, co ve svém životě mít chci.“

Tazatelka:

„A kteří lidé to jsou?“

Dan:

„Pár kamarádů. Kamarádi ti jsou víc než rodina. S léty prověřenými kamarády. Nedovedu si představit, že bych bydlel ve městě v bytě a to nejen teď, ale i do budoucna.“

Tazatelka:

„Proč bys nechtěl žít v bytě?“

Dan:

„Protože už jsem to vyzkoušel a není to nic pro mě.“

Tazatelka:

„Co ti na tom vadilo?“

Dan:

„Sousedí. Bydlel jsem v paneláku, takže mi vadí koncentrace anonymních lidí v mojí blízkosti.“

Tazatelka:

„A co konkrétně ti na tom vadí?“

Dan:

„Nemám zájem je potkávat ani nemám potřebu se s nima nějak sbližovat“

Tazatelka:

„Dokázal by sis představit, že budeš bydlel v paneláku, kde budou bydlel jenom samý kámoši?“

Dan:

„Hele bydlel jsem v několika různých komunitách, s různě lidma, řekněme s blízkě lidma, i když někdy si ty lidi stejně nevybereš, ale určitým sítím projdou, že jo. To bych si asi dokázal představit.“

Tazatelka:

„A mohlo by to bejt ve městě, nebo by to muselo bejt v přírodě?“

Dan:

„Muselo by to bejt v přírodě. Ideál by byl nějakej pozemek, stranou od cizích lidí, obývanej jen blízkejma lidma a pak už by bylo jedno, jak by byl obývanej, v nákladňáku, maringotce nebo v podstatě cokoliv. To už je pak jedno.“

Tazatelka:

„Muselo by to bejt prostě tobě blízký...“

Dan:

„Přesně tak. Dovedu si to představit s pěti, deseti lidma. Do vnějšího světa se vypravovat jen minimálně no. Už jsem to takhle i zažil a byl to docela dobrej model.“

Tazatelka:

„Jaký to je být součástí nějaký komunity – výhody a nevýhody?“

Dan:

„V každý komunitě jsou problémy, to je jasný. Má to ty nevýhody, který maj obecně mezilidský vztahy, jako problémy který se v soužití mezi lidma mohou vyskytnout. Naopak výhody to má takový, že má člověk pomocnou ruku ne jenom na konci svý paže ale i v zaparkovaným souseďním autě. Ve více lidech se dá docílit něčeho většího, člověk sám nezmůže v podstatě nic, že jo. Pokud je víc lidí na stejný vlně, tak můžeš dělat větší věci. Taky je pravda, že soužití s nějakějma lidma na stejný vlně ti nastavuje zrcadlo a poznáváš sám sebe. To je jasný. Ale tak jako...já jsem docela psychopat, takže si dokážu představit, že bych žil sám o sobě.“

Tazatelka:

„Jako poustevník?“

Dan:

„Docela jo.“

Tazatelka:

„Loňská zima v tomto směru taková byla no.“

Tazatelka:

„A nechyběli ti kamarádi?“

Dan:

„Tak jako asi chyběli, ale v určitým okamžiku ti stačí, že víš že, existujou. Nemusíš je vidět, denně se s nima stýkat.“

Tazatelka:

„Co je pro tebe v životě nejdůležitější?“

Dan:

„Záludná otázka.(Smích) Osobní svoboda a luxus moct si dovolit bejt línej.“

Tazatelka:

„Luxus dovolit si bejt línej?“

Dan:

„Já myslím, že to je největší luxus v lidském životě, když si můžeš dovolit bejt línej a říct si teď na to seru, tohle nebudu řešit. Já se tak snažím žít. Abych kolem sebe neměl moct okolností, který mě budou svazovat.“

Tazatelka:

„To nahrává další otázce. Co si představíš pod pojmem svoboda a cítíš se být svobodný?“

Dan:

„Cítím se svobodný docela dost, na to jaký poměry panujou v našem okolním světě.“

Tazatelka:

„Oproti jiným lidem?“

Dan:

„Nechci se srovnávat s kýmkoliv. Proti svým měřítkum a proti své osobní historii, tak jsem asi nejsvobodnější, co sem kdy byl. Taky bych rád, že teď se mám nejlíp, jak jsem se kdy měl.“

Tazatelka:

„Ale může to bejt ještě lepší.“

Dan:

„To rozhodně. Pokud by to nemohlo bejt lepší, tak to můžu rovnou zabalit.“

Tazatelka:

„Co by se dalo ještě vylepšit?“

Dan:

„Co by se dalo vylepšit? Nemusel bych v zimě trčet tady, ale moh bych jet někam do tepla.“

Tazatelka:

„Co k tomu potřebuješ, abys to udělal?“

Dan:

„K tomu potřebuju zrušit ten luxus tý své lenosti, zakousnout zuby a někde 2, 3 měsíce makat abych na podzim měl 50 tisíc a moh si za to zařídit zimu.“

Tazatelka:

„Jakou hodnotu pro tebe mají peníze nebo materiálně?“

Dan:

„Znamenají pro mě svobodu cestovat. Peníze pro mě mají jen tu hodnotu, že je mohu vyměnit za svoji svobodu a naopak svoji svobodu musím obětovat, abych mohl mít peníze.“

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k cestování? Kde jsi všude byl, musel sis tam nějak vydělávat peníze, kde jsi tam bydlel?“

Dan:

„Pozitivní řeč bych. Byl jsem různě po Evropě a jednou mimo Evropu. Vydělával jsem si v cizině minimálně, spíš se snažím fungovat tak, že krom nafty stejně na té cestě toho moc nepotřebuju. Dycky, když jsem někam jel, tak to bylo tím způsobem, že jsem měl peníze na cestu tam a nějak to vyšlo, protože na západě od nás se dá celkem snadno fungovat z toho, co člověk vytáhne z kontejneru za supermarketem.“

Tazatelka:

„Jaký je tvůj vztah k principu DIY?“

Dan:

„Myslím si, že tak docela dost žiju.“

Tazatelka:

„Popiš mi, jaký to je bydlet jinde než v bytě.“

Dan:

„Nejlepší! (Smích) Osvobozující.“

Tazatelka:

„Co si myslíš, že vede člověka k touze putovat a co vede tebe osobně?“

Dan:

„Pro mě stagnace je smrt. Takže strach ze smrti mě vede k touze putovat.“

Tazatelka:

„Co si představíš pod slovem revolta a má v tvém životě místo?“

Dan:

„To ses měla zeptat před 15 lety (Smích). Prostě už nejsem teď takovej punkáč, abych se bouřil principiálně jen kvůli tomu, abych se bouřil, na druhou stranu je i teď spousta věcí v mém vnitřním světě i ve světě okolo, s kterejma nesouhlasím proti kterejm se vymezuju a který bych chtěl změnit. Měnit bych je chtěl, ale spíš evolucionem než revolucí.“

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k freetekno scéně?“

Dan:

„Pozitivní.“

Tazatelka:

„Ovlivnila nějakým způsobem tvůj život?“

Dan:

„Zásadně ho ovlivnila. Ukázala mi jiný možnosti a řekl bych že může za to, čím sem teď. Bylo to v roce 2002 asi. Dal jsem si prvního pořádného papíra a od té doby už se to nezastavilo.“

Tazatelka:

„Zažil jsi někdy na párty něco výjimečného a co to bylo?“

Dan:

„Každá párty je výjimečná sama o sobě jako celek.“

Tazatelka:

„Již to tady zaznělo. Jaké máš zkušenosti s drogami, jaký je tvůj vztah k drogám a závislosti obecně?“

Dan:

„Jsem člověk, kterej si velmi snadno vybuduje závislost na nějakých látkách a nebo nějakých činnostech. Většinu svých závislostí mám rád.“

Tazatelka:

„Snažíš se je nějak kočírovat nebo tomu necháváš volnej průběh?“

Dan:

„Momentálně mám všechny své závislosti pod kontrolou. Můj vztah k drogám je veskrze pozitivní.“

Tazatelka:

„Takže žádný špatný zážitky?“

Dan:

„Spoustu špatných zážitků, ale co tě nezabije, to tě posílí. Člověk, kterej řekne, že nemá žádný špatný zážitky s drogama buď lže nebo nikdy žádný neměl.“

Tazatelka:

„A tvůj postoj k závislostem obecně?“

Dan:

„Nechci drogy automaticky spojovat se závislostí. Obecně můj názor je, že závislost je obohacující.“

Tazatelka:

„Obohacující? V čem?“

Dan:

„Každý další den s tvou závislostí.“

Tazatelka:

„Zajímavá odpověď... A máš teď nějakou závislost?“

Dan:

„Určitě. Na kafi, na nikotinu, na marihuaně, na LSD, ale to je spíš než závislost látka, kterou nehodlám nikdy opustit, protože mi pomáhá bejt tím, čím sem.“

Tazatelka:

„Byl by ses ochoten těch závislostí kvůli něčemu vzdát?“

Dan:

„Třeba kvůli jiné závislosti. (Smích) Já kdybych například přestal pít kafe a kouřit trávu tak chcípnu. (smích) Já to mám jednoduchý.“

Tazatelka:

„A nevzdal by ses těchto závislostí ani například v situaci, kdy by ti doktor řekl, že pokud nepřestaneš kouřit a pít kafe tak zemřeš?“

Dan:

„Tak bych si uvařil dvojité presno a ubalil pořádný brko a umřel bych poučeněj.“

Tazatelka:

„Tak jinak. Byl by nějaký jiný důležitější důvod k zbavení se závislostí?“

Dan:

„Jelikož se smrti nebojím, tak možná že až budou stát cigára tolik, že si je jako socka nebudu moct dovolit, pak možná přestanu kouřit. Nebo začnu pěstovat tabák...“

Tazatelka:

„Lenost hodně ovlivňuje tvůj život?“

Dan:

„Zcela zásadně.“

Tazatelka:

„Baví tě bejt línej nebo s tím bojuješ?“

Dan:

„Ja to považuju za luxus, to není nic, co bych měl programově. Prostě je luxus ráno vstát a říct si, neska nebudu dělat vůbec nic. Můžu si to dovolit, protože není nikdo, kdo by na měl byl existenčně závislej, není nic, co bych někomu slíbil a vyčítal si, že to nesplním. Jsem pánem svého času a tak беру tu svojí lenost, spíš jako svobodu než to, jako že bych nechtěl nic dělat.“

Tazatelka:

„A co když se stane na tobě někdo existenčně závislý?“

Dan:

„To se samozřejmě stát může, ale dost bych mu to nezáviděl. Nechci mít děti třeba.“

Tazatelka:

„A co když přijde tvoje holka, že s tebou čeká dítě?“

Dan:

„Pokud bude trvat na tom, že chce dítě a že ho chce se mnou, tak jí řeknu, ať si na to najde někoho jinýho. Já nechci šířit svoje geny. V podobný situaci jsem už byl. Žil jsem s holkou co má dítě s mym kamarádem a staral sem se o něj. Skončilo to ale na tom, že můj životní styl není slučitelný s otcovstvím.“

Tazatelka:

„Tak to je asi všechno. Prosím teď se nám krátce představ ty.“ (otáčím se na Zuzku)

Zuzka:

„Jmenuju se Zuzka a je mi 21 let. Vystudovala jsem střední uměleckou školu s maturitou. Teď momentálně seru na školu a zevluju. Začala jsem sice studovat vyšší odbornou školu a byla spíš odporná než odporná, tak jsem se na to vysrala.“

Tazatelka:

„Pověz mi něco o tvém vztahu k rodině. Kdo je pro tebe rodina?“

Zuzka:

„Samozřejmě ti lidé s kterými mám společný geny, tak ať už jsou ty vztahy jakýkoliv, je to pořád moje rodina. Pak jsou tu lidi, který jsou mi blížký, s kterými se vídám a mám je ráda, ti jsou taky moje rodina.“

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k přírodě a říkají ti něco pojmy tribalismus, sounáležitost?“

Zuzka:

Příroda je pro mě hodně důležitá. Když mám nějaký problém, tak si ho du vyřešit do lesa nebo někam na čerstvej vzduch. Ideálně ten les nebo sluníčko. To člověka nabije mnohem víc než cokoliv jinýho. Teď mám ještě další důvod malýho pejska, s nim je to ještě zábavnější.“

Tazatelka:

„A ten tribalismus?“

Zuzka:

„To bude ještě trvat nějaký čas na tohle přijít. Člověk se pořád učí.“

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k cestování?“

Zuzka:

„Cestování jsou pro mě nové místa, nový lidi. Určitě kladnej vztah.“

Tazatelka:

„A chybí ti? Je pro tebe důležitý?“

Zuzka:

„Cestování může bejt i procházka se psem. Cesta nemusí bejt nutně cesta na nějaký místo, může to bejt i cesta duchovní.“

Tazatelka:

„Co pro tebe znamená svoboda?“

Zuzka:

„Svoboda pro mě znamená to, když člověk může jít, kam chce. Svoboda je pro mě důležitá, ale jsou k ní potřeba peníze. Tak je nastavenej tenhle systém bohužel. Lepší by bylo vyměňovat, než nutně potřebovat ty peníze, na kterých tahle společnost stojí.“

Tazatelka:

„Jak se vůbec díváš na dnešní svět, společnost, politiku, ekologii?“

Zuzka:

„Politika mě moc jako nebere. Já si myslím, že to jde do háje kvůli tomu, že lidi nechtěj poznávat sami sebe. Nemaj na to možná ani čas, protože pořád choděj do práce. Honěj se za těma penězma, za tím materiálním světem, pak jim nezbejvá čas na nic jinýho. To si myslím, že je ta chyba. Přijdou z práce, najedí se, dívaj se na televizi a jdou spát. To je na tom to nejsmutnější, že pak nemaj čas dělat ani to co je baví.“

Tazatelka:

„A máte nějakej nápad, jak to udělat aby se tohle celý změnilo?“

Zuzka:

„Na to je potřeba masa lidí, ne jeden nebo dva lidi. Vzhledem k tomu, že ta masa je banda tupejch ovcí, tak se nic nezmění.“

Tazatelka:

„Dobře, ale co by se muselo stát, aby se masa změnila?“

Zuzka:

„Každej by měl v první řadě začít u sebe.“

Dan:

„Muselo by se asi něco stát buď násilně a nebo nějakym přírodnim živlem, aby se počet obyvatel snížil na jednu třetinu. Aby si lidi začali vážit toho, že jsou na živu a začali pracovat na nějakym svým osobním růstu a psychyckym vývoji.“

Zuzka:

„Nemusela by to bejt taková ta klasická biblická apokalypsa, mohl by to bejt i jinej zásah.“

Katcha:

„Spíš příroda si řekne a dost!“

Zuzka:

„Já si myslím, že to už probíhá. Příroda není stavěná na to, žít tolik lidí.“

Tazatelka:

„A myslíte, že příroda byla stavěná na to, aby vůbec živila lidi?“

Dan:

„Člověk kdysi z jejího lůna vzešel a tak na to asi stavěná byla.“

Katcha:

„Akorát se moc, vyvinul. S tím možná matka příroda nepočítala.“

Zuzka:

„Někteří lidé se, ale k tomu navrací. Žijou v harmonii s přírodou.“

Tazatelka:

„Můžete o sobě říct, že žijete v harmonii s přírodou?“

Zuzka:

„Snažíme se tak určitě žít.“

Tazatelka:

„Krásně se mi s vámi povídalo, ale bohužel mi jede poslední vlak do Prahy. Děkuji za rozhovor!“

Příloha C – Rozhovor s Murphym

Osmatřicetiletého Murphya jsem oslovila na jednom cestovatelském auditku diskuzního fóra, je to Angličan momentálně žijící střídavě v Holandsku, střídavě v Čechách a na cestách se soundsystemem. Do Anglie jezdí jen na návštěvu za svým otcem. V Čechách se mu líbí a jelikož si zde našel přítelkyni, je možné že se zde časem usadí natrvalo. Jeho bydliště nemá stálou adresu, obývá nákladník a když je zrovna v Praze tak je v bytě své přítelkyně.

Na rozhovor mě pozval do svého nákladníku, uvařili jsme si čaj a povídali si. Ve svém "trucku" má vše potřebné – od kuchyňky po sprchový kout. Na stolku má počítač a mašinku na skládání hudby. Na chlapa a nomáda má nezvykle uklizeno. Murphy odmítl focení jak sebe tak svého příbytku.

Tazatelka:

„Murphy pověz, jaký je tvůj vztah k rodině a kdo všechno je pro tebe rodina?“

Murphy:

„Moje rodina jsou pro mě ti nejbližší. V první řadě můj otec žijící v Anglii, moji přátelé a v neposlední řadě moje současná přítelkyně Karolina a taky náš pes.“

Tazatelka:

„Jak se dívá tvůj otec na to, že jsi stále na cestách, že nemáš stálé bydliště?“

Murphy:

Dřív mu to dost vadilo, moc to nechápal. Pro něj travelling není životní cesta jako pro mě. Má jiné priority než já. Dnes ale chápe, že já jsem takhle šťastný a mé rozhodnutí respektuje.

Tazatelka:

„Jaký byl důvod, proč ses rozhodl bydlet jinak než většina lidí?“

Murphy:

Jelikož jsem pořád na cestách, tak je to jediné logické řešení. Nemám potřebu, tedy zatím, budovat si někde nějaké hnízdo. Vše co potřebuji, mám v nákladníku. Navíc to má tu výhodu, že když tě štvoou sousedé, jednoduše je vyměníš za jiné a nebo zaparkuješ tam, kde žádní sousedé nejsou. Není lepší pocit se ráno probudit a vyjít si z obýváku rovnou na pláž.

Tazatelka:

„Pověz mi něco o cestování. V kterých zemích jsi byl, kde se ti líbilo a proč?“

Murphy:

Pro mě je cesta výzva. Je to něco co ke mně a mému životu patří. Cestuju takhle už od dvaceti let. Prostě jsme se jednou s klukama rozhodli, že budeme jezdit po světě a dělat party i pro další lidi než jen v Anglii. Byl jsem už na tolika místech, že si ani na všechny nevzpomínám. Různě po Evropě, byli jsme dva roky v Indii, v Americe. Nejvíce se mi líbilo v Indii, je to něco úplně jiného než Evropa nebo Amerika. Jinak tam utíká čas, jsou tam úplně jiní lidé a jiné zvyky. Je tam spousta čarovných míst a stále tam ještě není problém uspořádat párty venku.

Tazatelka:

„Jak sis venku vydělával peníze?“

Murphy:

„Já nikdy nepotřeboval bůh ví jaký majetek. Stačilo nám jídlo, nafta a něco ke kouření. Peníze nám vydělá bar na párty, něco performance co různě předvádíme, něco příležitostný práce. V Indii jsem třeba pomáhal barvit látky a nebo prodával suvenýry co jsme vyráběli. Jinak jsou místa jako Holandsko, kde vyžiješ i z toho co lidi vyhoděj. Taky tam jinak funguje sociální systém, takže jídlo dostaneš například od různých organizací. Chvilí jsem tam žil na squattu, tam se to dalo. „

Tazatelka:

„Jak si momentálně vyděláváš peníze?“

Murphy:

„Pořád stejně. Něco vyděláme na párty, něco nám vydělá distribuce vinylů, co produkuje naše crew, něco po různých akcích, kde pořádáme performance. Mě to takhle stačí. Víc nepotřebuju. Děláme taky dost akcí pro humanitární účely a vybraný prachy pak dáváme na charitu.“

Tazatelka:

„Co myslíš, že vede člověka k touze putovat? Co vede tebe osobně?“

Murphy:

„Rozhodně je to poznání. Cesta je poznání. Je to výzva. Touha zažít něco nového, poznat jiný lidi, jiný místa. To vede i mě osobně. Pro mě je to něco jako droga, jak jsem někde dlouho už mě svědíl chodidla “
(Směje se)

Tazatelka:

„Myslíš, že člověk putuje, protože něco hledá?“

Murphy:

Rozhodně ano. Člověk stále něco hledá. Hledá odpovědi na otázky. Jen někdo je v tom hledání lačnější a proto putuje. Je to jako v přírodě, některý zvíře má vyvinutější instinkty, jiný se brzo stane potravou. Někdo má v sobě ty pudy vyvinutější a tak hledá cestu. Někdo nehledá a rezignuje. Až já najdu odpovědi na svoje otázky, tak pak někde zakořením.

Tazatelka:

„Můžeš blíže konkretizovat, jaké otázky máš na mysli?“

Murphy:

„Otázky na všechno. Proč tu jsme. O životě. Na cestách nejlíp poznáš sám sebe“

Tazatelka:

„Co pro tebe znamená domov?“

Murphy:

„Domov je můj vůz.“ (Usmívá se)

Tazatelka:

„Jakou hodnotu pro tebe má tvůj majetek. Jakou hodnotu pro tebe mají peníze?“

Murphy:

„Můj majetek je všechno, na co teď koukáš. Moje kára, moje věci v ní . To je to materiálně. Jsou to věci. To znamená, že časem zestárnou a opotřebují se. Vyměním je pak za jiné. Něco ale vidět není. Moje

vědomí a moje duše, to jsou věci, které mají pro mě tu pravou hodnotu. Peníze? Jasně peníze potřebuješ, ale čím víc věcí máš, tím víc starostí máš.

Tazatelka:

„Jaký je tvůj vztah k myšlence DIY?“

Murphy:

„Když je chlap šikovnej, tak se ve světě neztratí. (Smích) Ne vážně, to je právě ono. Nač nakupovat haldy věcí, když se spousta šikovnejch věcí válí na ulici. Svět je jedno velký smetiště a já jsem recyklátor těch odpadků.“

Tazatelka:

„Myslíš, že je v dnešní době reálné stát se nezávislým a soběstačným podle myšlenky DIY?“

Murphy:

„Je to reálný a hodně lidí co tak žijou sem potkal na cestách. Záleží jen na tom, jak moc je člověk nenáročnej. Já teda nejsem až tak ortodoxní. Používám internet, mobil, chodím do kina a na pivo. K tomu jsou potřeba nějaký peníze. A taky chci sem tam něco koupit Karolin.“

Tazatelka:

„Jaký máš názor na dnešní svět? Politika, společnost, ekologie...“

Murphy:

„Hele to je složitá otázka a seděli by jsem tu sakra dlouho a možná bych se i rozčílil. Dnešní svět je chaos, společnost je prohnílá, politici jsou a budou zkorumpovaní a příroda není nesmrtelná. Jednou nám pořádně nakope zadek!“

Tazatelka:

„Zmínil jsi, že jsi žil na squattu, můžeš mi o tom povyprávět?“

Murphy:

„Jo to byli zlatý časy nic nedělání v Amsterdamu. Jen jsme se tam se soundem pár měsíců poflakovali, dělali párty, zkuřovali se a hráli playstationa. (Smích) Pak tam ale nastaly nějaký problémy. Jeden chlapík tam dostal nějakou paranoidní psychózu a nařknul nás, že je okrádáme. Tak jsme si šli po svejch.“

Tazatelka:

„Byli to squatty politický – tzn. založený jako politický protest proti společnosti, nebo "útočiště" – místo kde složit hlavu?“

Murphy:

„Hele moc politiky v tom nebylo. Banda lidí prostě osquattovala barák, co tam chátral. Dali ho do kupy, udělali tam kavárnu a spokojeně tam žili. Město to tolerovalo.“

Tazatelka:

„Co si představíš pod slovem svoboda?“

Murphy:

„Zase prostě jen cesta...“

Tazatelka:

„Cítíš se svobodný?“

Murphy:

„Když nemám za patama nějakýho zkurvenýho fízla, tak jo!“

Tazatelka:

„Nějaký problémy se zákonem?“

Murphy:

„Myslíš, že když prostě přijedeš někam na louku a rozložíš tam soundsystem, tak si toho nikdo nevšimne?“

Tazatelka:

„Máš pravdu, to znamená problémy.“

Murphy:

„Už nám jednou zabavili komplet celou aparaturu. Museli jsme začínat od začátku. Taky už hodně lidí z naší crew bylo zavřenejch nebo byli vyhoštěni. V Evropě už se na mnoha místech nedaj dělat freeparty. Je to otázka pouze jedinýho dne, kdy přijedou fízlové. Pak začínaj problémy. Hledá se organizátor a viník.“

Tazatelka:

„Když už jsme se dostali k těm freeparties. Jak vznikl váš soundsystem?“

Murphy:

„To už je fakt dávno. Prostě jsme chodili na party a spousta z nás byli DJs. Jenže nás nebavili ty party v klubech, všichni ti nažehlení frajírci a namyšlený pipiny. Chtěli jsme to dělat jinak, po svym a aby to bylo bez vstupnýho, pro normální lidi. Tak jsme dali peníze dohromady, postupně si pořídili svůj aparát a bylo to.“

Tazatelka:

„Zažil si na party někdy něco vyjímečného? Co tě na tom baví?“

Murphy:

„Že váháš. Spousta nepopsatelných zážitků. Je to něco, co se dá těžko popsat. Prostě je to takovej organismus. Pulsuje a lidi v něm jsou jako vzájemně propojený částice toho organismu. Baví mě to pořád. Myslim, že mě to nikdy neomrzí a budu to dělat dokud mi zbydou fyzický síly.“

Tazatelka:

„Jaký to je být součástí komunity? Jaký to má výhody a nevýhody?“

Murphy:

„Naše crew je naše rodina. Když seš ve srabu, tak tě podrží. Nejseš nikdy sám. Na druhou stranu každej jsme trochu jinej, takže to chce notnou dávku tolerance a nadhledu, jinak se z toho zblázníš a všechny zabiješ. Někdy bejvá i ponorka, asi každej z nás jí měl. Naštěstí se dycky můžeš sbalit a na chvíli se trhnout. To je právě ta výhody freetekna, ta svoboda.“

„Co je pro tebe v životě nejdůležitější?“

Murphy:

„Lidi co jsou mi nejbližší a dobrá hudba.“

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k přírodě? Co se ti vybaví při pojmech tribalismus, sounáležitost?“

Murphy:

„Bez kontaktu s přírodou nemůžu existovat. Jako mám rád techniku jako svůj komp a všechny ty vymoženosti kolem vytváření elektronický hudby, nebo zajít si večer do baru, občas se jen tak courat nočním městem...ale projít se v lese nebo na pláži nic nenahradí. Až se usadím, tak určitě chci velkou zahradu plnou ovocných stromů a nějaký hospodářský zvířata. Pojmy tribalismus, sounáležitost pro mě znamenají kontakt s lidmi v komunitě pohybujících se kolem freetekno scény, funguje zde pospolitost a vzájemná důvěra. Jsem rád členem tohoto ďábelskýho kmene! (Smích)

Tazatelka:

„Takže se plánuješ v budoucnu usadit?“

Murphy:

„Jako tenhle život nejde žít věčně. To víme všichni. Jednak mi jednoho dne dojdou síly a taky určitě najdu nějaký místo, kde bych chtěl zůstat a založit rodinu.

Tazatelka:

„Plánuješ mít děti?“

Murphy:

(Směje se) „Jsem zamilovanej, jako jsem nikdy nebyl, takže to nevyklučuju.“

Tazatelka:

„A co tvá nynější partnerka? Akceptuje tvůj životní styl?“

Murphy:

„Karolina má v Praze práci, která jí baví. Nechce to měnit. Akceptuje, že pro mě je důležitý pohyb a že můj job je dělat hudbu a party. Když to jde, jezdí se mnou. Jinak jezdím sám a zas se za ní pak vrátím. Je to těžký, ale zatím to oba zvládáme.

Tazatelka:

„Nechybí ti, když jsi na cestách?“

Murphy:

„Jasně že chybí, ale můj život je tak divokej, že je pořád co dělat. Nemám čas nad tím moc přemýšlet, což je na jednu stranu dobře. Až vycítím, že to dál nejde, teprve začnu řešit co dál. Zatím nám to oboum takto vyhovuje.

Tazatelka:

„Držim palce!

Máš nějaké zkušenosti s drogami? Jaký je tvůj vztah k drogám a závislosti na čemkoliv?“

Murphy:

„Závislost celkově není dobrá věc. Hrozně tě omezuje. Zkušenosti s drogami mám, ale nepatřím mezi pravidelné uživatele. Rád si dám jointa a panáka, to mi stačí. Tvrdý drogy jsou svinstvo a kurví lidem charakter. Už hodně lidí i komunit na to dojelo. Náš sound drogy neprodává, na jointa ti darujem.“

Příloha D – Rozhovor s Vee

Říkejme jí třeba Vee, pravé jméno chtěla respondentka utajit a obličej na věnované fotce rozmazat. Vee žije v Praze, je to celkem nenápadná holka, i když má zálibu ve zkrášlování těla. Své tetování má skryté na místech, kde je vidí jen ti nejbližší. Známa ji už od dětství. Je jí 32 let a momentálně je na mateřské dovolené s ročním synem. Před nástupem do zaměstnání pracovala jako asistentka v jedné pražské firmě a jezdila na parties. Čas doma moc netrávila, pořád byla někde v pohybu. Miluje adrenalinové sporty jako snowboarding a surfing. Plánuje se naučit na longboardu.

Tazatelka:

„Vee, pověz mi, jaký je tvůj vztah k rodině a kdo všechno je pro tebe rodina?“

Vee:

„Teď momentálně je to hlavně můj syn, který změnil celý můj život. Pak samozřejmě můj milovaný muž, máma s tátou a ostatní z pokrevní rodiny, včetně rodiny manžela. Dalšího koho počítám do rodiny je pes a ti nejbližší přátelé. Všichni v rodině jsme si blízcí, s nikým neřeším žádný konflikt.“

Tazatelka:

„Co se stalo, že ses tak usadila? Vdát se a mít dítě, to je závazek na celý život.“

Vee:

„Podívej, dřív jsem žila hodně divokej život a tak nějak se cejtím už vybouřená. Potkala jsem člověka s kterým jsem měla chuť se vyklidnit a usadit se. Dítě jsme plánovali a myslím si, že jsme oba spokojeni se svým životem. Syn je sice ještě malej, takže nepodnikáme žádný větší cesty, ale až se dostane do věku, kdy si bude umět říct, co chce, pak se vydáme na nějakou cestu všichni společně. Mám teď na mysli nějakou krátkodobější cestu, jelikož manžel je zaměstnanec, tak si nemůžu dovolit odjet na dlouho.“

Tazatelka:

„Přece jen, nechybí ti cestování a celkově ta volnost, kterou jsi měla před tím, než ses usadila?“

Vee:

„Každý má určitě slabou chvíli, kdy si řekne, jestli neudělal nějakou životní chybu. Ale když se na mě můj syn usměje, tak jdou všechny pochyby stranou.“

Tazatelka:

„Pověz mi něco o cestování. V kterých zemích jsi byl, kde se ti líbilo a proč?“

Vee:

„S našima jsme hodně jezdili na výlety. Jezdili jsme taky na návštěvy k babičce a tak. Vlastně jsme moc nebejvali o víkendech doma, a když jsem měla prázdniny, tak jsem byla taky pořád u babičky. No a pak když mi bylo dvacet, tak jsem cejtěla, že chci někam vypadnout. Sebraly jsme se s kámoškou a vyrazily tenkrát stopem do Holandska na teknival. To byl pro mě úžasný zážitek, kterej mohl za určitých okolností dopadnout dost špatně. Byli jsme hrozně naivní a strašně natěšený na tu cestu, že jsme si zapoměly vyměnit český peníze a vůbec jsme nedomyslely, že je to dost nebezpečný. Prostě jsme se sebraly a šly na stopa na benzínku na Zličíně. Chytly jsme ho hned, to víš dvě mladý holky. Já na tu cestu vydělávala v jednom baru jako servírka, vydělávala jsem si tam fakt slušný peníze, už si to přesně

nepamatuju, překecala tu kámošku ať jede, že jí prachy pučím. Ona byla v tu chvíli švorc. Jenže jsem nakonec sebou myslím měla jen dva tisíce! Ostatní vydělaný peníze jsem tuším nějak utratila. Myslim, že padly na mojí první kerku a nějaký hadry. Prostě ženská no! Kapesný mi naši dávali fakt malý, takže jsem nebyla zvyklá mít prachy jen pro sebe. Musela jsem je prostě všechny utratit a pořádně si je užít.

Tazatelka:

A co bylo dál?

Vee:

Stoply jsme jednoho starýho kamioňáka, byl to polák, kerej nás dovez až na hranice s Německem. Byl nejdřív hrozně milej a koupil nám na benzínce pivo a marlborka. Aby ne, byl to totiž pěkněj prasák. Nejdřív s náma kecal a tak, povídala jsem mu o tom jak jedem na tu party. Jenže mi pak začal dávat ruku na stehno a mě bylo jasný, že jsme v pěknym průseru. To mi připomíná, moc jsme neuměly žádný jazyky! Já uměla trochu něměcky a kámoška hodně špatně anglicky. Pak zastavil před těma hranicema, že jako já a on pudem do tý postele, co tam maj kamioňáci a kámoška se natahne na sedačky, pak že se prej vyměníme. Byla noc, něco kolem dvanáctý a všude tma jak v pytli. Kámoška nechápala co se děje, protože mu nerozuměla a tak jí říkám, že je to nějakej úchyl a že musíme utéct. Ona mi pořád nevěřila a říkala, že sem to špatně pochopila a že je to takovej hodnej strejda. Jenže pak mě chytil za ruku a tahal mě dozadu do tý postele. Naštěstí jsem se mu vysmekla, vzala rychle věci, ještě si pamatuju, že mu kámoška to pivo hodila do klína i s těma cigárama co nám koupil, pěkně ho zlila a utíkaly jsme někam do lesa. Strašne jsme se obě bály, ale on nás naštěstí nehonil. Doběhly jsme na nějaký pole. Byla docela zima a my byly hrozně unavený. Jenže jak byla tma a my se bály rozsvítit baterku, kdyby nás ten chlap třeba hledal. Po tmě nám vůbec nešlo postavit stan. Vytáhly jsme jen spacáky a mně se rozbil ještě k tomu zip od spacáku, tak jsem byla přikrytá ještě bundou a báglem, do toho spacáku fakt táhlo. V noci byla hrozná kosa a všude miliarda komárů. Hrozná noc, ráno jsme vypadaly jak když máme nějakou kožní nemoc jak nás poštipali. Probudilo nás pro změnu hrozný vedro a zjistily jsme, že jsme někde na poli, kde pracovali nějaký lidi. Čuměli na nás, tak jsme se rychle sbalili a utíkali zpátky na dálnici. Stoply jsme nějakýho hrozně v pohodě týpka, takovýho staršího hipíka v dodávce. Byl to Němec, co měl sebou úžasnýho vlka a jednoho mladýho Čecha, kterej byl taky stopař. To bylo vtipný, protože jsme zjistily, že ten týpek stopoval na Zličíně na úplně stejnym místě jako my a my mu tam vyfoukly toho stopa, kerej se nakonec ukázal jako noční můra. Ten Němec nejel stejnym směrem, co jsme my potřebovaly, ale pouštěl výbornou muziku a my byly hrozně vyjukanyho z toho, co se stalo v noci. Myslim, že kdybychom ho nepotkaly, tak jsme to možná otočily zpátky domu. Ale on nás nabyt takovou pozitivní energií. Zastavil na místě, kde svítilo sluníčko a on jen bez řečí vypustil toho vlka, on si běžel, aniž by mu musel něco říkat, do takovýho malýho rybníčku a zaplaval si tam. Když si zaplaval, zase nastoupil zpátky do auta, týpek si dal brko a nám bylo hrozně dobře. Nabízel nám jestli nechcem jet s nim, že nám tam domluví nějaký ubytko v tom městě kam jede. Jenže my neměly prachy, tak nám to bylo trapný a dost nás tlačil čas. Měli jsme totiž sraz na tom teknivalu s dalšímam lidma. Nechaly sme se vyhodit u benzínky, zalezly ještě za západu slunce do takovýho remízku mezi pole a postavily stan. Hrozně sme se namazaly kalimůčem, tak jsme říkali s tou kámoškou červenýmu vínu s kolou. Snědly jsme si skoro všechno jídlo, jak jsme byly ožralý. To se později ukázalo jako hodně špatnej nápad. Ráno jsme zas šly na stopa a

málem nás sebrali policajti. Stopovat se smí jen u výjezdu z benzínky nebo na ní, na dálnici je to zakázaný. Trvalo docela dlouho, než nám někdo zastavil, protože u toho výjezdu se nikomu nechtělo přibrzďovat. Přesně si nepamatuju, kdo to byl, ale mám pocit, že to byl nějaký týpek co poslouchal Asian dub foundation a jel hrozně rychle. Ne vlastně ještě jsme jely s takovou rodinkou a taková stará babička o nás měla hroznej strach, že se nám něco stane. Pak jsme jely s tím týpkem s tím rychlím autem. Ten nás hodil až do Maastrichtu. Tam jsme hledaly, kde vyměnit český prachy, ale neúspěšně. Tenkrát to byl dost problém, ne každá banka vyměňovala český prachy. Navíc se nám vybil telefon a došla nám voda. Mobil jsme si chtěly nabít v jednom coffee shopu, ale když jsme řekly, že nemáme prachy, tak nás vyhodily. Pak nám pomohla nějaká pani, ten mobil nám nabila u sebe doma a my čekali před jejím nóbli apartmánem, jak socky co somrujou. Měy jsme hroznou žízeň a byl děsnej pařák. Šly jsme se vykoupat do řeky, teda vlastně v Holandsku se tomu říká kanál. To bylo super. Vypily jsme tu poslední tekutinu co jsme měli – vodku s džusem. Kámošce se ale udělalo hrozně blbě, asi měla úpal z toho sluníčka a ten alkohol to jen zhoršil. Vzala jsem prázdnou pet lahev a kámošku jsem podpírala. Došly jsme do takový uličky, kde měla nějaká firma garden party. Lidi v kravatách atd. Koukali na nás dost divně. Dvě špinavý, dredatý cizinky. Já tam přišla a poprosila je o vodu, že kamarádce je špatně. Asi si mysleli, že jsme nějaký fetky. Vodu nám ale našťěstí dali. Pak jsme tam nějak bloumaly a přišla nám smska, kde se koná technival. To byl šok. Bylo to hrozně daleko, až u moře na takovym poloostrovu u města Breda. Tak jsme šly zas na stopa, směr DutchTek. Zastavil nám mladej pokérovanej a hrozně vysmátej typ. Později jsme si všimly, že asi frčel na nějakym speedu. Řekly jsme mu, co se nám všechno stalo, tak nám slíbil že nás vezme na místo, kde nás fakt nikdo otravovat nebude. Mluvil o nějakym místu jménem Gay bush. To jsme my blbky vůbec nepochopily, že to je lesík, kde se potkávají homosexuálové a dělaj si tam dobře. Sice nás tam nikdo neotravoval, ale všude se tam válely vlhký kapesníčky a použitý šprcky. Zrovna v tomhle prostředí se nám fakt spát nechtělo. Stan jsme si rozdělaly na louce, kde se pásly krásy. Ráno nás jedna probudila, jak nám ožvykuje stan a dělala hroznej hluk obrovským zvoncem, co měla na krku. Teď přesně nevím, koho jsme stopy a v jakym pořadí, ale vim, že jeden starej chlap co nás vezl nákladákem nám slíbil, že nás hodí na dálnici, co vede přímo na ten poloostrov, ale že musí nejdřív na stavbu pro náklad. Že nás tam pak hodí. Nakonec po nás zase chtěl sex a když jsme odmítly, tak nás vykopnul někde v úplný prdeli, kde nejzdili žádný auta. Mám pocit, že jsme brečely a chtěly domu. Pak jsme jely ještě stříbrnym porshem s takovym mladym docela hezkym týpkem. Pamatuju si, že na ruce měl rolexky a já se styděla, že jsem se dlouho nemyla a možná smrdím. Nejdřív nám slíbil, že nás odveze až na tu party, ale pak na mě na benzínce vybalil, ať mu vyhulim péro. Zase nás vykopnul samozřejmě. My pak ale stopyl týpka, kterej nás fakt našťěstí hodil až na ten poloostrov. To jsme ale netušily, že to tam zatáhli fízlové a my jen viděly, jak odjíždí kolona aut. Sme myslely, že jsme úplně v háji. Byly jsme domluvený s lidma z Prahy, co tam byli starou karosou, že do Prahy pojedem s nima. Ty už ale odjeli. Našťěstí jsme stopyl jednoho kámoše s dodávkou. Když viděl v jaký jsme situaci, tak nás vzal sebou do Amsterdamu. Tam jsme pak zevlovali asi tejdén na squattu. Vyměnily jsme tam dokonce nějaký peníze a dalo se tam vystačit s málem. Fungovala tam totiž taková organizace, která na ten squatt vozila starý pečivo. My si kupovaly jen nějaký paštiky a sejry. Jíst co bylo a hulit taky. Sice jsme nestihly ten technival, ale zase jsme si dokonale prohlídly Amsterdam. V Holandsku jsem pak byla ještě jednou

s kámošema dodávkou. Takže jsem zažila i ten Dutchtek, jen jinej ročník. Byl to super teknival a mám pocit, že trval snad 5 dní, pak to sice taky zatáhli fízlové, ale byli přátelský. Některý z nich se dokonce pohupovaly do rytmu techna. Pak jsme zevlovali zas v Amstru. Byli jsme tam taky na jednom squattu a spali teda v autě.

Tazatelka:

„A podruhý jsi sebou měla víc peněz?“

Vee:

„Kolik to bylo přesně už nevim, ale moc asi ne. My si všechno nějak opatřili. Jídlo jsme vybírali z koňťáků. Kupovali jsme si jen hulení a chlast. Naftu jsme si taky dycky někde vycucly.“

Tazatelka:

„Takže jste naftu kradli? Jak se na to díváš teď?“

Vee:

„Jo kradli. Vybrali jsme si dycky nějakej traktor nebo jiný zemědělský vozidlo. Tak jak jsem říkala, byla jsem mladá a divoká. Tenkrát jsem to neřešila. Neska bych do toho už nešla.“

Tazatelka:

„A stydíš se za to?“

Vee:

„Jo, ale myslím, že jsme nikoho neožebračili. Vyhlídlí jsme si dycky nějakej stroj, kterej vypadal, že patří větší zemědělský firmě, která z toho nebude mít takovou škodu. Spíš se stydim, že jsem kradla párkrát v obchodech. Nemyslím jako jídlo, že jsem někde snědla nějakej rohlík, ale ukradla jsem nějaký hadry, barvu na vlasy a jiný věci. Mě šťve, že se o češích všude říká, že kradou.“

„A kde si ještě byla?“

Vee:

„Různě, ale jen po Evropě. Byla jsem ještě na německym teknivalu a pak jsme se potulovali po Berlíně. Hodně taky na Slovensku. S mym mužem jsem byla ve Francii a ve Španělsku, tam jsme byli surfovat. Před dvouma rokama na polskym teknivalu a pak jsme se zase potulovali po polsku. S bejvalym chlapem jsme taky projždili balkán. Chorvatsko, Černá hora, Bosna, Albánie, Řecko, Srbsko a přes Bulharsko a Slovensko domu. To byl perfektní zážitek.“

Tazatelka:

„Vydělávala sis někde venku peníze?“

Vee:

„Ne.“

Tazatelka:

„Co myslíš, že vede člověka k touze putovat? Co vede tebe osobně?“

Vee:

„Každá cesta ti přinese dobrodružství. Nastanou situace, který tě donutěj přemýšlet sám o sobě. Taková cesta je cesta do tvojí duše. A hodně taky poznáš, jaký lidi jsou. Myslím, že lidi putujou, protože hledaj sami sebe.“

Tazatelka:

„Ty ses taky tenkrát hledala?“

Vee:

„Tenkrát jsem to nevěděla, že to tak je. Ale zpětně vím, že jsem si potřebovala pročistit hlavu a najít sama sebe. Možná taky cestu k tomu, mít se ráda. Já si moc nevěřila. Hodně mi to pomohlo. Přestala jsem si připadat jako lůzr. V jednom případě jsem si dokonce uvědomila, že mi někdo chybí. Když jsem byla s ním, tak jsem to neviděla.“

Tazatelka:

„A jak to dopadlo?“

Vee:

„Dobře, pak jsme spolu chodili.“

Tazatelka:

„Řekni mi, proč sis připadala jako lůzr? A co konkrétně ovlivnilo, že to skončilo?“

Vee:

„Já hodně řešila, jak vypadám, co říkám apod. Nelíbila jsem se sama sobě. Vůbec jsem si nevěřila. Možná proto žádnéj můj vztah nedopadnul moc dobře. Na cestách jsem musela zapojit mozek a řešit situace, který tě doma nepotkají. Po návratu domu, se mi určitě dycky posílilo sebevědomí, že jsem to zvládla. Skončilo to možná teprve nedávno, kdy jsem přestala vymetat alkoholový večírky a zjistila, že jsem vlastně silnější, než jsem si myslela. Po porodu si asi každá ženská začne vážit sama sebe. Je to totiž ten nejintimnější zážitek a největší životní změna v životě ženy. A to mě ještě čeká výchova dítěte a rodinej život s jedním partnerem, to bude ta nejdobrodružnější cesta mého života.“

Tazatelka:

„Vyhovuje ti mít pouze jednoho partnera do konce života?“

Vee:

„Kdybych to tak necítila, nepořídila bych si s ním dítě. Můj muž je skvělej člověk, kterýho si teprve teď po těch letech nejvíc vážím a vím, že se na něj můžu spolehnout. Ví, že se o mě a o dítě dokáže postarat, že když mi není dobře, tak mi uvaří ten pomyslný čaj.“

„Co pro tebe znamená domov?“

Vee:

„Místo kde se cítí dobře celá moje rodina.“

Tazatelka:

„Jakou hodnotu pro tebe má tvůj majetek. Jakou hodnotu pro tebe mají peníze?“

Vee:

„Asi takhle. My nejsme nějaký boháči, na všechno si musíme vydělat práci. Takže si pak těch věcí vážíme, jsou vykoupeny naším časem stráveným v práci. Ale peníze ani ty věci nejsou rozhodně tou nejdůležitější věcí v mém životě. Já mám názor ten, že peníze a moc kurví charakter.“

Tazatelka:

„Jaký je tvůj vztah k myšlence DIY?“

Vee:

„Je to super věc. Stačí šikovný ruce a nápad. Vlastně pokud není nápad, pomůže určitě internet. Teď zrovna jsem vyrobila pár hraček ze starých krámů. Hodně se těším, až bude syn starší, že toho hodně budem tvořit spolu. Jinak taky ráda podpořím různé tvůrce a ráda nakupuju hand made výrobky. Vůbec bych celkově chtěla být v tomto směru více soběstačná.“

Tazatelka:

„Myslíš, že je v dnešní době reálné stát se nezávislým a soběstačným podle myšlenky DIY?“

Vee:

„Ve světě kdy se masově vyrábí a následně vyhazuje tolik věcí, to k tomu přímo vybízí. Miluju recyklaci!“

Tazatelka:

„Jaký máš názor na dnešní svět? Politika, společnost, ekologie...“

Vee:

„O politiku se moc nezajímám, jsem už tak nějak znechucená tím, že bych měla jít k volbám jen proto, abych volila to nejmenší zlo. Jsou to všechno zloději, který zajímá jen jejich blaho. Dnešní společnost je hrozně uspěchaná, to je její hlavní rys. Na to navazuje i další otázka, lidé jsou pohodlní a zvyklí na luxus, nechtějí si ohýbat záda a špinit ruce, raději si všechno koupí.“

Tazatelka:

„Co si představíš pod slovem svoboda?“

Vee:

„Dělat si co chci.“

Tazatelka:

„Cítíš se svobodná?“

Vee:

„Mám určité závazky, takže musím žít určitým stylem, např. bydlela na jednom místě, platila složenky atd. Nemůžu se sebrat a odjet. Takže nejsem svobodná. Na druhou stranu ale tato daň za svobodu je vykoupená radostí z toho, že se snažím pro svého syna vybudovat domov. Víím, že domov se dá vytvořit i v nákladáku a i tak jezdit po světě, ale my si teď vybrali život statický.“

Tazatelka:

„Jak ovlivnila freetekno komunita tvůj život?“

Vee:

„Poprvý jsem byla na párty na Cibulce na Cirkusácích. Nevím jaký to byl rok, ale myslím že mi mohlo být kolem sedmnácti let, musela jsem být o půlnoci doma. Naši mě nikam nepouštěli přes noc. Šla jsem tam s klukem, co jsem s ním zrovna chodila. Moc si to nepamatuju, protože jsem byla hrozně hotová z toho kluka. Ani jsem nevěděla, že to je techno nebo freetekno, jak se tomu teď říká. Na jaký legendární akci jsem byla a kdo tam hrál, jsem pochopila až o pár let později. Podruhé jsem byla v roce 1999 v Mimoni. Teknival se konal na starém vojenském letišti. Jela jsem tam s jedním klukem, kterého jsem den předtím sbalila v jednom baru. Říkal, že tam jedou s kámošema a že mě vezmou sebou. Tenkrát jsem vůbec netušila, co je to nějaký techno nebo co. Sice jsem poslouchala Rádio 1, ale tam hráli trochu jinou taneční hudbu, než jsem pak slyšela na teknivalu. Vim, že sem tam koukala jak z jara, něco takového“

jsem nikdy neviděla. Hrozně se mi to líbilo, ale zároveň jsem si tak nějak připadala, že tam nepatřím. Všichni vypadali jako z nějakýho sci-fi filmu. Dredy, různé ulítlý účesy, takový divný hadry, ale hezký. Já tam byla tenkrát v bílý sukni, černejch nadkolenkách a triku Vans, což ve škole bylo in. Jela jsem si v té době skejťáckej styl, protože jsem jezdila na skatu a na snowboardu, poslouchala punk (směje se). Ale ty lidi tam na mě vůbec nekoukali divně, všichni byli hrozně vysmátý a přátelský. Pak přišel ten kluk, co mě tam vzal, že si dáme tripa. Vůbec jsem nevěděla co to je. U nás na sídlišti lidi brali jenom perník a některý dokonce herák. Já byla hrozně zhulená a tak jsem na to kejvla. Pak asi hodinu nic a já se nalejvala vínem. Když najednou mi bylo nějak divně – všechno kolem mě tancovalo, světla se kroutily, špatně jsem lidem rozuměla, co říkaj a ještě si pamatuju, že se mi naježily chlupy na ruku. Pak jsme tam různě chodili a koukali na show, co tam předváděli Mutoid Waste Company. Měli tam svoje industriální vozítka, různý hejblátka, skulptury a na sobě měli cyberpunkový vohozy. Tam jsme se zasekli na dlouhou dobu. Poslouchali jsme hudbu, tančili a nad ránem jsme si sedli na travnatou střechu hangáru k ohni a jak nám tam dojížděl ten trip, tak jsme se tam úplně roztejkali. Začalo svítit sluníčko a já jsem byla hrozně unavená a chtěla jsem jít domů spát. Odjela jsem s někým, kdo zrovna jel do Prahy. Když jsem se ale doma prospala, tak jsem pak nějak litovala, že jsem odjela domů a nebylo to kvůli tomu klukovi. Byl to pro mě hrozně silnej zážitek. A já si pak začala zjišťovat, co to bylo za hudbu a za lidi. Pak jsem jela se svojí spolužačkou k nějakýmu klukovi na chatu, že si tam dáme extázi. Jeden kluk, co tam s náma jel, tak jezdil na techno. Začli jsme se kamarádit a já pak jezdila do Stodůlek za takovou partičkou, který rozjížděli svůj sound system. Byli to hrozný mladší, byli mladší než já. Jezdila jsem s nima na různý akce a pomalu se seznamovala s dalšíma a dalšíma lidma. Největší zlom nastal, když jsem se pak začala chodit s klukem od Direct Drive. Moc dlouho jsme spolu sice nebyli, ale seznámila jsem se s hroznou spoustou lidí. Začala jsem tím žít. Jezdila jsem všude, do ciziny. Chlapi střídala jak ponožky a užívala si nezřízenýho života... Zlom nastal po jednom Slovenskym teknivalu. Tam jsem cejtla, že jsem už z těch věčnějch mejdanů unavená. Na čtyři roky jsem se ztratila naprosto ze scény a přestala se tak nějak vídat i s těma lidma kolem. Neměli jsme si najednou moc co říct. Já chodila spíš na punkový a hard corový koncerty, chodila s klukem co měl kapelu a jezdila tak maximálně na čundy. Za čtyři roky jsem se zase k té scéně nějak přichovejšla, ale skrze úplně jiný lidi. Tak nějak myslím, že jezdit budu tu a tam už pořád, dokud mě to úplně neomrzí. Takže můj život ovlivnila freetekno scéna hodně.

Tazatelka:

„Zažila jsi na party někdy něco vyjimečného? Co tě na tom baví?“

Vee:

„Hrozně moc zážitků a minimálně jsem si díky tomu našla fakt hodně dobrejch přátel. Baví mě ta spontánnost, ta volnost a ta hudba.“

Tazatelka:

„Jaký to je být součástí komunity? Jaký to má výhody a nevýhody?“

Vee:

„Je to super pocit, že jsi součástí něčeho velkého. Byla jsem na to hrdá, že mě ty lidi vzali mezi sebe a lidi mimo komunitu mě vůbec nebrali. Výhody to má v tom, že jsou situace, kdy ti ty lidi v partě

pomůžou, jak seš součástí kmenu, cejtíš se silnější. Nevýhody v tom nevidím žádný, protože tohle není sekta. Kdykoliv můžeš odejít.“

„Co je pro tebe v životě nejdůležitější?“

Vee:

„Mý nejbližší..“

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k přírodě? Co se ti vybaví při pojmech tribalismus, sounáležitost?“

Vee:

„V přírodě jsem trávil hodně času už od malička a dělám to tak pořád. Tribalismus a sounáležitost pociťuju právě ve spojení přírody a freetekno parties. Tam se to propojí – lidská blízkost, tanec, příroda a technika.“

Tazatelka:

„Nechybí ti ten pocit být na cestě?“

Vee:

„Chybí, ale zase začnu někdy cestovat. Můj život jsou různé etapy. Když cejtím, že se chci usadit, tak to udělám. Když chci někam jet, jedu.“

Tazatelka:

Jaký je tvůj vztah k drogám a závislosti na čemkoliv?“

Vee:

„Hodně mejch kamarádů a známejch umřelo kvůli svinstvu jménem heroin. Dřív byl v Praze hrozně populární. Každá závislost mění člověka v někoho úplně jiného. Je fajn mít čistou hlavu a mě to vyhovuje.“

Vee se synem na freeparty:

Příloha E – Rozhovor s Markem

S Markem se znám asi tak dva roky. Seznámili jsme se přes společné známé. Žije ve Španělsku, kde několik let žil ve squattu a nyní se stará o usedlost a slepičí farmu. Má tři děti a momentálně se rozvádí. Rozhovor probíhal přes chat a e-mailovou poštu. Trval na tom, že v jeho otázkách nemám opravovat diakritiku, protože je cizinec.

Tazatelka:

„Marku prosím krátce se představ.“

Marek:

„Me jméno je Marek Piños, narodil jsem se v Československu (na tom trvam!).

Nyni tady na konci světa žiji svůj 39. rok, rozvedeny se třemi dětmi a prave jsem správce farmy.

Vystudoval sem elektrotechnickou průmyslovku.“

Tatatelka:

„Jaký je tvůj vztah k rodině? Kdo je pro tebe rodina?“

Marek:

„Na otázku, jaký mám vztah k rodině mám hned dvě velmi odlišné odpovědi. V průběhu dvaceti let jsem změnil a značně přehodnotil můj vztah k mým rodičům i prarodičům, stejně tak i k sourozencům. Tuhle rodinu jsem prakticky definitivně opustil a posledních deset let jsem se vlastně jen venoval mé partnerce a vlastním dětem. Bylo to hlavně dáno snahou izolovat se od okolních vlivů. Ačkoliv s nimi stále udržuji kontakt a celkem pravidelně se navštěvujeme, potřeba soužití s nimi téměř celkem zmizela. Ani na rovine sentimentální už nezbýlo mnoho, což by se dalo zachránovat nebo obnovovat. Mohl bych pokračovat proč tomu tak bylo, ale pak už by asi další otázky byly zbytečné...“

Tatatelka:

„Definuji tvůj vztah k přírodě? Říkají ti něco pojmy jako tribalismus a sounáležitost?“

Marek:

„Vztah k přírodě, "tribalismu", sounáležitosti? Vztah k přírodě je pro mě asi dost podstatný, jelikož právě posledních deset let žijeme na samotě uprostřed lesa, bez souseda. Jen málokdo si ovšem uvědomuje, jak je opravdická příroda živelná, nikomu nic nedaruje, o všechno je třeba bojovat. Většinou se totiž stává, že vaši divočí sousedi sklídí nebo jen zničí vaši úrodu za vás, a vám zbydou jen oči pro plác a prázdný žaludek. Možná právě proto se lidé začali zhlukovat do skupin, a tu jsme hned u další části otázky, kmenové uspořádání. Ve skupině je snazší celit a bránit se těmto nepohodlným sousedům a navštěvníkům, nepříhodným vlivům, ochránit stádo třeba. S tím ovšem přicházejí jiné problémy, a těmi jsou právě sounáležitost, nutnost hierarchie a radu. Věci zdanlivě jednoduché a akceptovatelné, jen málokdo ovšem doopravdy ví, kde je ve skupině jeho místo a do jaké míry by se měl obětovat vzniklému seskupení. Jak jsem naznačil již dříve, díky dřívějším zkušenostem a vlivem nových okolností jsem se dostal do stadia, kdy si téměř vše musím udělat sám a spolehnout se hlavně sám na sebe. Tento "masochističtější" přístup má tu výhodu, že teoreticky nemohou nastat žádné konfliktní situace.“

Tazatelka:

„Jaký je tvůj vztah k cestování?“

Marek:

„Cestovani by mohlo byt samotne tema. Je nekolik typu cestovani, nema smysl se tu zabývat kazdym konkrétnim. Nejspis bude stacit, kdyz se zamerim na dva konkrétni druhy premistovani se, a to je za prve cestovani za zabavou, a to druhe je hledani lepsiho mista pro zivot. Cestovani za zabavou byva temer vzdy podmíneno prítomnosti nezbytného množství peněz a hlavně urcitém konkrétním cílem, kdy se po jeho naplnění většinou dostaví pocit nutnosti návratu, i když to tak nemusí být vždy. Vzácně se stává, že se na cestě s někým seznámíte, může vzniknout dilema a nové okolnosti nás nutí změnit dosavadní způsob přemýšlení. To naopak v druhém případě, kdy se ocitáme na cestě z důvodu existencních, se právě velice často stává potřeba styku a seznáování životně důležitou událostí, a proto vznikající relace jsou zpočátku více emocionální a méně racionální. Z toho důvodu se takovéto cestování může stát závislostí, má-li ovšem člověk stěží na příznivé události. Momentálně se nacházím v situaci, kdy si cestování vzhledem k povinnostem k rodině a hospodářství nemohu dopřát tolik, jak by se mi líbilo. Více méně jsem se musel smířit s realitou jednoho či dvou větších výletů za rok. K tomu cestování s rodinou za rekreaci v případě dobrého počasí. I tak mám neustále v podvědomí myšlenky zabývající se možnými plány do budoucnosti spojených hlavně s cestováním...“

Tazatelka:

„Co pro tebe znamená domov?“

Marek:

„Co pro mě znamená domov? Myslím, že nemám nějakou vyhraněnou představu, jak by domov měl vypadat. Já osobně bych mohl klidně za domov považovat hotel nebo obytný vůz a nic by mi tam nechybělo. Pokud do otázky zahrnu i mé děti, domov může být v tomto smyslu každé místo, kde se cítí bezpečně a mají své zázámy spojené s pokrytím zásadních životních potřeb, na které jsou zvyklí. Ale vzhledem k tomu, jak jsou na rozdíl od nás dospělých velmi adaptabilní, předpokládám, že za příznivého počasí by ani nepohrdly bydlením v pláteném stanu blízko pláže...“

Tazatelka:

„Co si představíš pod pojmem svoboda?“

Marek:

A co si představují pod pojmem svoboda? Tak tady už bychom mohli debatovat donekonečna. Rádeji to shrnu jen do obecné roviny ve smyslu, že svobody má každý právě tolik, kolik jí dokáže obětovat, na kolik je schopen vzdát se svých nároků na sociální vymoženosti, majetnických potřeb a svou roli tam má jisté i výše zmíněná sounáležitost s rodinou i společností jako takovou. Teoreticky je svobodný každý, kdo dokáže najít uspokojení sám v sobě, ale to jen díky osvobození se od svého ega. V dnešní době, kdy jsou masy zmanipulovány téměř kompletně sdělovacími prostředky, se o svobodě nemá cenu bavit. Svazaná mysl nebude šťastná ani ve svém zřízeném hnízdečku, ani na cestě kolem světa.“

Tazatelka:

„Co je pro tebe v životě nejdůležitější?“

Marek:

„V životě nejdůležitější? Momentálně harmonie a vyvážený vztah mezi cestou za vlastními cíli a pokryváním potřeb svých dětí, předávání zkušeností jim, což je vlastně opravdová výchova. Asi už mám

za sebou období, kdy jsem jim chtel venovat maximum pece, ale vzhledem k okolnostem a tomu, jak se vyvijejí, jsem nektere drive vytycene priority prehodnotil. S tím, ze jednoho dne uz me nebudou potrebovat s takovou nutnosti, jako je tomu nyní. Potom se snad budu moci opet naplno venovat svemu osudu.“

Tazatelka:

„Jaký je tvůj vztah k freetekno scéně?“

Marek:

„Muj vztah k technoscene byl od zakladu pozitivni, pred dvaceti lety jsem se i trochu podilel na jejim vzniku snad. Nemyslim, si, ze me nejak velice ovlivnila, vzdy jsem k veci pristupoval spise s touhou obohacovat, rozvijet a podilet se aktivne. Odehravalo se to ale spise na bazi simpatii k nove kulture a moznostem, nez v rovine, kdy mate potrebu k necemu/nekomu patrit. Ten odstup mi snad zustal dodnes.“

Tazatelka:

„Vzpomínáš si na svou první párty?“

Marek:

„Prvni party uz si ani dobre nepamatuji, ale jelikoz jsem potom na spouste dalsich byl a na mnohych i ucinkoval, muselo me to velmi bavit :) A asi i kazda byla necim vyjimecna. Postupem casu se ale z potreby spise stala zaliba a sbirani zkusenosti, castokrat jsem se vydal pres celou Evropu s touhou videt jednoho konkretniho artistu. V dnesni dobe uz se ani neda v mnoha pripadech mluvit o party ale o festivalech, mym nejoblibenejsim se stal kazdorocni Sonar v Barcelone, kde krome muziky je k videni i spousta multimedialnich projektu.“

Tazatelka:

„Co ty a drogy?“

Marek:

„Co se tyka uzivani drog, tak by byl nesmysl si ho spojovat za kazdou cenu s technoscenou, i kdyz samozrejme zvlaste latky menici stav vedomi ovlivnuji kulturu cela staleti. V dnesni dobe se drogy nachazi ve vsech sektorech, kde jsou penize. A díky sikovne lobby farmaceutickeho prumyslu jsou i v kazde domacnosti, jen se jim rika pekne leky...“

Tazatelka:

„Jakou hodnotu pro tebe mají peníze a materiálno vůbec? Má v tvém životě místo revolty?“

Marek:

„Zbyva mi odpovedet na dve otazky, jakou hodnotu pro me mají penize a materialni veci celkove. Naucili jsme se je pouzivat a stali se na nich zavislymi, a to na vsech urovnich. V civilizovane Evrope je zivot bez nich nepredstavitelny. Je treba je brat prave jen jako pomucky k vykonani nekterych potreb, jako je snadne premistení se z bodu A do bodu B, pokud se nerozhodnete jit celou cestu pesky, obstarani potravy, pokud si ji nedokazete vyprodukovat sami a treba i leciv, pokud zrovna neznate nejakou babku korenarku. A je treba se i smirit s tím, ze ani kompletni lekarska pece vctne dentalnich zakroku ve vetsine Evropy nejsou zadarmo.“

A jestli je v mem zivote misto pro revolty. Jednoznamen. A zacalo to uz na stredni skole, jeste kdyz se povinne vyucoval rusky jazyk. Tam se v plne krase zacala ukazovat nemotornost a omezenost systemu. A

to kazdeho, protoze i po tom, co se moci chopili zdanlivi predstavitelie demokracie, nadseni brzy opadlo a bylo na case ucit se jina pravidla. Jako urvi co muzes a kup si stesti, protoze zadarmo od nas nedostanes ani jizdenku na vychod. Bud se prizpusobis nove dobe, nebo zustanes neuspesny a chudy. Bylo na case opustit tohle cerstve prohnile prostredi. Vyresila to emigrace a castecne i zivot travelera. I dnes, po dlouhe dobe, se vse velmi promita do mych dulezitych zivotnich rozhodnuti. V zadnem pripade nikdy nelituji predchozich kroku a i neprijemne zkusenosti mi davaji silu celit systemovemu natlaku. Vivat libertad!“

Traveller Marek

Příloha F – Rozhovor s anonymní respondentkou

Poslední rozhovor jsem dělala s osobou ženského pohlaví, která chce zůstat v anonymitě.

Tazatelka:

„Můžeš se nám nějak představit, kolik ti je let, jaké máš vzdělání, co právě děláš, zaměstnání a tak?“

Anonym:

Představovat se nebudu. Je mi 32 let, vzdělání mám vysokoškolský umělecký a momentálně dělám překladatelku, učím jazyk, taky fotím, dělám všechno možný. Nesnáším monotónní činnost, která se nemění. Takže tak různě, ale hlavní moje náplň je jazyk.“

Tazatelka:

„Jsi zaměstnaná nebo na volné noze?“

Anonym:

„Na volný noze. To mi vyhovuje proto, že nemám žádnou vazbu a když potřebuju někam vyrazit tak si nemusím brát dovolenou v práci.“

Tazatelka:

„Jaký je tvůj vztah k rodině, co a kdo je pro tebe rodina?“

Anonym:

„Od 17ti bydlím sama, protože moje rodina žije v jiné zemi než v České Republice. To je moje pokrevní rodina. Samozřejmě je tu i jiná rodina, se kterou mám blízký a pevný vztah, tak jako s pokrevní rodinou. Moji rodinu zde v Čechách ale vídám častěji než pokrevní rodinu.“

Tazatelka:

„Můžeš specifikovat, kdo je ta rodina zde v Čechách?“

Anonym:

„To jsou lidi, se kterými se znám takových 8, 9 let, se kterými společně vytváříme kulturně hudební hodnoty.“

Tazatelka:

„Dá se říct, že vykazujete prvky komunity?“

Anonym:

„Ano, jsme komunita. Jsme skupina, samozřejmě ve fungování naší komunity jsou různé výkyvy. Někdy to funguje míň, někdy víc. Když to funguje míň, tak se dá říct, že to je tím, že dospívá, má svoje věci. Ale dá se říct, že jsme komunita kterou spojuje společný bydlení, který máme, kde se všichni potkáváme. Nebydlíme tam celý rok, ale setkáváme se tam jednou za čas. Taky spolu hodně cestujeme.“

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k cestování, pokud nejsi na cestě, chybí ti cestování?“

Anonym:

„Chybí mi hodně a cestování je taková činnost, kterou ráda provozuju. Nerada zůstávám dlouho v Praze, protože mě to úplně deptá, je to prostě o ničem, nic se neděje. Jediný co mi v Čechách dává smysl je to, že děláme nějaký mejdany. Ta cesta je nahrazena částečně tím, že někam vyjedeme a vyložíme ten zvuk a

tak a ta cesta tam alespoň nějaká je. Společný cestování s partou lidí, který máš rád, to je prostě to nejlepší, co můžeš podniknout.“

Tazatelka:

„Co všechno ti cesta dává?“

Anonym:

„Na cestě neřešíš takový ty každodenní věci, co řešíš rutinně. Zažíváš s těma lidma okamžiky, na který nikdy nezapomeneš. Život na cestě, je úplně jinej druh existence.“

Tazatelka:

„Dá se říct, že tě život něčím obohacuje a čím?“

Anonym:

„No samozřejmě. Samozřejmě potkáváš stále nové lidi a děláš nové věci. My cestujeme za účelem děláním párty, takže tam potkáváš strašně moc známých, lidi jsou nadšení z hudby a z dalších věcí co tam děláme. Je tam ta zpětná vazba prostě. To je to co já bych nejradši dělala pořád.“

Tazatelka:

„Jsi hodně zcestovalá, bydlela jsi někde v zahraničí dlouhodobě a pracovala jsi někdy v zahraničí?“

Anonym:

„Jelikož nejsem z Čech, tak nejdelší dobu bydlím v Čechách. Cestovala jsem hodně po Evropě, tam jsem byla skoro všude. Nebyla jsem ani v severní ani v jižní Americe, tam bych se chtěla jednou podívat. Co se týče ale cestování autama, tak Evropu mám docela proježděnou.“

Tazatelka:

„Když jsi cestovala, tak jsi bydlela v autě, je to tak?“

Anonym:

„Ano, když jezdíme na delší cesty, tak vždy bydlíme v autě. Bez auta si cestování neumím představit.“

Tazatelka:

„Takže hotel nikdy?“

Anonym:

„Samozřejmě někdy hotel ano, ale to je jiný druh cestování. To je vyloženě cesta, že za nějakým účelem někam jedeš, tam musíš něco udělat, uděláš to, vyspíš se v hotelu a jedeš zpět. To prostě není to pravý cestování, je to návštěva nějakého místa.“

Tazatelka:

„Chybí ti ta volnost?“

Anonym:

„Ano, i když zase si neumím představit cestování jen s batohem.“

Tazatelka:

„Takže by ti chybělo to pohodlí auta?“

Anonym:

Ano. Máme hlavně dva psy, který jezděj všude s náma, takže bez auta by to nešlo.“

Tazatelka:

„Psi jsou taky rodina.“

Anonym:

„Přesně. To jsme byli jednou takhle v Marseilles a lidé se tam hrozně divili, že tam máme sebou psy, jak se tam dostali.“

Tazatelka:

„Co si myslíš, že obecně vede člověka k touze putovat a co vede tebe osobně?“

Anonym:

„Tak nemůžu říct, že bych vyloženě putovala, ale moje cesty jsou prostě spojeny s hudbou. V Česku ty mejdany jsou prostě jiný, než mejdany v Itálii. Tam je úplně jiná zpětná vazba než třeba tady. Mě hrozně bavěj Italský párty, je to jinej pocit.“

Tazatelka:

„Takže na mejdany jezdíš nejraději do Itálie?“

Anonym:

„Jo. Třeba teď jsme tam byli a infolinka se zapla až v 11 večer a přijelo tam 2000 lidí. To je v Česku nemožný. V Česku, když jsme naposledy dělali legální mejdan, tak tam bylo 150 lidí s tím, že to všichni věděli dopředu.“

Tazatelka:

„V Itálii jsou párty legální nebo ilegální?“

Anonym:

„V Itálii jsou většinou ilegály právě.“

Tazatelka:

„A jak to toleruje policie?“

Anonym:

„Záleží na místě, teď to začal bejt trochu problém, poslední dobou. Třeba severní Itálii je proti tomu velká averze ze strany policie: Nevím jestli jsi slyšela, ale v zimě se dělala party v Miláně a to byl takový pololegál a naběhli tam policajti, strašně je zmlátili, rozbili jim aparaturu a zabavili jim spoustu věcí. Tam vůči parties je určitá represe, ale pořád se to dá, když se vychytá nějaký místo. Třeba teď jsme dělali mejdan na jihu, v nějaký starý továrně, odstříhl se zámek a prostě se tam najelo. Tam to fakt funguje úplně jinak, prostě je tam komunita lidí, který to dělaj opravdu pohromadě. Tady v Čechách je to raz, dva, tři a konec.“

Tazatelka:

„Tady v Čechách se už snad ani ilegály nedělaj ne?“

Anonym:

„Ale jo. Třeba teď jsme dělali v Hlubočepch, to bylo úplně skvělý. Ale v Itálii to funguje v úplně jiným měřítku, komunita lidí je tam daleko víc spojená. Lidi si tam za sebou víc stojej než v Čechách.“

Tazatelka:

„Jak to tam vnímaj starousedlíci?“

Anonym:

„Vzpomínám si, že loni, tam traktoristi zablokovali cestu. Dostali nějaký echo od policie. Pak dostali ale od nás 200 euro a mejdan pokračoval. Na severu zase vyseli letáčky na kterých bylo napsáno – kdyby jste

potkali lidi v karavanu a s dredama, okamžitě volejte policii. Nevím co se tam na severu stalo, ale začalo se to tam přiostrřovat.“

Tazatelka:

„A v Itálii je nějaký zákon, který by zakazoval pořádat party?“

Anonym:

„Ne, nic takovýho tam není. V Itálii je právě to hnutí velice masivní. Začalo to tam později než v Čechách. Scéna je tam obrovská, na party tam chodí strašně moc lidí a Italové tekno milují. Jsou taky mnohem temperamentnější než Češi.“

Tazatelka:

„Jak jsou staří lidé co tam na mejdany chodí? Jsou tam i staří undergroundaři a nebo jen omladina?“

Anonym:

„Je tam hromada lidí, co chodí na mejdany roky. Je tam hromada squattů, kde všichni bydlí. Itálie je vůbec specifická tím, že je tam hromada squattů. Lidé tam opravdu fungují tím komunitním způsobem života a něco vytvářejí. Mají to tam lehčí v tom, že tam maj ty squaty kdežto tady mi nemáme nic. Proto mě to tam hrozně baví. Tam to žije v takový formě, v jaký bych si představovala, že to má fungovat.“

Tazatelka:

„A ty si bydlela někdy na squattu?“

Anonym:

„Nedá se říct, že to byl úplně squatt, ale bydleli jsme na Turbový. Barák fungoval asi rok, zhruba v patnácti lidech a měli jsme od čtvrtka do úterka mejdany. Nahoře jsme měli pokoje na bydlení a dole byl bar, kde se dělali párty. Ale bylo to náročný tam bydlet.“

Tazatelka:

„To bylo někde ve městě?“

Anonym:

„Ano, na Smíchově. Tys tam nikdy nebyla?“

Tazatelka:

„Nic mi to neříká, nebyla. Jak je to dlouho?“

Anonym:

„Tak šest let nazpátek. Fungovalo to rok. Bylo to tam hodně akční a náročný.“

Tazatelka:

„To byl nějaký pololegál?“

Anonym:

„Ano, něco na ten způsob. Platili jsme sice tam nájem, ale majitel vůbec nevěděl, že tam pořádáme mejdany. Sousedí pak sepsali petici, že tam děláme hroznej bordel. Já se teda odstěhovala měsíc před tím, než to skončilo. Byl to ale komunitní život se všim všudy. Mělo to svoje háčky i svoje plusy. Nakonec to skončilo s tím, že majitel neprodloužil smlouvu.“

Tazatelka:

„Co s tím objektem je teď?“

Anonym:

„Je tam pořád v tom stejným stavu, v jakým jsme ho opouštěli. Leží tam ladem. Je to obrovské, krásné barák se zahradou asi 3tíci metrů čtverečních, zahradou plnou ovocných stromů. Existuje spousta podobných objektů, o který se nikdo nestará a chátrá. To je hrozná škoda. Když už tam ty squatteři jsou, tak se o ten barák staraj, že alespoň minimálně nespadne. Jde prostě o domluvu. Třeba teď případ Cibulky, kdy se znova obsadila. Majitelka jim vlastně sama předala klíče v momentě, kdy už byl barák skoro na spadnutí. Dostávala hrozný pokuty od památkářského ústavu. Lidi co tam začali bydlet, se o ten barák začali starat. Starají se o zahradu, staraj se o ten objekt, aby se nerozpadl. To je takový příklad symbiózy, kdy ten majitel je v pohodě s těma lidma, který tam jsou, protože se mu o to staraj a vyvíjej tam nějakou činnost, ať už kulturní nebo jinou a starají se o ten barák.

Tazatelka:

„Proč si myslíš, že u nás to nefunguje stejně jako třeba v Holandsku nebo v Itálii?“

Anonym:

„Já si myslím, že v Česku to nefunguje proto, že jsou tu všichni vyděšený. Pro lidi to zavání socialistickým přístupem a jak jsou tu lidi znechucení a zhnusení tou minulostí, kterou zažili. Vědomě i podvědomě to spojují s něčím, s čím to nemá nic společného. Česko je specifický tím, že je malý a je tu málo lidí, kteří by chtěli v těchto objektech vytvářet nějaký hodnoty. Mají strach o to, aby se z toho nestal nějaký přístřešek pro bezdomovce nebo něco takovýho. Slyšela jsem, že jsou různé hippiesácký komunity, nebo jsou tu Lysolaje – zahrádkářská kolonie, jsou tu takový malý autonomní body, který se nemenujou squatty. V Itálii to funguje, protože je tam víc lidí a je to taky hodně o temperamentu, je to jiná mentalita než tady.

Tazatelka:

„Ještě se chci vrátit k tématu parties. Máš raději legály nebo ilegály?“

Anonym:

„Samozřejmě mám raději ilegály.“

Tazatelka:

„Byl by to pro tebe ideální stav, kdyby v Čechách byla možnost jako dřív dělat ilegály?“

Anonym:

„Jo byl. Ale zase je to tady prostě tím, že v Česku, jak je malý, tak je každý kus někým vlastněn, obýván, kdežto třeba v Rusku, můžeš přijet do nějakýho lesa, kde o tobě nikdo nebude ani vědět. To samý i v Itálii. Ilegál je pro mě přijatelnější pro to, protože z jakýho důvodu by jsi měl někomu nahlašovat to, že chceš někde něco dělat, když to nikoho neobtěžuje. Byrokratický přístup k uspořádání nějaký události, mi není prostě sympatickej.“

Tazatelka:

„A myslíš že je to i o penězích?“

Anonym:

„To taky určitě. Protože teď je tady ta situace úplně jiná, než byla před 15ti lety, kdy o tom nikdo nevěděl. Teď je to taky o tom, přesně jak říkáš, že se přišlo na to, že se nam to dá vydělat. Takže jak majitelé pozemků, tak starostové a všichni lidi, co patřej do správy té obce, tak počítaj s tím, že když už je to má trápit, tak z toho chtěj něco mít. To má určitě na to taky vliv, ano.“

Tazatelka:

„Jak se vůbec díváš na dnešní svět a jak ho ovlivňují peníze? Jak peníze ovlivňují scénu?“

Anonym:

„Když se podíváš na dnešní stav v jakém je scéna, tak jsou tu party, kterých už je fakt málo, který to dělají vyložené z přesvědčení a pak je 90% lidí v Čechách, co to dělají jen pro zábavu a ani nevědí, z čeho to pochází, z jakých myšlenek to vzešlo a proč, co to vlastně je. To je taková nová vlna soundů, který když dělají mejdan, tak vybírají parkovné 150 korun, za který pak kupují obrovský zdi, který se nedají už poslouchat. Pak když dělají technival tak tam mají 5 návštěvníků. Mají miliardu zvuku na mejdanu kde nikdo není. To je taková novodobá stagnace, těch všech myšlenkových proudů, který byly na začátku a který už tady nejsou.“

Tazatelka:

„Myslíš že by byl možný návrat do stádia, tak jak to bylo dřív?“

Anonym:

„To už nejde. To je jako kdyby ses chtěla vrátit do devadesátých let v hudbě. (Smích) To prostě nejde, to je vývoj. Všechno se všim. Vývoj konzumní společnosti, která samozřejmě ovlivňuje i stav scény. Původně to byl odpor a teď to přestává být odpor. Pro některý lidi už je to jen zábava a způsob, jak si vydělat a tu zábavu dál dělat. Někam s tím třeba jet, třeba jak vyrazili lidi dělat BulgarTek – hromadný putování Čechů se zvukem do Bulharska. Je to prostě už úplně jiný, než to ve skutečnosti být má a bylo dřív.“

Tazatelka:

„Ty myslíš že dělat BulgariaTek je špatná cesta?“

Anonym:

„Já protože jsem tam nikdy nebyla a co jsem viděla a slyšela, tak mě prostě přijde a mrzí, že když se prostě někde dělá mejdan, tak jsou tam samý cizinci a nejsou tam žádný místní lidi. Dělat mejdan přece není o tom, že ty tam jedeš sám se bavit, to je jako když jedeš na chatu si udělat ohýnek.“

Tazatelka:

„Takže máš ten názor, že BulgarTek byl pořádán jen za účelem zábavy – když to nejde v Čechách tak jedeme jinam.“

Anonym:

„Jedeme k moři, jedeme se bavit, jedeme na dovolenou. Možná to tak myšleno nebylo, ale nepovedla se ta interakce s místníma lidma. Já si myslím, že to byla taková snaha udělat to, co bylo tady, když sem tenkrát přijeli Angličani a zapojili i místní lidi. To sem tam právě moc nepovedlo.“

Tazatelka:

„Já četla, že BulgariaTek byl pořádán v reakci, jak špatně tady dopadl CzechTek.“

Anonym:

„No jasně, že se jelo někam jinam, kde to nikdo nezná a tam se to bude líp dělat.“

Tazatelka:

„A jaký ty máš názor na CzechTek a na technivaly?“

Anonym:

„Já mám technivaly ráda, ale ne ty legální. Stejně jako byl pokus to legálně udělat tady. Moji francouzští přátelé mi vyprávěli, že ve Francii se dělají legální technivaly s tím, že tam stojej takový obrovský rozhledny s tím, že tam stojej policajti s tím, že všechno fotěj a zapisoujou a tak.“

Tazatelka:

„Takže ve spolupráci s policií?“

Anonym:

„Ano, je to ve spolupráci s policií. Poskytne se jim místo, ale oni to monitoroujou, zapisoujou a zkumaj to. Stejně jako tady byl ten poslední CzechTek. To všechno vzniklo po spolupráci s Anglií a proškolením policie a tak zjistili jak na to. Jakákoliv interakce se systémem a spolupráce se systémem pro techno není přijatelná. Je to jako když začínáš dělat Creamfields. Takže tak. My jsme třeba teď rádi, když se najde někdo, kdo nám pronajme pozemek, s tím, že přijme na sebe určitý rizika toho, co se tam může dít a že bude mít problémy s místními složkami, s obcí a nechce za to miliard milonu peněz. Může se to přece nahlásit jako soukromá akce a pak policie nemá oprávnění ti v tom bránit.“

Tazatelka:

„Jsou pořád taková místa, nebo jich ubývá?“

Anonym:

Dá se to, mejdany jsou pořád že jo. Ale podívej se, jak většina těch větších akcí je v kempech, což taky není ta cesta, která mi úplně imponuje, nějaký pionýrský tábor. (Smích) Tam přijedeš, máš tam chatičky. (Smějeme se) Podád to jde, ale jde to těžce, někoho sehnat.“

Tazatelka:

„Jaký myslíš že to bude mít vývoj, neskončí to?“

Anonym:

„Já myslím, že to neskončí ale scéna se přetransformuje v to, že bude přibývat mejdanů co se dělaj jen pro zábavu a bude to víc a víc komerční a časem z toho úplně zmizí ta myšlenka, kvůli který se to dřív dělalo.“

Tazatelka:

„Co se děje se scénou, lidé se asi dost usazují a stárnou? Plánuješ i ty někdy se usadit?“

Anonym:

„Techno spíš mládne, ale stará garda stárne. Já plánuju pokračovat, mě to strašně baví. Nad tím co bude dál, zatím nepřemýšlím.“

Tazatelka:

„Plánuješ někde, třeba tady zapustit kořeny?“

Anonym:

„Tak já si myslím, že je mám tady hodně zapuštěný, ale nevim, jak to bude v budoucnosti. Rozhodně nechci, aby mě něco někde svazovalo.“

Tazatelka:

„Co je pro tebe v životě nejdůležitější?“ (smějeme se)

Anonym:

„Co je to za otázku..tak co se týče těch primárních hodnot, tak asi aby byli všichni zdraví a měli co jíst.“
(smích) A samozřejmě musí být svoboda.“

Tazatelka:

„Ty se cejtíš svobodná?“

Anonym:

„V Čechách poměrně jo, v Rusku ne. V Rusku není svoboda projevu, svoboda slov, vše je maskováno blahobytem. Je to tam teď hodně divný.“

Tazatelka:

„Ty tem nežiješ kvůli tomu jaká je tam situace?“

Anonym:

„Ne, mě sem kdysi přivezli rodiče a pak odjeli a já tu zůstala. Kvůli tomu, jaký to tam teď je tak se tam nechci vrátit. Je tam úplně jiný život, tady v Česku je takový skleník, takový stojatý rybníček. Když žiješ v Rusku, musíš mít hrozně ostrý lokty a musíš být hrozně dravej. Je to úplně jiný temperament. Já jsem z Moskvy a tam je úplně přelidněno. Jsou tam mega zácpy, v metru tě prostě vynesou z vlaku na zastávce, kde vůbec vystoupit nechceš. Musíš tam být prostě pořád napjatý a v pozoru. Tady můžeš být úplně v klídečku. Tady si víceméně můžeš dělat co chceš, aniž by se ti něco stalo. Spoustu věcí si člověk tady neuvědomuje, že je dobře a ani si neumíš představit, že by mohli být někde špatně.“

Tazatelka:

„No vidíš a tady si všichni stěžují, jak se mají špatně.“

Anonym:

„Je to tak. Ale teď jsem byla nedávno v Moskvě a hrozně mě to tam bavilo, ale byl to jen takový povrchní pohled, protože jsem tam byla jen tejden. Je mi prostě blíž ten živější temperament, než tady.“

Tazatelka:

„Jsou Rusové temperamentnější než Češi?“

Anonym:

„Určitě ano. Nemůžu říct že jakoby druh charakteru se mi líbí, protože já si myslím, že je tam hromada arogantních nevychovaných blbců, ale na druhou stranu jsou tam i super lidi, je to tam živější, to mi imponuje.“

Tazatelka:

„Jaký je tvůj vztah k principu DIY? Myslíš že tak žiješ?“

Anonym:

„Určitě snaha je, ale úplně nemůžu říct, že bych byla výraznej představitel tohoto proudu. Je mi to ale nanejvýš sympatický a snažím se to používat, ale mám víc kamarádů, který tak žijou. Prostě když žiješ někde v maringotce, tak k tomu máš o hodně blíž, než když žiješ v bytě v Praze. Na statku sice vyrábíme nějaký věci, ale nemůžu říct, že bych byla úplně ten typ člověka, co to vytváří.“

Tazatelka:

„A chtěla bys bydlet jinde než v bytě, třeba v maringotce?“

Anonym:

„Tak s přítelem máme maringotku na statku, protože tam občas bydlíme, ale záleží... Když jsem ve městě a pracuju, tak potřebuju bejt ve městě, ve městě je to trošku složitější, je snažší určitě bydlet v bytě vzhledem k počasí tady v Čechách. Určitě bych to ale zvládla bydlet v maringotce. Bydlet třeba někde v teple, ve Španělsku třeba, tak klidně bydlím v maringotce. Na druhou stranu neumím si představit, že bych celý život žila v maringotce. Kdybych byla sama tak ano, ale v momentě kdy bych třeba chtěla mít rodinu a dítě, tak takový ty základní věci chceš mít zvládnutý s komfortem. Jedině, že by to byla maringotka s přívodem vody. (Smích)

Tazatelka:

„Jaký máš vztah k přírodě? Jsi přírodní typ?“ (smích)

Anonym:

„Nejsem přírodní typ. Já jsem spíš industriální punkovej typ. (smích) Ale letní víkendy netrávím moc v Praze, protože máme s kamarády ten barák, kde se potkáváme. Je to 70 km od Prahy a je to v přírodě, je tam zahrádka a pěstujeme tam nějaký věci. Tahle kultura vzešla z postpunku a je spojená s městem. Všechny ty industriální prostory typu továren jsou úplně skvělý pro mejdany. Všude jinde, viz třeba ta Itálie, tak se párty dělaj v opuštěnejch továrnách a takovejhle místech, kde se schováš. V Čechách není tak moc opuštěnejch industriálních staveb, takže je to spíš v lesích a tak. Stejně tak v Rusku, tam je strašně moc lesů.“

Tazatelka:

„Co se ti líbí na industriálních prostorech?“

Anonym:

„Hele třeba když je vedro, tak máš střechu a je menší vedro. (smích) Samozřejmě les je skvělej, já mám mejdany v lese ráda, taky jsou výborný.“

Tazatelka:

„Super. Ještě se vrátíme k tomu životu v komunitě. Jaký spatřuješ na životě v komunitě výhody a nevýhody?“

Anonym:

„No tak výhoda je ta, že máš kolem sebe lidi, který znáš, je to taková rodina, když bydlíš se správnýma lidma. Nevýhoda je ta, že může bejt občas trochu ponorka. Záleží to na tom, na kolik jsou ty vztahy upřímný a kvalitní. Záleží fakt na lidech, s kterýma bydlíš. Rozhodně ale každý autonomní spolek, pokud funguje ideálním způsobem, má tu výhodu, že tam máš rozdělený funkce a není to jedinec versus svět, je to skupina versus svět. Jedinci v komunitě to usnadní fungování.“

Tazatelka:

„A jak je na tom vaše komunita, funguje?“

Anonym:

Anonym:

„Já teď o tom nechci moc mluvit, protože teď zrovna není ideální stav, oproti tomu jaký byl dřív. Teď je to stagnace. Spojuje nás ale to, že děláme mejdany.“

Tazatelka:

„Co myslíš že je původce těchto problémů, jsou to okolní vlivy?“

Anonym:

„Já myslím, že je to tím, že ta komunita prostě dospívá, mění se to

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Věra Malinková

Obor: Audiovizuální komunikace a tvorba

Forma studia: kombinované

Název práce: Novodobí kočovníci - New Age Travellers. Co vede člověka k touze putovat

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 52

Celkový počet stran příloh: 47

Počet titulů českých použitých zdrojů: 4

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 4

Počet internetových zdrojů: 19

Počet ostatních zdrojů: 1

Vedoucí práce: Mgr. Libor Svoboda Ph.D.